การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST

ASSESSMENT OF A PROJECT TO IMPROVE THE QUALITY OF READING, WRITING AND ANALYTICAL THINKING IN BASIC EDUCATION LEVEL ASSESSMENT USING THE CIPPIEST ASSESSMENT MODEL

วิทยานิพนธ์

ของ

อนันตชัย ทองปาน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มีนาคม 2564

การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST

ASSESSMENT OF A PROJECT TO IMPROVE THE QUALITY OF READING, WRITING AND ANALYTICAL THINKING IN BASIC EDUCATION LEVEL ASSESSMENT USING THE CIPPIEST ASSESSMENT MODEL

วิทยานิพนธ์

ของ

อนันตชัย ทองปาน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มีนาคม 2564

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์
ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST

Assessment of a Project to Improve the Quality of Reading, Writing and Analytical Thinking in Basic Education Level Assessment Using the CIPPIEST Assessment Model

อนันตชัย ทองปาน

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานสอบวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร.พิทยุตม์ กงกุล)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรสวัสดิ์ ศิรศาตนันท์)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร.บุณยกุล หัตถกี)

..... กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ชัย ศรีพนมธนากร)

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ชัย ศรีพนมธนากร)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อนันตชัย ทองปาน. (2564). **การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรสวัสดิ์ ศิรศาตนันท์ ประธานกรรมการ
กศ.ด. (การบริหารการศึกษา)

อาจารย์ ดร.บุณยกุล หัตถกี ปร.ด. (การบริหารการศึกษา) กรรมการ

บทคัดย่อ

โครงการยกระดับคุณภาพการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เป็นโครงการที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะประเมินโครงการโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPPIEST โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินโครงการยกระดับคุณภาพการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 2) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการยกระดับการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม โดยเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารโครงการ ผู้ดำเนินโครงการ และผู้เข้าร่วมโครงการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมมี 2 ประเภท คือ 1) แบบสอบถาม 2 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ฉบับที่ 1 ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.49 - 0.86 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 ฉบับที่ 2 ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.41 - 0.90 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 และ 2) แบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินโครงการผ่านเกณฑ์ทุกด้าน โดยกลุ่มผู้บริหารโครงการและผู้ดำเนินโครงการ ประเมินโครงการผ่านเกณฑ์ทุกด้าน ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และพบว่า ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านการถ่ายโยงความรู้ ด้านกระบวนการ และความยั่งยืนอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ ประเมินโครงการผ่านเกณฑ์ทุกด้าน ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการส่งเสริมการยกระดับการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กล่าวโดยสรุป คือ ในการส่งเสริมการอ่าน การเขียนและการคิดวิเคราะห์นั้น จะต้องสร้างกิจกรรมและบรรยากาศ ที่กระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจในการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสนับสนุนทั้งด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัย และที่สำคัญที่สุด ครูต้องพัฒนากระบวนการ ทักษะรวมถึงการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นกระบวนการคิดของนักเรียนโดยบูรณาการเพิ่มเติมจากการอ่านและการเขียนที่มีคุณภาพ ซึ่งหากหน่วยงานทางการศึกษาต้องการส่งเสริมและยกระดับการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ควรให้ความสำคัญในด้านบรรยากาศ และนวัตกรรมที่เหมาะสมต่อความสนใจของนักเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิผลและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : การประเมินโครงการ, CIPPIEST Model, การอ่าน, การเขียนและคิดวิเคราะห์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Anantachai Tongpen. (2020). **Assessment of a Project to Improve the Quality of Reading, Writing and Analytical Thinking in Basic Education Level Assessment Using the CIPPIEST Assessment Model.** Thesis M.Ed. (Educational Administration). Chanthaburi: Rambhai Barni Rajabhat University.

Thesis Advisors

Assistant Professor Dr. Pornsawad Sirasatanan Chairman
Ed.D. (Educational Administration)

Dr. Boonyakul Hattakee Ph.D. (Educational Administration) Member

Abstract

The project to improve the quality of reading, writing and analytical thinking in basic Education level, conducted by the Faculty of Education Rambhai Barni Rajabhat University, was a very important and useful project. The researcher was interested in evaluating the project using the CIPPIEST assessment model. The objectives were: 1) to assess the project to improve the quality of reading, writing and analytical thinking in basic education levels, and 2) to study guidelines to promote the enhancement of reading, writing and critical thinking of students in Basic Education level, Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University. The research used mixed research process of both quantitative and qualitative methods. There were 3 sample groups cousisting of: project administrators, project workers and project participants. There were 2 types of data collecting tools: 1) two questionnaires, Issue 1, questionnaire with a discrimination of 0.49 - 0.86 and a reliability of 0.98. Issue 2, questionnaire with a discrimination of 0.41 - 0.90 and a reliability of 0.97, and 2) interview form. Data was analyzed by: mean, standard deviation and content analysis.

The results were as follows: 1) project administrators, project workers and project participants assessing the project passed all criteria and overall were suitable at a high level. The impact, effectiveness, transportability, process and sustainability were at the highest level; and 2) overall, guidelines to promote the enhancement of reading, writing and critical thinking of students in Basic Education level, Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat Uninersity must create activities and an atmosphere that encourage students to be interested in reading, writing,

and analytical thinking. School administrators must provide support in media, innovation and modern technology and most importantly, teachers have to develop skills processes, including learning management design that stimulates the thinking process of students by integrating further from reading and writing quality. Therefore, if the educational department wants to promote and enhance reading, writing and analytical thinking of students, it should focus on the atmosphere and suitable innovation to the interest of students for effectiveness and sustainable development.

Keywords: project evaluation, CIPPIEST Model, reading, writing and critical thinking

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี ได้รับความกรุณาและให้คำแนะนำเป็นอย่างดียิ่ง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรสวัสดิ์ ศิรศาตนันท์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.บุญยกุล หัตถกี กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ติดตาม ตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ตลอดเวลา ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบ แนะนำ แก้ไขแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อาจารย์ ดร.มนตรี วิชัยวงษ์ อาจารย์ ดร.เริงวิชญ์ นิลโคตร อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี นางสาวปนัดดา ศิริพัฒนกุล หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และนางสาวเชษินีร์ แสวงสุข ครูชำนาญการ โรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ขอกราบขอบพระคุณ ดร.พิทยุตม์ กงกุล รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ที่ให้เกียรติมาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ชัย ศรีพนมธนากร คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่ให้เกียรติมาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนขอขอบพระคุณผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา คุณครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณคณะครูในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ตลอดเวลา

ประโยชน์และคุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขออุทิศให้แก่ ครู อาจารย์ บิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อนันตชัย ทองปาน

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	**บทนำ**	1
	ความเป็นมา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
	ประโยชน์ของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
2	**แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**	10
	การอ่าน การเขียนและการคิดวิเคราะห์	11
	การอ่าน	11
	การเขียน	19
	การคิดวิเคราะห์	26
	โครงการยกระดับการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี	36
	หลักการและเหตุผล	37
	วัตถุประสงค์	38
	เป้าหมาย	38
	ระยะเวลาดำเนินการ	39
	สถานที่ดำเนินการ	39
	วิธีดำเนินการ	39
	งบประมาณ	41
	การประเมินผล	41
	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	41
	ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	41
	หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ	43
	ความหมายของการประเมินโครงการ	43

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2	(ต่อ)	
	จุดมุ่งหมายของการประเมินโครงการ	45
	ความสำคัญและประโยชน์ของการประเมินโครงการ	47
	ทฤษฎีการประเมินโครงการ	51
	รูปแบบการประเมิน CIPPIEST	63
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	65
	งานวิจัยต่างประเทศ	65
	งานวิจัยในประเทศ	65
3	**วิธีดำเนินการวิจัย**	69
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	69
	รูปแบบการประเมิน	71
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	79
	การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	81
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	82
	การวิเคราะห์ข้อมูล	82
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	83
4	**การวิเคราะห์ข้อมูล**	84
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	84
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	85
5	**สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ**	109
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	109
	วิธีดำเนินการวิจัย	109
	สรุปผลการวิจัย	110

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

5 (ต่อ)

อภิปรายผล..... 112

ข้อเสนอแนะ..... 121

บรรณานุกรม..... 123

ภาคผนวก..... 129

ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ..... 130

ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย..... 132

ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย..... 141

ภาคผนวก ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม..... 154

ภาคผนวก จ ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม..... 165

ประวัติย่อผู้วิจัย..... 171

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากร ตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก จำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล…..	70
2	แสดงรูปแบบการประเมิน CIPPIEST ……..…….....……	71
3	ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST กลุ่มผู้บริหารและดำเนินโครงการ……	85
4	ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้ รูปแบบ CIPPIEST ด้านบริบท ……...…….……	86
5	ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านปัจจัยนำเข้า……..……...……	87
6	ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านกระบวนการ……..……	88
7	ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านผลผลิต……	89
8	ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านผลกระทบ……..……..……	90
9	ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านประสิทธิผล……...……...……	91
10	ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านความยั่งยืน……..……..……	92

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
11	ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านการถ่ายโยงความรู้…….……	93
12	ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ……..……..……	94
13	ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านบริบท ……..……..……	95
14	ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านปัจจัยนำเข้า…….……..……	96
15	ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านกระบวนการ……..……..……	97
16	ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านผลผลิต……..……..……	98
17	ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านผลกระทบ……..……..……	99
18	ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านประสิทธิผล……..……..……	100
19	ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านความยั่งยืน……. ……..……	101

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
20	ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านการถ่ายโยงความรู้ …….....……	102
21	ผลสรุปค่า IOC ตรวจค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบCIPPIEST ชุดที่ 1……..…	155
22	ผลสรุปค่า IOC ตรวจค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ แบบสอบถาม เกี่ยวกับการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ชุดที่ 2……. …….....……	161
23	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการวิจัย การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ชุดที่ 1……..……...……...……	166
24	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการวิจัย การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ชุดที่ 2……..……...……	169

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย……..……...……...…	9
2	แนวทางการส่งเสริมความสามารถการคิด……..……...……...…	33
3	รูปแบบการประเมินโครงการของอัลคิน……..……...……...…	54
4	รูปแบบการประเมินความไม่สอดคล้องของโพรวัส……..……...…	55
5	ขั้นตอนการแก้ปัญหา (Problem Solving) ของโพรวัส……..……...…	56
6	โครงสร้างรูปแบบการประเมินของสเตค ……..……...…	59
8	ขั้นความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจในแบบจำลองซิป……..……	62

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาของประเทศไทย ให้ความสำคัญต่อการอ่านและการเขียนเป็นอย่างมาก สังเกตได้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแม่บทในการจัดการศึกษาของคนในชาติได้กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่คนไทยทุกคนจะต้องเรียนรู้ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) ของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านความสามารถในการอ่าน การเขียน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ผู้เรียนต้องอ่านออกเขียนได้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ผู้เรียนต้องอ่านคล่องเขียนคล่อง ในปีงบประมาณ 2560 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกาศนโยบายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ตามช่วงวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2559 : 3)

การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและมีประสิทธิภาพนั้น วิชาภาษาไทยจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับคนไทย ที่จะเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง การอ่านและการเขียนเป็นทักษะที่สำคัญ และมีบทบาทในการเรียนรู้การอ่านเป็นหัวใจสำคัญของกิจกรรมทั้งหลายในการเรียนของนักเรียน ครูจึงให้ความสำคัญในการอ่านและส่งเสริมให้เด็กมีความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น ขณะเดียวกันการเขียนก็มีความสำคัญและจำเป็นต้องสอนควบคู่กันไปกับการสอนอ่าน เพราะหากเขียนผิดก็จะทำให้การสื่อความหมายผิดไปจากเจตนาของผู้เขียน แต่การที่ผู้เรียนจะมีความสามารถในการอ่านคล่องเขียนคล่องได้นั้น จำเป็นต้องเรียนรู้หลักเกณฑ์ทางภาษาและมีทักษะในการอ่านการเขียนเบื้องต้นอย่างแม่นยำ ดังนั้นการฝึกทักษะด้านการอ่านและการเขียนให้ถูกต้องแม่นยำจะสามารถอ่านและเขียนได้คล่องแคล่ว จึงนับว่าเป็นการปูพื้นฐานของการอ่าน การเขียนที่มีประสิทธิผล

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งที่ใช้ในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นคนฉลาดรอบรู้ ทันโลก ทันเหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลงของสังคม ผู้มีนิสัยรักการอ่านและมีทักษะการอ่านที่ดีย่อมแสวงหาความรู้และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างแนบเนียน การอ่านมีความจำเป็นมากสำหรับนักเรียนเพราะเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ นั่นคือใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า หากมีทักษะการอ่าน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

อย่างดีแล้ว การเรียนวิชาใด ๆ ก็จะบังเกิดผลดีด้วย (วรรณี โสมประยูร. 2553 : 128 - 129) ในชีวิตประจำวัน โดยทั่วไปคนเราต้องอาศัยการอ่านติดต่อสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจกับบุคคลอื่น ร่วมไปกับทักษะการฟัง การพูดและการเขียน ทั้งในด้านภารกิจส่วนตัว และการประกอบอาชีพ การงานต่าง ๆ ในสังคม การอ่านช่วยให้บุคคลสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากสิ่งที่อ่านไป ปรับปรุงและพัฒนาอาชีพหรือธุรกิจการงานที่ตัวเองกระทำอยู่ให้เจริญก้าวหน้าและประสบ ความสำเร็จได้ในที่สุด การรู้จักฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐาน การอ่านดี มีความรู้กว้างขวางและเกิดทักษะ อย่างไรก็ตามนักเรียนจะเป็นผู้อ่านที่ดีได้นั้นจะต้องขึ้นอยู่กับ สภาพแวดล้อมที่ครูเป็นผู้จัดเตรียมให้

การเขียน มีบทบาทสำคัญมากในชีวิตประจำวัน (สมบัติ ศิริจันดา. 2554 : 88) การเขียน เป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่สำคัญ.ช่วยในการถ่ายทอดความรู้ ความคิดและประสบการณ์ จากผู้มี ปัญญาสู่ผู้สนใจใคร่ศึกษา ทั้งยังเป็นเครื่องมือในการปลอบประโลมทางใจ การเขียนเป็นสิ่งที่ สะท้อนตัวผู้เขียน ทำให้ทราบได้ว่าผู้เขียนมีความรู้ความคิด ความเชื่อ รวมถึงมีรสนิยมความชื่นชอบ อย่างไร เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม สรรพวิชาความรู้ และภูมิปัญญาต่าง ๆ ที่ถูกสั่งสมมาจากบรรพบุรุษ แต่ปัจจุบันได้พบว่าปัญหา ด้านการเขียน.ไม่ว่าจะเป็นการสะกดคำ การเว้นวรรคตอน หรือการใช้ภาษาไม่เหมาะสมกับกาลเทศะของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เขียนสรุปความไม่เป็น อ่านหรือฟังจับใจความไม่ได้ ล้วนแล้วแต่เนื่องมาจากการขาดทักษะในเรื่อง การเขียนทั้งสิ้น จึงทำให้การสื่อสารไม่สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมาย ด้วยเหตุนี้การส่งเสริมการเขียน จึงเป็นสิ่งสำคัญ (อัจฉรา ชีวพันธ์. 2548 : 6) ต้องมีการกำหนดกิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ ให้มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน โดยจะต้องคำนึงถึงหลักสูตรในระดับชั้นต่าง ๆ ว่ามีจุดมุ่งหมายทำเพื่ออะไร กิจกรรมต่าง ๆ นั้นสนองวัตถุประสงค์ ใดในหลักสูตร จัดลำดับความยากง่ายของกิจกรรม ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ใช้สื่อที่จูงใจเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานใหม่และรักในการเขียน ให้ผู้เรียนสามารถใช้จินตนาการในการแสดงความรู้สึกนึกคิดอย่างอิสระ การจัดกิจกรรมการเขียน สร้างสรรค์ ก็จะเป็นเครื่องช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาและความคิดนึกให้กับเด็ก ได้เป็นอย่างดี

การคิดวิเคราะห์เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต และการคิดทั้งมวล บุคคลที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จะมีความสามารถในด้านอื่น ๆ เหนือกว่าบุคคลทั่วไป ทั้งทางด้านสติปัญญาและการดำเนินชีวิตเป็นทักษะที่ทุกคนสามารถพัฒนาได้ ซึ่งประกอบไปด้วย ทักษะที่สำคัญคือ การสังเกต การเปรียบเทียบ การคาดคะเน การประยุกต์ใช้ การประเมิน การจำแนกแยกแยะประเภท การจัดหมวดหมู่ การสันนิษฐานการสรุปผลเชิงเหตุผล การศึกษาหลักการ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ทักษะการคิดวิเคราะห์จึงเป็นทักษะการคิดระดับสูง

แม้ทุกฝ่ายจะตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ต่อการพัฒนาคุณภาพของคนไทย ในช่วงเวลาที่ผ่านมายังพบว่าการพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เห็นได้จากผลการทดสอบระดับชาติ O - NET ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2560 มีผลคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ต่ำกว่า คะแนนเฉลี่ยในระดับประเทศ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). ออนไลน์. 2561)

ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ 20 ปี เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาท้องถิ่น ตัวชี้วัดที่ 1.8 อัตราการอ่านออกเขียนได้ ของจำนวนประชากรโดยเฉพาะประชากรในวัยประถมศึกษาในพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมีความมุ่งหวังเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านออกเขียนได้ ของประชากรในวัยประถมศึกษา ซึ่งหมายถึงนักเรียนในระดับประถมศึกษาในพื้นที่บริการ ทั้งที่เป็นการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยให้ความหมายของการอ่านหมายถึง ความสามารถในการอ่านออกเสียงและการอ่านรู้เรื่องของนักเรียน ทั้งที่เป็นประโยคและข้อความสั้น ๆ วงคำศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยสามารถบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านบทร้อยแก้ว ร้อยกรองสำหรับเด็ก ตอบคำถาม คาดคะเนและสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้อย่างสมเหตุสมผล ส่วนด้านการเขียน หมายถึง ความสามารถในการเขียนคำ ประโยค หรือเรื่องของนักเรียนโดยสามารถเขียนคำที่เป็นวงคำศัพท์ที่กำหนดในแต่ละชั้นปีการเขียนเรื่องสั้นจากประสบการณ์หรือจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ การเขียนย่อความ และการเขียนเรียงความ โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 38 แห่งทั่วประเทศไทยต้องดำเนินการพัฒนาส่งเสริมสนับสนุนให้ประชากรในเขตพื้นที่บริการสามารถอ่านออกเขียนได้ คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีจึงได้ทำโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาส่งเสริมด้านการอ่านออกเขียนได้ (สำนักงานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ. 2561 : 21)

การประเมินโครงการเป็นการประมาณค่าการดำเนินงานหรือกิจกรรมใด ๆ อย่างมีระบบเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานทั้งในปัจจุบัน อนาคต และใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจดำเนินงานหรือยกเลิกงานหรือกิจกรรมนั้น ๆ การประเมินโครงการ เป็นวิธีการหนึ่งที่จะให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้ที่มีบทบาทการตัดสินใจ เกี่ยวกับอนาคตของโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ เป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งความจริงในเชิงคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และการเข้าถึงความจริงในเชิงคุณค่าของสิ่งเหล่านั้น (ศิริชัย กาญจนวาสี. 2552 : 22) กล่าวว่าการประเมินโครงการ หมายถึงกระบวนการศึกษาสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยการประเมินเป็นการตรวจสอบการบรรลุผลตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การประเมินเป็นการช่วยเสนอสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ การประเมินเป็นการตอบสนอง

สารสนเทศแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหลาย ด้วยการบรรยายอย่างลุ่มลึก และการประเมินเป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน เนื่องจากการประเมินโครงการเป็นการตรวจสอบและควบคุมอย่างมีระบบเป็นวิทยาศาสตร์ ทุกส่วนของโครงการและปัจจัยทุกชนิดที่ใช้ในการดำเนินงานจะได้รับการวิเคราะห์อย่างละเอียด ส่วนใดที่เป็นปัญหาหรือไม่มีคุณภาพจะได้รับการพิจารณาย้อนกลับ (Feedback) เพื่อให้มีการดำเนินงานใหม่จนกว่าจะเป็นไปตามมาตรฐานหรือเป้าหมายที่ต้องการ และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานของโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการมากน้อยเพียงใด มีรูปแบบการดำเนินงานที่เป็นมาตรฐานและเป็นระบบมากขึ้น จึงได้นำรูปแบบการประเมินโครงการของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) (รัตนะ บัวสนธ์. 2556 : 23) ถือเป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยมนำมาประยุกต์ใช้ในการประเมินโครงการ โดยรูปแบบการประเมิน CIPPIEST.ซึ่งเป็นส่วนปรับขยายของรูปแบบการประเมิน CIPP.โดยปรับขยายการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ออกเป็นการประเมินผลกระทบ (Impact.Evaluation) การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness.Evaluation) การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) และการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability.Evaluation).ของสิ่งที่ได้รับการประเมินซึ่งมัก.ได้แก่ โครงการ แผนงาน หรือสิ่งแทรกแซงต่าง ๆ โดยที่ส่วนขยายของมิติการประเมินที่เพิ่มขึ้นนี้มีความหมายครอบคลุมรวมถึงการประเมินผลผลิตเดิมและการประเมินผลลัพธ์นั่นเอง โดยความสำคัญของการประเมินดังกล่าวอาจวิเคราะห์ ได้ว่า การประเมินโครงการเป็นงานที่มีความละเอียดลออมากกว่าการวางแผน กล่าวคือในขณะที่การวางแผนเป็นการคาดคะเนไว้ แต่การประเมินโครงการเป็นการเสาะแสวงหาข้อเท็จจริงที่เกิดจากการประเมินโครงการ จะต้องแสวงหาทั้งที่มองเห็นจับต้องได้และสิ่งที่มองไม่เห็นและจับต้องไม่ได้ ฉะนั้น การประเมินโครงการจึงมีความยากลำบากอยู่ในตัวผู้ประเมินจะต้องพยายามเสาะแสวงหาข้อเท็จจริงมากที่สุด ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำไปใช้ตัดสินใจบริหารโครงการให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ต้องการ การประเมินโครงการจะต้องกระทำกันอย่างกว้างขวางและต่อเนื่องจึงจะทำให้แผนงานที่กำหนดไว้บรรลุถึงเป้าหมายและการตัดสินใจดำเนินงานมีความถูกต้อง

ดังนั้นการประเมินโครงการยกระดับด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ผู้วิจัยได้มีภาระหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดโครงการยกระดับด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ทั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการประเมินผลโครงการยกระดับการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อให้ทราบว่า

สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

โครงการดังกล่าว ประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใดมีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร มีงบประมาณเพียงพอ กับการดำเนินการหรือไม่ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประเมินโครงการ ซึ่งจะประเมินทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPPIEST

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ต่อไปนี้

1. เพื่อประเมิน โครงการยกระดับด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการยกระดับการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประโยชน์ของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึง แนวทางการยกระดับการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมไปถึงสภาพของบริบท.ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต.ผลกระทบ ประสิทธิผล ความยั่งยืน และการถ่ายโยงความรู้ ของโครงการยกระดับด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนประกอบการตัดสินใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพิจารณาปรับปรุงโครงการ.และเป็นแนวทางในการใช้รูปแบบการประเมินโครงการแบบ CIPPIEST ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ใช้การเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยกำหนดประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1.1 กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้บริหารคณะครุศาสตร์ จำนวน 4 คน

1.2 กลุ่มผู้ดำเนินโครงการ ได้แก่ คณาจารย์หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และเจ้าหน้าที่บริหารโครงการ จำนวน 49 คน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1.3 กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการได้แก่ ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 136 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.1 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้บริหารคณะครุศาสตร์ จำนวน 3 คน ผู้ดำเนินโครงการ จำนวน 34 คน ผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 93 คน รวม 130 คน โดยคำนวณจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของประชากร

2.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive) โดยเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโครงการตลอดทุกกิจกรรมและเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้นวัตกรรมต้นแบบจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีพร้อมทั้งเข้าร่วมนำเสนอผลงาน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารโครงการ จำนวน 1 คน กลุ่มผู้ดำเนินโครงการ จำนวน 3 คน และกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 5 คน รวม 9 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังต่อไปนี้

การประเมินโครงการ หมายถึง เป็นกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ทราบถึงข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อยของโครงการเพื่อจะได้นำไปพัฒนาการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานว่าวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ดีหรือไม่อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจยุติโครงการหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการดำเนินโครงการเพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของโครงการให้ดียิ่งขึ้น

โครงการ หมายถึง โครงการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ด้านการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2562

รูปแบบการประเมิน CIPPIEST หมายถึง กระบวนการประเมิน เชิงระบบที่เน้นการเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ให้ผู้บริหารใช้ในการประเมินโครงการ ประกอบไปด้วย

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินโครงการที่กำลังแก้ไขปัญหาหรือพัฒนา โดยใช้โครงการยกระดับด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ซึ่งเป็นการประเมินวัตถุประสงค์ ความชัดเจน เป้าหมาย ระยะเวลา รวมไปถึงวิธีการดำเนินงานของโครงการ

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการยกระดับด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เช่น ความรู้ความเข้าใจ การวางแผนดำเนินโครงการ ขั้นตอนกิจกรรม ทรัพยากรที่สนับสนุนการทำโครงการ เป็นต้น

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินการดำเนินงานขณะทำงานหรือประเมินความก้าวหน้าของงาน มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การวางแผนในการจัดกิจกรรมเหมาะสม หรือไม่เพื่อนำผลการประเมินโครงการยกระดับด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ไปพัฒนาโครงการต่อไป

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลหลังโครงการได้เสร็จสิ้นแล้วโดยมุ่งเน้นให้ผู้เข้าเข้าร่วมโครงการยกระดับด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี มีความเข้าใจ พึงพอใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับและนำนวัตกรรมไปปรับประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมโครงการ

5. การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) เป็นการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมของโครงการยกระดับด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี โดยประเมินจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้นำแนวคิดวิธีการ ไปพัฒนาต่อยอดสร้างสรรค์สื่อการเรียนการสอน เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนสูงขึ้น

6. การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อตัดสินความสำเร็จของโครงการยกระดับด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี โดยพิจารณาจากความเข้าใจ การยอมรับ ความมุ่งมั่น การเห็นคุณค่ารวมถึงการร่วมกิจกรรมของครูและนักเรียน

7. การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) เป็นการประเมินการคงอยู่ความต่อเนื่องของโครงการยกระดับด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ซึ่งเกิดจากครูสามารถนำความรู้แนวคิดไปพัฒนาต่อยอดให้กับนักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงผู้บริหารให้การสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความต้องการกิจกรรม ด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

8. การประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อการนำไปปรับประยุกต์ใช้ที่อื่น โดยพิจารณาจากครูต้นแบบและครูผู้เข้าร่วมโครงการยกระดับด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี สามารถถ่ายทอดความรู้หรือนวัตกรรมให้กับเพื่อนร่วมวิชาชีพ ทั้งยังพัฒนาให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น

การอ่าน หมายถึง การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์ โดยออกมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน และผู้อ่านสามารถ นำเอาความหมายนั้น ๆ ใช้ให้เป็นประโยชน์

การเขียน หมายถึง เป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของบุคคลออกมาเป็นสัญลักษณ์หรือตัวอักษร เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้

การคิดวิเคราะห์ หมายถึง การคิดที่สามารถจำแนกแยกแยะข้อมูลหรือวัตถุสิ่งของต่าง ๆ หรือเรื่องราว เหตุการณ์ ออกเป็นย่อยตามหลักการหรือเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อค้นหาความจริงหรือความสำคัญที่แฝงอยู่หรือปรากฏอยู่จนได้ความคิดที่จะนำไปสู่ข้อสรุปและการนำไปประยุกต์ใช้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPPIEST Model ตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) 8 ด้าน (รัตนะ บัวสนธ์. 2556 : 23)

1. การประเมินบริบท (Context)
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input)
3. การประเมินกระบวนการ (Process)
4. การประเมินผลผลิต (Product)
5. การประเมินผลกระทบ (Impact)
6. การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness)
7. การประเมินความยั่งยืน (Sustainability)
8. การประเมินการถ่ายโยงความรู้ (Transportability)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

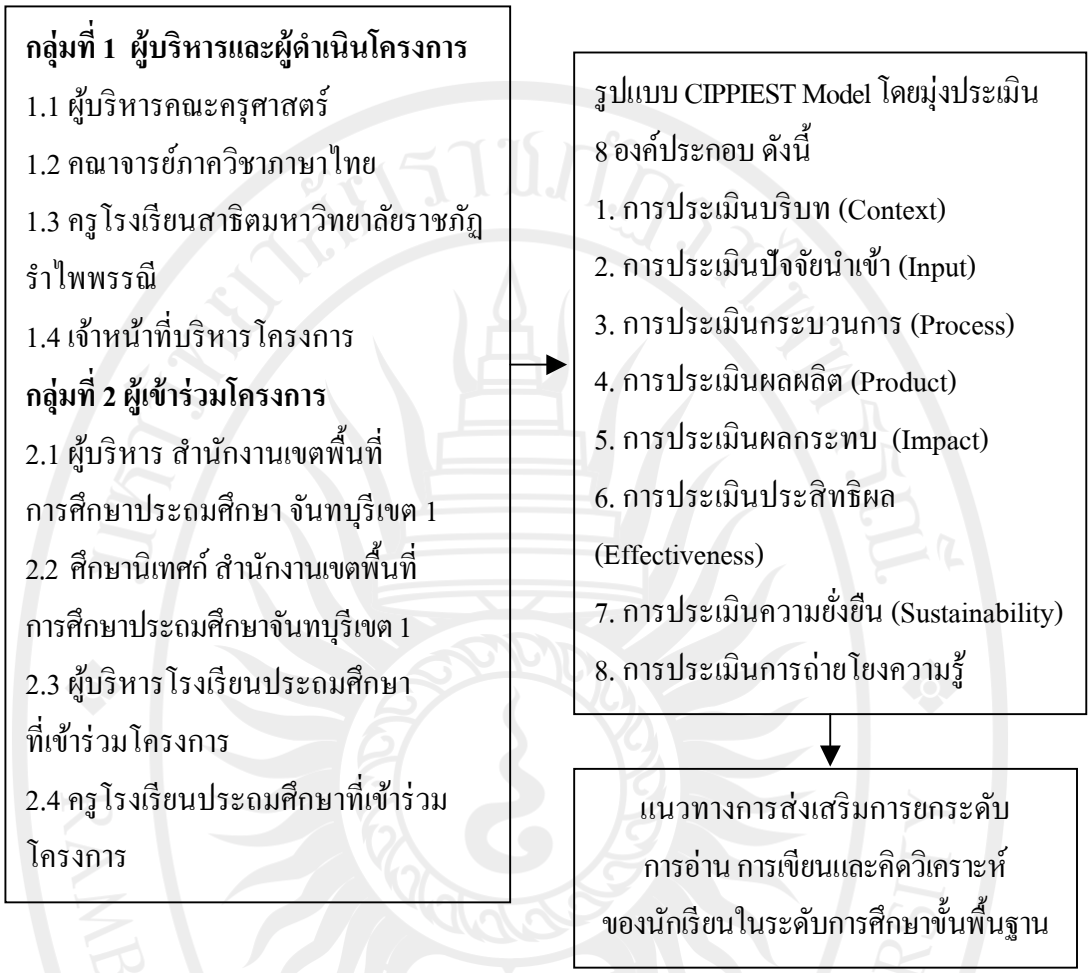

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 2
แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยขอนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การอ่าน การเขียนและการคิดวิเคราะห์

1.1 การอ่าน

1.1.1 ความหมายของการอ่าน

1.1.2 ความสำคัญของการอ่าน

1.1.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

1.1.4 ประเภทของการอ่าน

1.1.5 การส่งเสริมการอ่าน

1.2 การเขียน

1.2.1 ความหมายของการเขียน

1.2.2 ความสำคัญของการเขียน

1.2.3 จุดมุ่งหมายของการเขียน

1.2.4 ประเภทของการเขียน

1.2.5 การส่งเสริมการเขียน

1.3 การคิดวิเคราะห์

1.3.1 ความหมายของการคิดวิเคราะห์

1.3.2 องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์

1.3.3 ประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์

1.3.4 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

1.3.5 การวัดและประเมินผลความสามารถในการคิดวิเคราะห์

1.3.6 การส่งเสริมการคิดวิเคราะห์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2. โครงการยกระดับการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

3. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ

3.1 ความหมายของการประเมินโครงการ

3.2 จุดมุ่งหมายของการประเมินโครงการ

3.3 ความสำคัญและประโยชน์ของการประเมินโครงการ

3.4 ทฤษฎีการประเมินโครงการ

3.5 รูปแบบการประเมิน CIPPIEST

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยต่างประเทศ

4.2 งานวิจัยในประเทศ

การอ่าน การเขียนและการคิดวิเคราะห์

การอ่าน

1. ความหมายของการอ่าน

ผจงวาด พูลแก้ว (2547 : 79) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า เป็นการแปลความหมายของตัวอักษร เครื่องหมาย สัญลักษณ์ เครื่องสื่อความหมายต่าง ๆ ที่ปรากฏแก่ตาออกมาเป็นความคิด ความเข้าใจเชิงสื่อสาร แล้วผู้อ่านสามารถนำความคิด ความเข้าใจนั้น ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ต่อไป

วรรณี โสมประยูร (2553 : 128) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์ โดยออกมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ ระหว่าง ผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน และผู้อ่านสามารถนำเอาความหมายนั้น ๆ ใช้ให้เป็นประโยชน์

ราชบัณฑิตยสถาน (2554 : 900) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า ก. ว่าตามตัวหนังสือ ถ้าออกเสียงด้วย เรียกว่า อ่านออกเสียง, ถ้าไม่ต้องออกเสียง เรียกว่า อ่านในใจ สังเกต หรือพิจารณาดู เพื่อให้เข้าใจ เช่น อ่านสีหน้า อ่านริมฝีปาก อ่านตีความ เช่น อ่านรหัส อ่านลายแทง คิด, นับ (ไทยเดิม)

แอโรสมิท (Arrowsmith. 1972 : 35; อ้างถึงใน วรรณี โสมประยูร. 2553 : 128) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน หมายถึง ความรู้สึกหรือสภาพทางจิตที่เกิดขึ้น ในสมองด้วยความเข้าใจ ถ้อยคำที่เขียนหรือตีพิมพ์ขึ้นมา และความเข้าใจในการอ่านที่สมบูรณ์ จะเกิดขึ้นเมื่อความคิด ความรู้สึกของผู้อ่าน ตรงกับความรู้สึกของผู้เขียน ก่อนที่จะเขียนออก ถ้อยคำ

สรุปได้ว่า การอ่าน หมายถึง ความรู้สึก หรือสภาพทางจิตที่เป็นกระบวนการทางสมองอันเกิดจากการดู สังเกต พิจารณา แปลความหมายให้เข้าใจในตัวอักษร เครื่องหมาย สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เขียนใช้สื่อความหมาย ความคิด เพื่อสามารถรับรู้และเข้าใจจนสามารถใช้ประโยชน์ได้

2. ความสำคัญของการอ่าน

ฉวีวรรณ คูหาภินันทน์ (2542 : 11) ได้กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนโตและจนกระทั้งถึงวัยชรา การอ่านทำให้รู้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งปัจจุบันเป็นโลกของข้อมูลข่าวสาร ทำให้ผู้อ่านมีความสุข มีความหวังและมีความอยากรู้อยากเห็น อันเป็นความต้องการของมนุษย์ทุกคน การอ่านมีประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง คือพัฒนาการศึกษา พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์และสนองความอยากรู้อยากเห็น นอกจากนี้ การจะพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ ต้องอาศัยประชาชนที่มีความรู้ ความสามารถ ซึ่งความรู้ต่าง ๆ ก็ได้มาจากการอ่านนั้นเอง

ธีระยุทธ ธีระศิลป์ (2551 : 30 - 31) กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่าน มีดังนี้

1. ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ การศึกษาค้นคว้าหาความรู้นั้น ต้องอาศัยการอ่านเป็นส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะอ่านหนังสือโดยตรงหรืออ่านจากอินเทอร์เน็ตก็ตาม

2. ความสำคัญเกี่ยวกับอารมณ์ การอ่านเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ จึงช่วยให้มีอารมณ์ดี คลายเครียด ได้ทางหนึ่ง ซึ่งอาจจะเกิดจากถ้อยคำภาษาไทยที่ไพเราะและเนื้อหาที่สนุกสนาน ตรงกับความสนใจ

3. ความสำคัญด้านจิตใจ การอ่านช่วยกล่อมเกลา ชักนำ โน้มน้าวใจ ฯลฯ ให้คนเรามีจิตใจที่ดีงามขึ้น เสมือนเติมคุณค่าความเป็นมนุษย์ให้สูงขึ้น จึงเรียกกันว่า “การจรรโลงใจ” นั่นเอง

4. ความสำคัญด้านบุคลิกภาพ การอ่านเปรียบเสมือนท่องไปในโลกกว้างไม่มีขอบเขต ผู้อ่านจึงได้เรียนรู้พบเห็นสิ่งต่าง ๆ ทุกแง่มุม และนำสิ่งเหล่านั้นมาพัฒนาบุคลิกภาพตนเอง หรือนำมาใช้ในโอกาสต่าง ๆ อย่างผู้มีวิสัยทัศน์ ปฏิบัติได้อย่างทันสมัย เหมาะสมทุกสภาวะเป็นผู้มีเหตุผล ฯลฯ

5. ความสำคัญเกี่ยวกับอาชีพ การอ่านเป็นที่มาของอาชีพและพัฒนาอาชีพ จึงเห็นได้ว่าทุกอาชีพต้องมีตำรา มีวารสาร ฯลฯ สำหรับอาชีพด้านนั้นโดยตรง ซึ่งการอ่านจะช่วยให้การประกอบอาชีพมีคุณภาพมากขึ้น

วรรณี โสมประยูร (2553 : 128 - 129) กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่าน มีดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการศึกษาเล่าเรียนทุกระดับ ผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่านทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของวิชาการต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองได้รับความรู้และประสบการณ์ตามที่ต้องการ

2. ในชีวิตประจำวันโดยทั่วไป คนเราต้องอาศัยการอ่าน ติดต่อสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจกับบุคคลอื่น ร่วมไปกับทักษะการฟัง การพูดและการเขียน ทั้งในด้านภารกิจส่วนตัว และการประกอบอาชีพ การงานต่าง ๆ ในสังคม

3. การอ่านช่วยให้บุคคลสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากสิ่งที่อ่านไปปรับปรุงและพัฒนาอาชีพหรือธุรกิจการงานที่ตัวเองกระทำอยู่ ให้เจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จได้ในที่สุด

4. การอ่านสามารถสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคลในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น ช่วยให้มั่นคงปลอดภัย ช่วยให้ได้รับประสบการณ์ใหม่ ช่วยให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ช่วยให้มีเกียรติยศและชื่อเสียง ฯลฯ

5. การอ่านทั้งหลายจะส่งเสริมให้บุคคลได้ขยายความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้นอย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง ทำให้เป็นผู้รอบรู้ เกิดความมั่นใจ ในการพูดปราศรัย การบรรยายหรือการอภิปรายปัญหาต่าง ๆ นับว่าเป็นการเพิ่มบุคลิกภาพและความน่าเชื่อถือให้แก่ตนเอง

6. การอ่านหนังสือหรือสิ่งพิมพ์หลายชนิดนับว่าเป็นกิจกรรมนันทนาการที่น่าสนใจมาก เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร นวนิยาย การ์ตูน ฯลฯ เป็นการช่วยให้บุคคลรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเกิดความเพลิดเพลินสนุกสนานได้เป็นอย่างดี

7. การอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ในอดีต เช่น ศิลาจารึก ประวัติศาสตร์ เอกสารสำคัญ วรรณคดี ฯลฯ จะช่วยให้อนุชนรู้จักอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของคนไทยเอาไว้ และสามารถพัฒนาให้เจริญรุ่งเรืองต่อไปได้

สรุปได้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของคนเราหลายประการ เช่น การอ่านเป็นเครื่องมือในการศึกษาเล่าเรียน เป็นการเพิ่มเติมความรู้ ช่วยพัฒนาความคิด หรือการประกอบกิจการงานต่าง ๆ ล้วนอาศัยการอ่าน เพื่อเสริมสร้างความรู้ให้เป็นพื้นฐานทั้งสิ้น การอ่านมีประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง สังคมให้การยอมรับผู้ที่อ่านหนังสือมาก นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ด้านสุนทรียภาพทางอารมณ์อีกด้วย เนื่องจากได้รับความบันเทิงเพลิดเพลินใจ จากเนื้อหาสาระที่ตรงกับความต้องการและความสนใจ

3. จุดมุ่งหมายของการอ่าน

ผจงวาด พูลแก้ว (2547 : 80) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการอ่าน มีดังนี้

1. การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นการอ่านเพื่อมุ่งให้ได้ความรู้ในเรื่องที่ต้องการศึกษาหาความรู้ โดยละเอียดหรือโดยย่อก็ได้ การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้นี้ มักใช้ในการอ่านตำราวิชาการต่าง ๆ หรืออ่านงานเขียนเฉพาะเรื่องที่ต้องการศึกษา

2. อ่านเพื่อความเพลิดเพลินบันเทิงใจ ผู้อ่านมุ่งที่ความผ่อนคลาย อารมณ์ความเพลิดเพลินที่เกิดจากการอ่าน อันได้แก่ การอ่านหนังสือประเภทบันเทิงคดี นวนิยาย สารคดีที่มีเนื้อหามุ่งความเพลิดเพลิน นิตยสารที่ประกอบด้วยเรื่องราวในแนวสาระบันเทิงต่าง ๆ การอ่านเพื่อจุดมุ่งหมายนี้เป็นการอ่านที่ใช้มากในชีวิตประจำวันของคนทั่วไป การอ่านจะได้ผลเสียหรือดี

เพียงใด พิจารณาได้จากพฤติกรรมพื้นฐาน 3 ด้าน คือ การแปลความ การตีความ และการขยายความ ว่าเจริญงอกงามขึ้นมากน้อยเพียงใด

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 90 - 92) ได้กล่าวถึงการอ่านว่า มีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. อ่านเพื่อให้มีความรู้ ขยายขอบเขตออกไปจากที่มีอยู่เดิม

2. อ่านเพื่อให้เกิดความคิด จะช่วยให้ผู้อ่านมีความคิดที่กว้างขึ้น

3. อ่านเพื่อความบันเทิง การอ่านหนังสือที่ไม่ใช่วิชาการจะช่วยให้ผู้อ่าน มีความเพลิดเพลิน

4. อ่านเพื่อสนองความต้องการอื่น ๆ ซึ่งการอ่านหนังสือจะช่วยแนะแนวทาง การแก้ไขปัญหาได้

ธีระยุทธ ธีระศิลป์ (2551 : 31) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการอ่าน มีดังนี้

1. จุดมุ่งหมายด้านความรู้ การอ่านเพื่อความรู้นั้นผู้อ่านจะได้รับความรู้ 2 ประเภท คือ ความรู้ด้านวิชาการ ได้แก่ อ่านตำรา บทความ สารคดี งานวิจัย ฯลฯ และความรู้ประเภทข่าวสาร ได้แก่ อ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ

2. จุดมุ่งหมายด้านบันเทิง เป็นการอ่านเพื่อผ่อนคลายให้เกิดความเพลิดเพลิน ทำให้อารมณ์ดี สนุกสนานไปกับเนื้อเรื่องและถ้อยคำสำนวนที่อ่าน ได้แก่ อ่านนวนิยาย เรื่องสั้น วรรณคดี บทกวี

3. อ่านเพื่อพัฒนาจิตใจ เป็นการอ่านเพื่อยกระดับจิตใจให้สูงขึ้นที่เรียกว่า จรรโลงใจ คือ ช่วยให้เพิ่มพูนด้านศีลธรรม คุณธรรม ได้แก่ อ่านหนังสือธรรมะ ชีวประวัติของบุคคล บทกวีนิพนธ์

4. จุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาคำตอบ เป็นการอ่านเพื่อนำความรู้มาแก้ปัญหา หรือตอบข้อสงสัย สามารถนำความรู้มาปฏิบัติในการดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกต้อง ได้แก่ การอ่านผลงานการวิจัย อ่านประกาศ อ่านคู่มือการใช้อุปกรณ์ อ่านฉลากยา

วรรณี โสมประยูร (2553 : 134 - 135) กล่าวถึง ความมุ่งหมายในการอ่าน มีดังนี้

1. เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เช่น อ่านตำรา บทความ สารคดี

2. เพื่อความบันเทิง เช่น อ่านนวนิยาย การ์ตูน วรรณคดี

3. เพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น อ่านหนังสือประเภทชวนหัวต่าง ๆ

4. เพื่อหารายละเอียดของเรื่อง เช่น อ่านสารคดี ประวัติศาสตร์

5. เพื่อวิเคราะห์วิจารณ์จากข้อมูลที่ได้ เช่น การอ่านข่าว

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

6. เพื่อหาประเด็นว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จ ส่วนใดเป็นข้อคิดเห็น .เช่น การอ่าน คำโฆษณาต่าง ๆ

7. เพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น บทความในวารสาร

8. เพื่อปฏิบัติตาม เช่น อ่านคำสั่ง คำแนะนำ คู่มือการใช้ เครื่องใช้ไฟฟ้า

9. เพื่อออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจน มีน้ำเสียงเหมาะกับเนื้อเรื่องและเหมือนกับพูด เช่น อ่านบทละครต่าง ๆ

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านมีหลายประการ เช่น เพื่อประโยชน์ด้านการศึกษาหาความรู้ เพื่อความบันเทิงใจ เพื่อจรรโลงใจ เพื่อค้นหาคำตอบและเพื่อทราบข่าว เหตุการณ์ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ อันจะทำให้บุคคลสามารถมีข้อมูลข่าวสารเพื่อความจำเป็นและสนองความต้องการในการดำรงชีวิตได้

4. ประเภทของการอ่าน

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2547 : 88) ได้กล่าวถึง ประเภทของการอ่านว่ามี 4 ประเภท ดังนี้

1. การแจกลูก
2. การสะกดคำ
3. การอ่านออกเสียง
4. การอ่านในใจ (อ่านจับใจความ)

วรรณี โสมประยูร (2553 : 134) ได้แบ่งประเภทของการอ่านเพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. การอ่านออกเสียง แบ่งได้ 3 แบบ ได้แก่
   1.1 การอ่านร้อยแก้ว
   1.2 การอ่านร้อยกรอง
   1.3 การอ่านทำนองเสนาะ
2. การอ่านในใจ แบ่งได้ 7 แบบ ได้แก่
   2.1 การอ่านแบบค้นคว้าหาความรู้ เช่น อ่านตำรา
   2.2 การอ่านแบบจับใจความสำคัญ หรือหาสาระสำคัญของเรื่อง เช่น อ่านบทความ
   2.3 การอ่านแบบหารายละเอียดทุกตอน เช่น อ่านประวัติศาสตร์ อ่านลำดับเหตุการณ์
   2.4 การอ่านแบบหารายละเอียดทุกคำเพื่อการปฏิบัติ เช่น อ่านคู่มือการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า
   2.5 การอ่านแบบวิเคราะห์ วิจารณ์เพื่อหาเหตุผล เช่น อ่านข่าว เหตุการณ์สำคัญ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2.6 การอ่านแบบไตร่ตรองโดยใช้วิจารณญาณเพื่อหาข้อเท็จจริง ข้อดี ข้อเสีย สำหรับเลือกแนวทางปฏิบัติ เช่น อ่านโฆษณา

2.7 การอ่านแบบคร่าว ๆ เพื่อสังเกตและจดจำ เช่น อ่านชื่อสถานที่ต่าง ๆ เวลานั่งรถผ่านไป

สรุปได้ว่า ประเภทของการอ่าน แบ่งเป็นการอ่านแจกลูก การอ่านสะกดคำ การอ่านออกเสียง และการอ่านในใจ การอ่านออกเสียงมี 3 แบบ คือ การอ่านร้อยแก้ว ร้อยกรอง และการอ่านทำนองเสนาะ ส่วนการอ่านในใจ แบ่งได้หลายแบบ เช่น อ่านแบบค้นคว้าหาความรู้ อ่านแบบจับใจความ อ่านแบบวิเคราะห์วิจารณ์

5. การส่งเสริมการอ่าน

บันลือ พฤกษะวัน (2533 : 134 - 135) กล่าวถึงวิธีการส่งเสริมการอ่านของเด็กไว้ดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อมในการอ่าน

1.1 การมีหนังสือดี ๆ ที่จะให้เด็กอ่านนั้นคือ หนังสือดังกล่าวจะต้องผ่านการคัดเลือกอย่างดี.มีหลายรสหลายแบบ

1.2 เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการจัดที่สำหรับอ่านหนังสือที่อยู่ในมุมหนังสือหรือในห้องสมุด ทั้งนี้จะต้องจัดห้องเรียนที่จะให้เด็กมีโอกาสใช้ในการหาความรู้ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

1.3 ครูและเด็กนักเรียนควรจัดแสดงหนังสือต่าง ๆ ที่จะให้เด็กทราบ สนใจติดตามว่าหนังสือดี หนังสือใหม่ที่น่าสนใจสำหรับเด็ก ๆ สำหรับห้องเรียนเพิ่มขึ้นอย่างไร ครูอาจจัดป้ายนิทรรศการ การเขียนข้อความง่าย ๆ เพื่อท้าทายให้สงสัยและอยากอ่านหนังสือนั้น ๆ

2. ให้เด็กมีส่วนร่วมในการรับรู้โดยตรง ได้แก่ การอ่านให้เด็กฟังหรืออ่านบางส่วนบางตอนแล้วให้เด็กมีส่วนร่วมในการแสดงออกด้วย โดยครูอ่านเสียงดังแล้วให้เด็กได้ดูภาพชวนสนทนาถึงเรื่องราวไปด้วย

2.1 จัดหาหนังสือสำหรับการอ่านออกเสียงอ่านให้เด็กฟังหรือให้เด็กมีโอกาสอ่านอาจเป็นหนังสือภาพ ให้เด็กเลือกอ่านภาพเอง สิ่งที่ควรระวังนั้น จะต้องกะเวลาให้พอดีกับช่วงความสนใจกับเด็กแต่ละวัยด้วย

2.2 ใช้วิธีเล่านิทานสนุก ๆ สั้น ๆ ให้ฟังเป็นประจำอาจเป็นเรื่องในหนังสือประกอบที่มีอยู่ในห้องเรียนก็ได้ และกระตุ้นให้เด็กสนใจอ่าน

2.3 การใช้อุปกรณ์ในการช่วยเล่านิทาน โดยแสดงท่าทางตามที่ครูเล่าจะช่วยเพิ่มความสนใจและเข้าใจเรื่องราวได้ดียิ่งขึ้น

3. ให้การส่งเสริมการอ่านให้กับเด็ก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

4. การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง เป็นการช่วยให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานกับหนังสือเรื่องนั้น ๆ ซึ่งเกินความสามารถที่เขาจะอ่านเอง ขณะเดียวกันก็ทำให้เด็กมีความสนใจหนังสือเล่มนั้นและอาจเป็นแรงผลักดัน ให้เด็กพยายามที่จะอ่านได้ อีกทั้งยังเป็นการแนะนำหนังสือที่ดีที่เด็กควรได้อ่านอีกด้วย หากครูพยายามเลือกหนังสือให้กระจายเรื่องประเภทต่าง ๆ ก็จะทำให้เด็กรู้จักหนังสือประเภทต่าง ๆ มากขึ้น

นิตยา ประพฤติกิจ (2538 : 56 - 57) กล่าวถึงการส่งเสริมการอ่านไว้ดังต่อไปนี้

1. แสดงความกระตือรือร้นและพอใจขณะที่อ่านให้เด็กฟัง.อย่าแสดงอาการเบื่อหน่ายหลังจากการอ่านเสร็จแล้ว

2. พยายามอ่านให้เด็กฟังทุกวัน

3. ให้เด็กเลือกหนังสือที่จะอ่านเองและเปิดหนังสือเอง

4. หาจังหวะที่เหมาะสม คือ เวลาที่ท่านสบายใจและกำลังสบายใจ กำลังสนใจอ่าน

5. ชี้รูปภาพด้วยขณะอ่าน หรือพูดคุยเกี่ยวกับภาพในหนังสือ

6. ให้เด็กถือหนังสือ และเปิดปิดแต่ละหน้าด้วยตนเอง

7. เล่าเรื่องที่มีความคล้ายคลึงกัน แต่เว้นคำหรือบางส่วนของประโยคไว้เพื่อให้เด็กได้ต่อเติมเอง

8. ให้เด็กบรรยายรูปภาพ และเล่าเรื่องให้ฟัง

9. เขียนเรื่องตามที่เด็กแต่ง และเล่าเรื่องให้ฟัง

10. ให้เด็กลองแต่งเรื่องเอง หรือต่อเติมเรื่องที่ท่านเป็นผู้เริ่มก่อน

11. ถ้าหากเด็กยังไม่แสดงความสนใจด้านการอ่าน.จงหาโอกาสในขณะที่เด็กเล่นของเล่นอยู่อย่างเงียบ.ๆ.ในที่สุดเด็กก็จะต้องอยากที่จะมีส่วนร่วมในการอ่านเองโดยธรรมชาติ

แม้นมาศ ชวลิต (2544 : 223 - 224)ได้กล่าวถึงกิจกรรมส่งเสริมการอ่านซึ่งมีหลายแบบในที่นี้จะรวมกลุ่มตามลักษณะกิจกรรมดึงดูดความสนใจ โดยทางประสาทสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันไว้ 4 ประเภทคือ

1. กิจกรรมซึ่งเร้าโสตประสาท หมายถึง กิจกรรมที่ชวนฟัง ใช้เสียงและคำพูดเป็นหลัก กิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ การเล่านิทานให้ฟัง การเล่าเรื่องจากหนังสือ การอ่านหนังสือให้ฟัง การแนะนำหนังสือด้วยปากเปล่า การบรรยาย การอภิปราย การโต้วาทีที่เกี่ยวกับหนังสือ การบรรเลงดนตรีและการร้องเพลงจากบทละครร้อง ทำให้เกิดความเพลิดเพลินในอรรถรส ถ้อยคำนั้นนอกจากฟังเพราะแล้ว ยังทำให้มองเห็นภาพ ได้กลิ่นทำให้รู้สึกอร่อย ได้รู้สึกสัมผัสความร้อนหนาว ให้รู้สึกดีใจ เสียใจ เกลียดชัง รัก แช่มชื่น สงบ ฯลฯ ยกเว้นแต่เมื่อจำเป็นที่จะต้อง ใช้เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่กำลังพูดถึงเท่านั้น

2. กิจกรรมที่เร้าจักษุประสาท กิจกรรมที่ชวนให้ดูเพลงพินิจและอ่านความหมายของสิ่งที่เห็น กิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การจัดแสดงภาพชนิดต่าง ๆ อาทิ ภาพถ่าย ภาพที่จัดเก็บรวบรวมจากวารสารหรือปฏิบัติเป็นเรื่องเป็นชุด ภาพเขียน ภาพประกอบหนังสือนิทรรศการหนังสือสิ่งของต่าง ๆ ในการแสดงภาพหนังสือและสิ่งของจะมีคำบรรยายอธิบายสิ่งที่แสดง สรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงประวัติ (ตามความจำเป็น) มุ่งให้ผู้ชมใช้สมาธิในการชมเช่นเดียวกับเสียงภาพสิ่งที่แสดงตลอดจนคำเขียนอธิบายภาพ นอกจากเราจักษุสัมผัส แล้วยังมีส่วนทำให้ได้ยินเสียงได้สัมผัส ได้เกิดความรู้สึกต่าง ๆ ด้วย

3. กิจกรรมซึ่งเร้าโสตและจักษุประสาทขณะเดียวกัน ได้แก่ กิจกรรมซึ่งชวนให้ฟังและพร้อม ๆ กันประสานประสาททั้งสองให้ทำงานร่วมกัน อาทิ เล่านิทานโดยให้ดูภาพประกอบซึ่งจัดเตรียมไว้โดยเฉพาะเล่านิทานและให้ดูภาพประกอบในหนังสือ เล่านิทานโดยใช้โสตทัศนวัสดุประกอบฉายภาพนิ่ง ซึ่งมีคำบรรยาย ฉายภาพยนตร์ ฉายแถบบันทึกเสียงและภาพสาธิตเทคนิควิธีจากหนังสือที่นำมาจัดนิทรรศการ การจัดสัปดาห์ห้องสมุด

4. กิจกรรมซึ่งให้ผู้เรียนเป้าหมายได้ร่วมด้วย กิจกรรมทำนองนี้จะช่วยให้ผู้เป็นเป้าหมายเกิดความสนุกสนานและภาคภูมิใจ รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถตัวอย่าง เมื่อเล่านิทานแล้วก็ให้ผู้ฟังวาดภาพประกอบ ให้แสดงท่าทางประกอบ ให้ร้องเพลงตามตัวละครในนิทานให้แข่งขันกันเล่าเรื่องที่ได้ฟังไปแล้ว ให้แข่งขันเรียบเรียงเรื่องที่ได้ฟัง หรือให้เขียนนิทานขึ้นใหม่ตามแก่นของนิทานที่สั่งไปแล้วให้ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละครหรือเหตุการณ์ตอนใดตอนหนึ่งในนิทาน ให้ร่วมวงสนทนา หรือโต้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ

พริ้มเพรา คงธนะ (2543 : 5) กล่าวถึงการส่งเสริมการอ่าน คือ การกระทำต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจในการอ่าน เห็นความสำคัญและประโยชน์ตลอดจนความจำเป็นที่จะต้องอ่าน เกิดความเพลิดเพลินและเกิดความพยายามในการอ่าน ให้พัฒนาไปถึงระดับการอ่านเป็นและการอ่านจนเป็นนิสัย ลักษณะสำคัญของกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คือ เร้าใจ จูงใจ กระตุ้นแนะนำให้อยากรู้ อยากเห็น มีความคิดที่เปิดกว้างจากการอ่านและที่สำคัญ คือ สร้างบรรยากาศการอ่านให้เกิดขึ้น ทั้งในบ้าน ในโรงเรียนและในชุมชน กิจกรรมส่งเสริมการอ่านได้แก่ การเล่านิทาน การเสนอหนังสือ การเล่าเรื่องจากหนังสือ การแนะนำหนังสือ การสนทนาเกี่ยวกับหนังสือ การโต้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ การจัดนิทรรศการหนังสือ การทายปัญหาจากหนังสือเป็นต้น ผู้บริหารต้องกำหนดให้เป็นนโยบายที่ครูทุกคนต้องถือปฏิบัติในการส่งเสริมการอ่านในทุกวิชาจัดเวลาการอ่านทุกวันสำหรับทุกคนในสังคมโรงเรียน สนับสนุนการสร้างบรรยากาศจัดหารางวัล สำหรับผู้ชนะการประกวดต่าง ๆ เป็นต้น

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ไพพรรณ อินทนิล (2546 : 90) กล่าวว่าการส่งเสริมการอ่านในอดีตที่ผ่านมา ผู้คนจะละเลยในการส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กอย่างจริงจัง พ่อแม่มักจะคิดว่าเป็นเรื่องของทางโรงเรียน ดังนั้น จึงรอให้เข้าโรงเรียนเสียก่อนค่อยเริ่มอ่านหนังสือ นอกจากนี้บางคนเข้าใจผิดว่าการที่เด็กจะชอบอ่านหนังสือหรือไม่ชอบอ่านหนังสือนั้น เป็นเรื่องธรรมชาติของเด็กแต่ละคนไม่สามารถปลูกฝังได้ จึงปล่อยไปตามแต่จะเป็นไปในที่สุด เมื่อเริ่มเรียนหนังสือก็ถูกปลูกฝังให้อ่านแต่หนังสือเรียนและทำการบ้านที่ครูทุกคนพร้อมใจกันมอบหมายในแต่ละวัน โดยไม่ได้มีแผนร่วมกัน เด็กจึงรู้สึกเบื่อหน่ายหนังสือจนกลายเป็นนิสัย จะอ่านหนังสือก็ต่อเมื่ออยู่ในวัยเรียนและเป็นหนังสือเรียนเท่านั้น แต่ในปัจจุบันนี้ได้มีการค้นคว้าทดลองจนเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าการอ่านควรได้รับการส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ก่อนเข้าโรงเรียน

สรุปได้ว่า การส่งเสริมการอ่านหมายถึงกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการอ่าน เห็นความสำคัญและประโยชน์ตลอดจนความจำเป็นที่จะต้องอ่าน เกิดความเพลิดเพลินสนุกสนาน และเกิดความพยายามในการอ่าน รักที่จะอ่าน ทำให้พัฒนาไปถึงระดับการอ่านเป็น และอ่านจนเป็นนิสัยได้

การเขียน

1. ความหมายของการเขียน

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2547 : 96) ให้ความหมายไว้ว่า การเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ เป็นสื่อที่ช่วยให้บุคคลสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตนไปสู่คนอื่นได้อย่างเข้าใจ

โอภส์ แก้วจำปา (2551 : 42) ได้ให้ความหมายการเขียนไว้ว่า เป็นการสื่อสารโดยอาศัยตัวอักษรและเครื่องหมายต่าง ๆ แทนเสียงพูดซึ่งสิ่งที่เป็นสารนั้น ได้แก่ ความนึกคิด คือ ความรู้ความคิด จินตนาการ ประสบการณ์ ข่าวสาร กับความรู้สึก คือ ความรู้สึกทางกายหรืออารมณ์และผัสสะ

วรรณี โสมประยูร (2553 : 146) ให้ความหมายการเขียนไว้ว่า เป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของบุคคลออกมาเป็นสัญลักษณ์ หรือตัวอักษร เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้

สำลี รักสุทธี (2553 : 94) ให้ความหมายการเขียนไว้ว่า คือ การนำตัวอักษรมาร้อยเรียงติดต่อกันให้เป็นคำ กลุ่มคำ ประโยค และเรื่องราว จนสามารถสื่อสารให้ผู้รับสารรู้ว่าอ่านว่าอย่างไร เขียนอะไร คืออะไร การเขียนจะแบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ เขียนได้ และเขียนเป็น

เขียนได้ คือ ความสามารถนำตัวอักษรมาประสมติดต่อกันให้เป็นคำ กลุ่มคำ ประโยค และเรื่องราว จนสามารถรู้ได้ว่าตัวอักษรที่ผู้เขียนนำมาร้อยเรียงนั้นคืออะไร สื่อสารเข้าใจกันได้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ระดับหนึ่ง แต่ไม่สามารถสื่อสารรายละเอียดที่ซับซ้อนลึกซึ้งได้ ที่สำคัญ คือไม่สามารถเขียนสื่อความคิดของตนให้คนอื่นรับรู้ได้อย่างละเอียด

เขียนเป็น คือ การนำตัวอักษรมาร้อยเรียงอย่างมีศิลปะ สามารถเขียนความคิดของตนเองออกมาให้คนอื่นรู้ได้อย่างละเอียดลึกซึ้ง ชัดเจน สื่อสารหรือถ่ายสารด้วยการเขียนให้ผู้รับสารเข้าใจได้อย่างสร้างสรรค์และทรงคุณค่า

ราชบัณฑิตยสถาน (2554 : 212) ให้ความหมายไว้ว่า ก. ขีดให้เป็นตัวหนังสือหรือเลข, ขีดให้เป็นเส้นหรือรูปต่าง ๆ วาด, แต่งหนังสือ

สรุปได้ว่า การเขียน หมายถึง การขีดเป็นตัวหนังสือ เพื่อสื่อความหมายแสดงความรู้ความคิด ความรู้สึกของบุคคลออกมาเป็นสัญลักษณ์ ตัวอักษรหรือเครื่องหมายต่าง ๆ ในรูปของคำ กลุ่มคำ ประโยค และเรื่องราว เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้เป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

2. ความสำคัญของการเรียน

ผจงวาด พูลแก้ว (2547 : 117) กล่าวถึง ความสำคัญของการเขียน ไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องแสดงออกของความรู้ ความคิด และความรู้สึกของมนุษย์

2. เป็นเครื่องมือสำคัญในการวัดความเจริญ หรืออารยธรรมของมนุษย์ในแต่ละยุคแต่ละสมัย

3. เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับสื่อสารทั้งเรื่องในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

4. เป็นเครื่องมือที่ใช้สนองความปรารถนาของมนุษย์ เช่น ความรัก ความเข้าใจ

5. เป็นเครื่องมือสำคัญทางวัฒนธรรม ที่ถ่ายทอดมรดกทางด้านสติปัญญาของมนุษย์

6. เป็นสื่อที่ช่วยแพร่กระจายความรู้ ความคิดให้กว้างไกล และรวดเร็ว

7. เป็นสื่อกลางที่ให้ความรู้ ความคิดและความเพลิดเพลินแก่คนทุกเพศทุกวัย

8. เป็นบันทึกทางสังคมที่ให้คุณประโยชน์แก่คนรุ่นปัจจุบันและอนาคต

9. เป็นงานอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งในปัจจุบัน

วรรณี โสมประยูร (2553 : 147 - 148) กล่าวถึง ความสำคัญของการเขียน ไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ ที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดความคิดความเข้าใจ และประสบการณ์ของตนออกเสนอผู้อ่าน

2. เป็นการเก็บบันทึกรวบรวมข้อมูลที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์ซึ่งตน เคยมีประสบการณ์มาก่อน

3. เป็นการระบายอารมณ์อย่างหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องที่ผู้เขียนเกิดความรู้สึกประทับใจในประสบการณ์ที่ผ่านมา

สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

4. เป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม เช่น ถ่ายทอดจากสมัยหนึ่งไปสู่อีกสมัยหนึ่ง หรือจากชาติหนึ่งไปสู่อีกชาติหนึ่ง

5. เป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญาของบุคคล เนื่องจากการเรียนรู้เกือบทุกอย่างต้องอาศัยการเขียนเป็นเครื่องมือสำหรับบันทึกสิ่งที่ได้ฟังหรือได้อ่าน

6. เป็นการสนองความต้องการของมนุษย์ ตามความประสงค์ที่มนุษย์แต่ละคนปรารถนา เช่น เพื่อต้องการทำให้รู้เรื่องราว ทำให้รัก ทำให้โกรธ และสร้างหรือทำลายความสามัคคีของคนในชาติ

7. เป็นการแสดงออกซึ่งภูมิปัญญาของผู้เขียน ทำให้รู้ถึงความสามารถของผู้เขียนได้จากวรรณกรรมหรืองานเขียนอื่น ๆ

8. เป็นอาชีพอย่างหนึ่งที่ได้รับการยกย่องว่ามีเกียรติ และเพิ่มฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้นได้

9. เป็นการพัฒนาความสามารถและบุคลิกส่วนบุคคลให้มีความเชื่อมั่นในตนเองในการแสดงความรู้สึกและแนวความคิด

10. เป็นการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม

สมบัติ ศิริจันดา (2554 : 88) แสดงความสำคัญของการเขียนซึ่งแสดงโดยสังเขปดังนี้

1. การเขียนเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่สำคัญ

2. การเขียนช่วยในการถ่ายทอดความรู้ ความคิดและประสบการณ์จากผู้มีปัญญาสู่ผู้สนใจใคร่ศึกษา

3. การเขียนเป็นเครื่องมือในการปลอบประโลมทางใจ

4. การเขียนเป็นสิ่งที่สะท้อนตัวผู้เขียน ทำให้ทราบได้ว่าผู้เขียนมีความรู้ความคิดความเชื่อ รวมถึงมีรสนิยมความชื่นชอบอย่างไร

5. เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม สรรพวิชาความรู้ และภูมิปัญญาต่าง ๆ ที่ถูกสั่งสมมาจากบรรพบุรุษ

สรุปได้ว่า การเขียนมีความสำคัญหลายประการ เช่น เป็นเครื่องมือที่บุคคลใช้ในการเสนอความรู้ ความคิด ความรู้สึก เป็นการสนองอารมณ์บางชนิดของบุคคล เช่น ต้องการสื่อถึงอารมณ์รัก คิดถึง โกรธ โมโห เป็นการบันทึกเรื่องราว ประสบการณ์ที่บุคคลมีความประทับใจ เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร และเป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

3. จุดมุ่งหมายของการเขียน

ผจงวาด พูลแก้ว (2547 : 117 - 118) กล่าวถึง จุดประสงค์ของการเขียนมีดังนี้

1. เพื่ออธิบายให้ผู้อ่านทราบว่าอะไรเป็นอะไร เช่น การอธิบายคำที่มักเขียนผิด อธิบายความหมายของประชาธิปไตย อธิบายหลักเกณฑ์ หรือทฤษฎีต่าง ๆ

2. เพื่อเล่าเรื่องให้ผู้อื่นทราบ เช่น การเขียนประวัติ เหตุการณ์ ประสบการณ์ต่าง ๆ

3. เพื่อโฆษณาจูงใจ เช่น โฆษณาสินค้า โฆษณาหาเสียง การเขียนประเภทนี้จะต้องใช้ภาษาให้น่าสนใจ มีความสละสลวย มีแง่คิด สะดุดใจ และไม่เป็นการทับถมผู้อื่น

4. เพื่อปลุกใจ อาจจะเป็นในรูปของเพลง บทความ เรียงความ สารคดี และบทละคร

5. เพื่อสร้างจินตนาการ เช่น บทร้อยกรอง เรื่องสั้น นวนิยาย บทละคร

6. เพื่อล้อเลียนและเสียดสี (Satire) จะมีลักษณะการตำหนิอย่างนุ่มนวลและมีการแทรกอารมณ์ขันไว้ด้วย ซึ่งจะแสดงออกได้หลายวิธี เช่น เขียนล้อเลียนเสียดสีด้วยภาพ และมีข้อความประกอบ หรืออาจจะเขียนเป็นเรื่องเป็นราว ซึ่งอาจจะสมมติให้เป็นตัวละครหรือสมมติสถานการณ์

7. เพื่อแสดงความคิดเห็นและแนะนำ เช่น การทำบรรณนิทัศน์ บทความเสนอแนวคิดและทรรศนะต่าง ๆ งานเขียนที่แสดงข้อขัดแย้ง หรือแนะนำแนวคิดใหม่ ๆ

8. เพื่อวิเคราะห์ เช่น วิเคราะห์ข่าว วิเคราะห์บทความ วิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ

9. เพื่อวิจารณ์ เช่น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม วิจารณ์ภาพยนตร์ วิจารณ์คอลัมน์ต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์และวารสาร

10. เพื่อประยุกต์ แจ้งความเชิญชวน เช่น การเขียนประกาศของทางราชการ องค์การ ร้านค้า หรือบริษัท การเขียนบัตรเชิญเนื่องในโอกาสต่าง ๆ

วรรณี โสมประยูร (2553 : 148) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายในการเขียน มีดังนี้

1. เพื่อคัดลายมือหรือเขียนให้ถูกต้องตามลักษณะตัวอักษรให้เป็นระเบียบ ชัดเจน และอ่านเข้าใจได้ง่าย

2. เพื่อเป็นการฝึกฝนทักษะการเขียนให้พัฒนางอกงามขึ้นตามควรแก่วัย

3. เพื่อให้มีทักษะการเขียนสะกดคำถูกต้องตามอักขรวิธี เขียนวรรคตอนถูกต้อง และเขียนได้รวดเร็ว

4. เพื่อให้รู้จักเลือกภาษาเขียนที่ดี มีคุณภาพ เหมาะสมกับบุคคลและโอกาส

5. เพื่อให้สามารถรวบรวมและลำดับความคิด แล้วจดบันทึก สรุปและย่อใจความเรื่องที่อ่านหรือฟังได้

6. เพื่อถ่ายทอดจินตนาการ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความรู้สึกนึกคิดเป็นเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจความหมายอย่างแจ่มแจ้ง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

7. เพื่อให้สามารถสังเกต จดจำ และเลือกเฟ้นถ้อยคำ หรือสำนวนโวหารให้ถูกต้องตามหลักภาษา และสื่อความหมายได้ตรงตามที่ต้องการ

8. เพื่อให้มีทักษะการเขียนประเภทต่าง ๆ และสามารถนำหลักการเขียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

9. เพื่อเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการเขียนตามที่ตนเองสนใจและมีความถนัด

10. เพื่อให้เห็นความสำคัญและคุณค่าของการเขียนว่ามีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ การศึกษาหาความรู้และอื่น ๆ

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการเขียนมีหลายประการ เช่น เพื่อฝึกฝนการคัดลายมือ เพื่อสามารถรวบรวมความรู้ความคิด จัดลำดับความคิดแล้วย่อ สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ได้รับการถ่ายทอดมา เพื่อให้ทักษะในการเลือกเฟ้นและใช้ถ้อยคำในการเขียนให้ถูกต้อง เหมาะสม และสละสลวย น่าสนใจ เพื่อถ่ายทอดจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ต่าง ๆ สู่ผู้อ่าน

4. ประเภทของการเขียน

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2547 : 100) กล่าวถึง ประเภทของการเขียน มีดังนี้

1. การเขียนเรียงความ
2. การเขียนย่อความหรือสรุปเรื่อง
3. การเขียนจดหมาย
4. การเขียนบทร้อยกรอง

โอภาส์ แก้วจำปา (2551 : 47) กล่าวถึง ประเภทของงานเขียน มีดังนี้

1. งานเขียนประเภทร้อยแก้ว เป็นงานเขียนโดยใช้ภาษาธรรมดา ไม่บังคับสัมผัสคล้องจองหรือลักษณะเสียง แต่มีบังคับรูปแบบตามชนิด ได้แก่ เรียงความ บทความ สารคดี นวนิยาย เรื่องสั้น จดหมาย บันทึก รายงาน และบทละคร

2. งานเขียนประเภทร้อยกรอง เป็นงานเขียนที่มีการบังคับรูปแบบการเขียนตายตัวทั้งในด้านจำนวนคำ ระดับเสียง การสัมผัส ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานเขียนเพื่อการขับร้องมาแต่บรรพชน ได้แก่ กลอน กาพย์ โคลง ฉันท์ ร่าย และบทเพลง

วรรณี โสมประยูร (2553 : 146 - 147) กล่าวถึง ประเภทของการเขียนที่แบ่งตามลักษณะจุดมุ่งหมาย มีดังนี้

1. การเขียนเพื่อแสดงความต้องการ
2. การเขียนเพื่อเล่าประสบการณ์
3. การเขียนเพื่อบรรยายสิ่งที่พบเห็น

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

4. การเขียนเพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร

5. การเขียนเพื่อบันทึกสิ่งที่ต้องการจำ

6. การเขียนเพื่อรายงานผลการปฏิบัติงานและอื่น ๆ

7. การเขียนเพื่อประกาศเชิญชวนและโฆษณา

8. การเขียนบัตรเชิญและบัตรอวยพร

9. การเขียนแผนผังและแผนที่

10. การเขียนตามความรู้สึกอย่างมีวิจารณญาณ

สรุปได้ว่า ประเภทของการเขียน ได้แก่ การเขียนประเภทร้อยแก้ว เช่น การเขียนเรียงความ ย่อความ การเขียนจดหมาย และการเขียนประเภทร้อยกรอง เช่น โคลง กลอน กาพย์ ฉันท์ ร่าย ถ้าแบ่งประเภทของการเขียนตามลักษณะของจุดมุ่งหมายในการเขียน จะแบ่งเป็นหลายประเภท เช่น การเขียนเพื่อบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ การเขียนเพื่อแสดงความคิด ความรู้สึก ความต้องการ

5. การส่งเสริมการเขียน

การสอนเขียนเป็นวิธีที่สลับซับซ้อน และยากที่จะให้ผู้เรียนเขียนได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แต่ครูสามารถจะช่วยนักเรียนได้โดยการฝึก และใช้เทคนิควิธีการส่งเสริมความสามารถให้นักเรียนได้ ซึ่งเป็นสิ่งท้าทายความสามารถของครูเป็นอย่างมาก หากครูสามารถนำเทคนิควิธีการไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน ได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาของบทเรียน หรือปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ต้องการ ซึ่งได้มีนักการศึกษาหลายคนได้เสนอการส่งเสริม การเขียนไว้ดังนี้

ฉวีวรรณ จินดาพล (2538 : 62) กล่าวถึง การส่งเสริมการเขียนครูผู้สอนการเขียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้ความอบอุ่น สนใจพฤติกรรม คำพูด กิริยาท่าทางของเด็ก สนองตอบต่อความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก.ใจเย็น มีความรักเด็ก

2. เป็นผู้ที่รู้จักให้กำลังใจ ชมเชยและให้คำแนะนำแก่เด็ก ได้อย่างเหมาะสม

3. ไม่ลงโทษ ขู่เข็ญ ไม่หงุดหงิด ทำให้เด็กกลัว ไม่บังคับให้เด็กทำในสิ่งที่เด็กไม่อยากทำ

4. ใช้กิจกรรมหลายแบบเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และกล้าแสดงออกของเด็ก

5. สร้างและใช้อุปกรณ์ที่น่าสนใจในการสอนให้เด็ก

6. มีความเข้าใจและรู้จักให้งานที่เหมาะสม ไม่ยากเกินไปและมีคุณค่า สำหรับเด็ก0

7. ไม่คาดหวังผลงานของเด็กให้ถูกต้องสมบูรณ์แบบมากเกินไป

8. ควรมีความรู้ความสนใจผลงานวรรณคดีที่ดี.รู้จักเลือกตัวอย่างที่เหมาะสมกับเด็ก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บันลือ พฤกษะวัน (2535 : 49 - 55) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมการเขียนว่า ควรได้รับการส่งเสริมที่เป็นไปอย่างอิสระ ดังนี้

1. ส่งเสริมบอกชื่อภาพ เขียนอธิบายภาพเด็กระดับ ประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 สนใจที่จะวาดภาพมาก การวาดภาพเป็นการส่งเสริมการสร้างจินตนาการของเด็ก จึงควรส่งเสริมให้เด็กได้วาดโดยอิสระ ดังนั้นควรให้เด็ก วาดภาพอะไรก็ได้ แต่ต้องเขียนบอกชื่อภาพด้วย

1.1 กิจกรรมการส่งเสริมการแสดงออกทางภาษา ไม่ควรจำกัดเฉพาะ การเขียนควรจัดกิจกรรมการฝึกและพัฒนาการพูด ควบคู่กันหลายลักษณะสลับกันไป

1.2 ส่งเสริมการเขียนบอกรายละเอียดและเขียนบรรยายภาพเด็กแรกเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หากได้รับการฝึกฝนให้เรียนอ่านจากแผนภูมิประสบการณ์ จะใช้ภาษาเขียนเป็นประโยคได้ดี ดังนั้นควรส่งเสริมให้วาดภาพโดยอิสระ จะเขียนอธิบายภาพได้ดี

1.3 การส่งเสริมการเขียนโดยเติมคำบรรยายภาพหรือบอกภาพ จากการเขียนภาพโดยอิสระ และบรรยายภาพ เด็กย่อมได้ฝึกเขียนตามความสนใจของตนได้มาก ระยะหรือลำดับต่อมาหรือกิจกรรมที่ควรฝึกควบคู่กันก็โดยกำหนดภาพ และคำบางส่วนแล้ว ให้เด็กเติมคำในประโยคที่บอกภาพให้สมบูรณ์

2. ส่งเสริมการเขียนเล่าประสบการณ์และนิทานที่ฟังควรจัดแนวส่งเสริม ดังนี้

2.1 ส่งเสริมให้เขียนเล่ากิจวัตรประจำวัน ว่าตนได้ทำอะไรบ้าง ในช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้วอ่านให้ครูและเพื่อน ๆ ฟัง

2.2 ส่งเสริมการเขียนเล่าประสบการณ์หรือเหตุการณ์ ครูอาจวางแนวโครงเรื่องให้เขียนโดยให้ผู้เขียนตอบคำถาม

2.3 การส่งเสริมการเขียนนิทานที่เคยฟังมา ครูจะต้องชี้แนะการวางโครงเรื่องและให้เด็กตั้งคำถามตนเองก่อนที่จะเขียน

3. ส่งเสริมการเขียนเพื่อแสดงความต้องการของตน ธรรมชาติของมนุษย์ย่อมมีความต้องการพื้นฐาน และความต้องการที่เป็นความใฝ่ฝันแห่งชีวิต เด็กเองก็มีความต้องการหลาย ๆ ด้าน ครูจึงควรให้นักเรียนได้แสดงออกมาให้มาก

4. ส่งเสริมการเขียนหรือแสดงความรู้สึกนึกคิดในสถานการณ์ต่าง ๆ (เขียนโดยอิสระ) ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยครูอาจช่วยกำหนดสถานการณ์ แล้วให้เด็กเขียนบอกความรู้สึกต่อสิ่งเหล่านั้น

อัจฉรา ชีวพันธ์ (2548 : 6) กล่าวว่า การส่งเสริมการเขียนนั้นครูควรคำนึง ถึงสิ่งต่อไปนี้

1. กำหนดกิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ให้มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน โดยจะต้องคำนึงถึงหลักสูตรในระดับชั้นต่าง ๆ ว่ามีจุดมุ่งหมายทำเพื่ออะไร กิจกรรมต่าง ๆ นั้นสนองวัตถุประสงค์ใดในหลักสูตร

2. การจัดกิจกรรมเขียนสร้างสรรค์ ควรมีการสัมพันธ์กับกลุ่มประสบการณ์ด้วย

3. จัดลำดับความยากง่ายของกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน

4. ใช้สื่อที่จูงใจเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานใหม่และรักในการเขียน

5. ให้ผู้เรียนสามารถใช้จินตนาการในการแสดงความรู้สึกนึกคิดอย่างอิสระ เนื่องจากเด็กในระดับชั้นประถมศึกษามีลักษณะของความอยากรู้อยากเห็น ชอบใช้จินตนาการในการคิดฝันสร้างสรรค์เรื่องราวต่าง ๆ การจัดกิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ ก็จะเป็นเครื่องช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาและความนึกคิดให้กับเด็กได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า การส่งเสริมการเขียนนั้นสามารถทำได้โดยครู ต้องเป็นผู้สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้เหมาะสม ด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้เรียน ให้อิสระผู้เรียนในการแสดงความคิดเห็น และใช้สื่อในการส่งเสริมประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียน เกิดการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสื่อสภาพจริงเป็นสื่อชนิดหนึ่ง ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความเหมาะสม สำหรับการจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

การคิดวิเคราะห์

1. ความหมายของการวิเคราะห์

สุวิทย์ มูลคำ (2548 : 127) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่า หมายถึง ความสามารถในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของเรื่องราว หรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551 : 48) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่า หมายถึง ความคิดในการจำแนกแยกแยะข้อมูล องค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวัตถุ เรื่องราว เหตุการณ์ต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ เพื่อค้นหาความจริง ความสำคัญแก่นแท้ องค์ประกอบหรือหลักการของเรื่องนั้น ๆ ทั้งที่อาจแฝงซ่อนอยู่ภายในสิ่งต่าง ๆ ว่าเกี่ยวพันกันอย่างไร อาศัยหลักการใด จนได้ความคิดเพื่อนำไปสู่การสรุป การประยุกต์ใช้การทำนายหรือคาดการณ์สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

ชนาธิป พรกุล (2552 : 75) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่า หมายถึง การจำแนกแยกแยะสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อค้นหาองค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในสิ่งนั้น

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2552 : 13) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่า หมายถึง การคิดที่สามารถจำแนกแยกแยะข้อมูลหรือวัตถุสิ่งของต่าง ๆ หรือเรื่องราว เหตุการณ์ออกเป็นย่อยตามหลักการ หรือเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อค้นหาความจริงหรือความสำคัญที่แฝงอยู่หรือปรากฏอยู่จนได้ความคิดที่จะนำไปสู่ข้อสรุปและการนำไปประยุกต์ใช้

ราชบัณฑิตยสถาน (2554 : 741) ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์ว่า ก. ใคร่ครวญ เช่น วิเคราะห์เหตุการณ์; แยกออกเป็นส่วน ๆ เพื่อศึกษาให้ถ่องแท้ เช่น วิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ วิเคราะห์ข่าว

กู๊ด (Good. 1973 : 680 ; อ้างถึงใน พเยาว์ ชาตินันท์. 2551 : 26) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่า เป็นการคิดอย่างรอบคอบ ตามหลักการประเมินและมีหลักฐานอ้างอิงเพื่อหาข้อสรุปที่น่าจะเป็นไปได้ ตลอดจนพิจารณาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องทั้งหมดและใช้กระบวนการตรรกวิทยาได้อย่างถูกต้องและสมเหตุสมผล

กาเย่ (Gagne. 1974 : 94 ; อ้างถึงใน สายัณ ฉิมกรด. 2549 : 31) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่า เป็นการคิดที่ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา โดยพิจารณาถึงสภาพการณ์หรือข้อมูลต่าง ๆ ว่ามีข้อเท็จจริงเพียงใดหรือไม่

สรุปได้ว่า การคิดวิเคราะห์ หมายถึง การคิดใช้เหตุผลอย่างรอบคอบในการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือความสำคัญที่แฝงอยู่ หรือเพื่อค้นหาความสัมพันธ์ ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านั้น จนนำไปสู่ข้อสรุปของสิ่งนั้น ๆ

2. องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์

สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 17) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ว่า มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เป็นการกำหนดวัตถุสิ่งของ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้นมา เพื่อเป็นต้นเรื่องที่จะใช้วิเคราะห์ เช่น พืช สัตว์ หิน ดิน รูปภาพ บทความเรื่องราวเหตุการณ์หรือสถานการณ์จากข่าว ของจริง หรือสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ

2. กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดประเด็นข้อสงสัยจากปัญหาของสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ ซึ่งอาจจะกำหนดเป็นคำถาม หรือเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์เพื่อค้นหาความจริง สาเหตุ หรือความสำคัญ

3. กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ เป็นการกำหนดข้อกำหนดสำหรับใช้แยกส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ เช่น เกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่มีความเหมือนกัน หรือแตกต่างกัน หลักเกณฑ์ในการหาลักษณะความสัมพันธ์เชิงเหตุผล อาจเป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่มีความคล้ายคลึงกันหรือขัดแย้งกัน

4. พิจารณาแยกแยะ เป็นการพินิจพิเคราะห์ ทำการแยกแยะ กระจายสิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อย ๆ โดยอาจใช้เทคนิคคำถาม 5 W.1.H.ประกอบด้วย What.(อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) Who (ใคร) และ How (อย่างไร)

5. สรุปคำตอบ เป็นการรวบรวมประเด็นที่สำคัญ เพื่อหาข้อสรุปเป็นคำตอบหรือตอบปัญหาของสิ่งที่กำหนดให้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551 : 49) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของ การคิดวิเคราะห์เป็นการคิดระดับสูง การคิดจึงเป็นกระบวนการ ซึ่งมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. กำหนดสิ่งที่จะวิเคราะห์ว่าจะวิเคราะห์อะไร กำหนดขอบเขต และนิยามของสิ่งที่จะคิดให้ชัดเจน เช่น จะวิเคราะห์ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาสิ่งแวดล้อม หมายถึง ปัญหาเกี่ยวกับขยะในโรงเรียนของเรา

2. กำหนดจุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์ว่าต้องการวิเคราะห์ เพื่ออะไร เช่น เพื่อจัดอันดับ เพื่อหาเอกลักษณ์ เพื่อหาข้อสรุป เพื่อหาสาเหตุ เพื่อหาแนวทางแก้ไข

3. พิจารณาข้อมูล ความรู้ ทฤษฎีหลักการ กฎเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ว่าจะใช้หลักใดเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ และจะใช้หลักความรู้นั้นว่าควรใช้ในการวิเคราะห์อย่างไร

4. สรุปและรายงานผลการวิเคราะห์ได้เป็นระบบระเบียบชัดเจน

ชนาธิป พรกุล (2552 : 75 - 76) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการคิดวิเคราะห์ ได้แก่

1. ศึกษาข้อมูล

2. ตั้งวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3. กำหนดเกณฑ์ในการจำแนกแยกแยะข้อมูล

4. แยกแยะข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อให้เห็นถึงองค์ประกอบของสิ่งที่วิเคราะห์

5. หาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ และหาความสัมพันธ์ของข้อมูลในแต่ละองค์ประกอบ

6. นำเสนอผลการวิเคราะห์

7. นำผลการวิเคราะห์มาสรุปตอบคำถามตามวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่า กระบวนการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ การกำหนดสิ่งที่จะวิเคราะห์ กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ พิจารณาข้อมูลความรู้ทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์เพื่อใช้ในการแยกแยะออกเป็นส่วนย่อย ๆ จากนั้นรวบรวม ประเด็นสำคัญเพื่อสรุปเป็นคำตอบและรายงานผลการวิเคราะห์ เป็นแนวทางทาง เพื่อการประยุกต์โอกาสต่อไป

3. ประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์

สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 39) กล่าวถึง ประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์ มีดังนี้

1. ช่วยให้เรารู้ข้อเท็จจริง รู้เหตุผลเบื้องหลังของสิ่งที่เกิดขึ้น เข้าใจความเป็นมาเป็นไปของเหตุการณ์ต่าง ๆ รู้ว่าเรื่องนั้นมีองค์ประกอบอะไรบ้าง ทำให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นฐานความรู้ในการนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา การประเมินและการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

2. ช่วยให้เราสำรวจความสมเหตุสมผลของข้อมูลที่ปรากฏและไม่ด่วนสรุปตามอารมณ์ ความรู้สึก หรืออคติ แต่สืบค้นตามหลักเหตุผลและข้อมูลที่เป็นจริง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

3. ช่วยให้เราไม่สรุปสิ่งใดง่าย ๆ แต่สื่อสารตามความเป็นจริง และไม่หลงเชื่อข้ออ้างที่เกิดจากตัวอย่างเพียงอย่างเดียว แต่พิจารณาเหตุผลและปัจจัยเฉพาะในแต่ละกรณีได้

4. ช่วยในการพิจารณาสาระสำคัญอื่น ๆ ที่อาจถูกบิดเบือนไป จึงทำให้มองได้อย่างครบถ้วนในแง่มุมอื่น ๆ ที่มีอยู่

5. ช่วยพัฒนาความเป็นคนช่างสังเกต การหาความแตกต่างของสิ่งที่ปรากฏ พิจารณาตามความสมเหตุสมผลของสิ่งที่เกิดขึ้นก่อนที่จะตัดสินสรุปสิ่งใด ๆ

6. สามารถประเมินสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างสมเหตุสมผล

7. ช่วยประสานการความน่าจะเป็น โดยสามารถใช้ข้อมูลพื้นฐานที่มีวิเคราะห์ร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ ของสถานการณ์ ณ เวลานั้น อันจะช่วยให้สามารถคาดการณ์ความน่าจะเป็นได้สมเหตุสมผลยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์ ทำให้ได้ข้อเท็จจริง ที่เป็นฐานความรู้ที่จะนำไปใช้ในการตัดสินใจ หรือแก้ปัญหาเรื่องใด ๆ ได้อย่างถูกต้อง ช่วยพัฒนาตนเองในการเป็นผู้รู้จักช่างสังเกต และสืบค้นข้อมูลตามหลักเหตุผลและความเป็นจริง ตลอดจนสามารถประเมินสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างสมเหตุสมผล

4. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

นาธิป พรกุล (2552 : 76) กล่าวถึง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. สามารถกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2. สามารถแยกแยะข้อมูลได้ตามเกณฑ์

3. สามารถบอกความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ และความสัมพันธ์ของข้อมูลในแต่ละองค์ประกอบ

4. สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์มาสรุปตอบคำถามตามวัตถุประสงค์

บลูม (Bloom. 1956 : 201 - 207 ; อ้างถึงใน ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2551 : 49 - 52) กล่าวถึง ทักษะการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วยทักษะสำคัญ ๆ 3 ด้าน ดังนี้

1. การคิดวิเคราะห์ความสำคัญหรือเนื้อหาของสิ่งต่าง ๆ (Analysis.of Element) เป็นความสามารถในการแยกแยะได้ว่า สิ่งใดจำเป็น สิ่งใดสำคัญ สิ่งใดมีบทบาทมากที่สุดประกอบด้วย

1.1 วิเคราะห์ชนิด เป็นการให้นักเรียนวินิจฉัยว่าสิ่งนั้น เหตุการณ์นั้น ๆ จัดเป็นชนิดใด ลักษณะใด เพราะเหตุใด เช่น ข้อความนี้ (ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว) เป็นข้อความชนิดใด ต้นผักชีเป็นพืชชนิดใด ม้าน้ำเป็นพืชหรือสัตว์

1.2 วิเคราะห์สิ่งสำคัญ เป็นการวินิจฉัยว่าสิ่งใดสำคัญ สิ่งใดไม่สำคัญเป็นการค้นหาสาระสำคัญ ข้อความหลัก ข้อสรุป จุดเด่น จุดด้อยของสิ่งต่าง ๆ เช่น สาระสำคัญของเรื่องนี้คืออะไร ควรตั้งชื่อเรื่องนี้ว่าอะไร การปฏิบัติเช่นนั้นเพื่ออะไร สิ่งใดสำคัญที่สุด สิ่งใดมีบทบาทมากที่สุดจากสถานการณ์

1.3 วิเคราะห์เลศนัย เป็นการมุ่งค้นหาสิ่งที่แอบแฝงซ่อนเร้น หรืออยู่เบื้องหลังจากสิ่งที่เห็น ซึ่งมิได้บ่งบอกตรง ๆ แต่มีร่องรอยของความจริงซ่อนเร้นอยู่ เช่น ภาพนี้หมายถึงใคร ข้อความนี้หมายถึงใคร หรือสถานการณ์ใด เรื่องนี้ควรยกย่องหรือตำหนิใคร เรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไร ผู้เขียนมีความเชื่ออย่างไร

2. การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Analysis of Relationship) เป็นการค้นหาความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ว่ามีอะไรสัมพันธ์กัน สัมพันธ์กันอย่างไร สัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด สอดคล้องหรือขัดแย้งกัน ได้แก่

2.1 วิเคราะห์ชนิดของความสัมพันธ์ คือ มุ่งให้คิดว่าเป็นความสัมพันธ์แบบไม่มีสิ่งใดสอดคล้องกัน หรือไม่สอดคล้องกัน มีสิ่งใดเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ และมีสิ่งใดไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ มีข้อความใด มีสิ่งใดไม่สมเหตุสมผล เพราะอะไร คำกล่าวใดสรุปผิดการตัดสินใจการกระทำอะไรไม่ถูกต้อง สองสิ่งนี้เหมือนกันอย่างไร หรือแตกต่างกันอย่างไร

2.2 วิเคราะห์ขนาดของความสัมพันธ์ ได้แก่ สิ่งใดเกี่ยวข้องมากที่สุด สิ่งใดเกี่ยวข้องน้อยที่สุด สิ่งใดสัมพันธ์กับสถานการณ์หรือเรื่องราวมากที่สุด การเรียงลำดับมากน้อยของสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เรียงลำดับความรุนแรง

2.3 วิเคราะห์ขั้นตอนความสัมพันธ์ ได้แก่ เมื่อเกิดสิ่งนี้แล้วเกิดผลลัพธ์อะไรตามมาบ้างตามลำดับ การเรียงลำดับขั้นตอนของเหตุการณ์ วงจรของสิ่งต่าง ๆ สิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมา ลำดับขั้นตอน ผลสุดท้ายจะเป็นอย่างไร เช่น วิเคราะห์วงจรของฝน, ผีเสื้อ

2.4 วิเคราะห์จุดประสงค์และวิธีการ เช่น การกระทำแบบนี้เพื่ออะไร เมื่อทำอย่างนี้แล้วจะเกิดสัมฤทธิ์ผลอะไร ทำอย่างนี้มีเป้าหมายอะไร มีจุดมุ่งหมายอะไร

2.5 วิเคราะห์สาเหตุและผล เช่น สิ่งใดเป็นสาเหตุของเรื่องนี้ หากไม่ทำอย่างนี้ผลจะเป็นอย่างไร หากทำอย่างนี้ ผลจะเป็นอย่างไร ข้อความใดเป็นเหตุผลแก่กันหรือขัดแย้งกัน

2.6 วิเคราะห์แบบความสัมพันธ์ในรูปอุปมาอุปไมย เช่น บินเร็ว เหมือนนก ระบบประชาธิปไตยเหมือนกับระบบการทำงานของอวัยวะในร่างกาย

3. การคิดวิเคราะห์เชิงหลักการ (Analysis.of.Organizational.Principles) หมายถึง การค้นหาโครงสร้างระบบ เรื่องราว สิ่งของ และการทำงานต่าง ๆ ว่า สิ่งเหล่านั้นดำรงอยู่ได้ในสภาพเช่นนั้นเนื่องจากอะไร มีอะไรเป็นแกนหลัก มีหลักการอย่างไร มีเทคนิคอะไรหรือยึดถือ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คติใด มีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมโยง การคิดวิเคราะห์หลักการเป็นการคิดที่ถือว่ามีความสำคัญที่สุด การที่จะวิเคราะห์เชิงหลักการได้ดี จะต้องมีความรู้ ความสามารถ ในการวิเคราะห์องค์ประกอบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ได้ดีเสียก่อน เพราะผลจากความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์จะทำให้สามารถสรุปเป็นหลักการได้ ประกอบด้วย

3.1 วิเคราะห์โครงสร้าง เป็นการค้นหาโครงสร้างของสิ่งต่าง ๆ เช่น การทำวิจัยมีกระบวนการทำงานอย่างไร สิ่งนี้บ่งบอกความคิดหรือเจตนาอะไร คำกล่าวนี้มีลักษณะอย่างไร (เชิญชวน โฆษณาชวนเชื่อ) โครงสร้างของสังคมไทยเป็นอย่างไรส่วนประกอบของสิ่งนี้ มีอะไรบ้าง

3.2 วิเคราะห์หลักการ เป็นการแยกแยะเพื่อค้นหาความจริงของสิ่งต่าง ๆ แล้วสรุปเป็นคำตอบหลักได้ เช่น หลักการของเรื่องนี้มีว่าอย่างไร เหตุใดความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จึงไม่มีทีท่าจะยุติลงได้ หลักการในการสอนของครูควรเป็นอย่างไร ลักษณะของสิ่งต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ เช่น วิเคราะห์วัตถุ วิเคราะห์สถานการณ์ วิเคราะห์บุคคล วิเคราะห์ข้อความ วิเคราะห์ข่าว วิเคราะห์สารเคมี ฯลฯ สรุปได้ว่า ในการวิเคราะห์จะวิเคราะห์ข้อมูลเชิงกายภาพ เชิงรูปธรรม และวิเคราะห์เชิงนามธรรม

มาร์ซาโน (Marzano. 2001 : 60; อ้างถึงใน ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2551 : 52 - 53) กล่าวถึงทักษะในการคิดวิเคราะห์ มีดังนี้

1. ทักษะการจำแนก เป็นความสามารถในการแยกแยะส่วนย่อยต่าง ๆ ทั้งเหตุการณ์ เรื่องราว สิ่งของ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ ให้เข้าใจง่าย อย่างมีหลักเกณฑ์ สามารถบอกรายละเอียดของสิ่งต่าง ๆ ได้

2. ทักษะการจัดหมวดหมู่ เป็นความสามารถในการจัดประเภท จัดลำดับ จัดกลุ่มของสิ่งที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันเข้าด้วยกัน.โดยยึดโครงสร้างลักษณะหรือคุณสมบัติ ที่เป็นประเภทเดียวกัน

3. ทักษะการเชื่อมโยง เป็นความสามารถในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ ว่าสัมพันธ์กันอย่างไร

4. ทักษะการสรุปความ หมายถึง เป็นความสามารถในการจับประเด็นและสรุปผลจากสิ่งที่กำหนดให้ได้

5. การประยุกต์ เป็นความสามารถในการนำความรู้ หลักการ และทฤษฎี มาใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถคาดการณ์กะประมาณ พยากรณ์ ขยายความ คาดเดา สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

สรุปได้ว่า ความสามารถหรือทักษะในการคิดวิเคราะห์ ได้แก่ ความสามารถในการกำหนดเกณฑ์และใช้เกณฑ์นั้น ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความสำคัญหรือเนื้อหาของสิ่งต่าง ๆ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

เช่น การจำแนก การจัดหมวดหมู่ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์หรือความสามารถในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์เชิงหลักการหรือความสามารถในการสรุปความและนำความรู้หลักการ ทฤษฎีไปประยุกต์ใช้

5. การวัดและประเมินผลความสามารถในการคิดวิเคราะห์

สุวิทย์ มูลคำ (2548 : 157) กล่าวถึง การประเมินผลกระบวนการคิดว่า การประเมินผลเป็นสิ่งจำเป็นในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพราะผลที่ได้จากการประเมินจะทำให้ครูผู้สอนตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง ทราบถึงพัฒนาการ หรือความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดเตรียมกิจกรรม สภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับความสามารถ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน แนวทางในการประเมินผล กระบวนการคิด สามารถจำแนกได้เป็น 2 แนวทางใหญ่ ๆ ดังนี้

1. การประเมินผลด้วยการใช้แบบทดสอบ

1.1 การใช้แบบทดสอบมาตรฐาน เป็นลักษณะแบบทดสอบมาตรฐานที่มีผู้สร้างไว้แล้วสำหรับใช้วัดความสามารถในการคิด สามารถจัดกลุ่มได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ แบบทดสอบการคิดทั่วไป และแบบทดสอบการคิดเฉพาะด้าน

1.2 การสร้างแบบวัดการคิดขึ้นใช้เอง แบบทดสอบมาตรฐานสำหรับการคิดที่นิยมใช้กันโดยทั่วไปนั้น บางครั้งอาจไม่สอดคล้องกับเป้าหมายในการวัด ก็สามารถสร้างแบบวัดการคิดขึ้นใช้เอง เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการในการวัด

2. การประเมินตามสภาพจริง การประเมินผลและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดนั้น มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างแยกกันไม่ได้ เพราะครูผู้สอนจะต้องทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และประเมินผลควบคู่กันไปด้วย

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551 : 54 - 55) กล่าวถึง กิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์ มีหลายกิจกรรม เช่น การตั้งคำถามให้คิดวิเคราะห์ การมองและการสังเกต การสังเกตโดยการสัมผัสด้วยมือ การทดสอบด้วยจมูกให้ดมกลิ่น การสัมผัสด้วยหูให้ฟังเสียง การสัมผัสด้วยลิ้นให้ลิ้มรส เป็นต้น

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สามารถ วัดและประเมินผลได้ด้วยการใช้แบบทดสอบ ซึ่งอาจเป็นแบบทดสอบมาตรฐานหรือแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นมาเองก็ได้ วัดและประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งเป็นการวัดที่ต่อเนื่องและเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน

6. การส่งเสริมการคิดวิเคราะห์

ในการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์นั้นจะต้องมีการพัฒนานิสัยและคิดเชิงวิเคราะห์ให้มีทักษะที่จะส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ต่อไป มีนักการศึกษาเสนอแนวทางไว้ ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

มาลินี ศิริจารี (2545 : 49 ; อ้างถึงใน จริยา ภูสีฤทธิ์. 2550 : 14) กล่าวถึง การส่งเสริมการวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

1. แนะนำทักษะฝึก
2. ผู้เรียนทบทวนกระบวนการค้น ทักษะ กฎ และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับทักษะที่จะฝึก
3. ผู้เรียนใช้ทักษะเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด
4. ผู้เรียนทบทวนสิ่งที่คิดหรือสิ่งที่เกิดขึ้นในสมองขณะที่ทำกิจกรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 17 - 18) กล่าวถึง การส่งเสริมการคิดไว้ ดังนี้

การคิดเป็นกระบวนการไม่ใช่เนื้อหา การปลูกฝังให้นักเรียนมีความสามารถการคิดจึงจำเป็นต้องใช้แนวทางและวิธีการที่หลากหลายส่งเสริมกัน

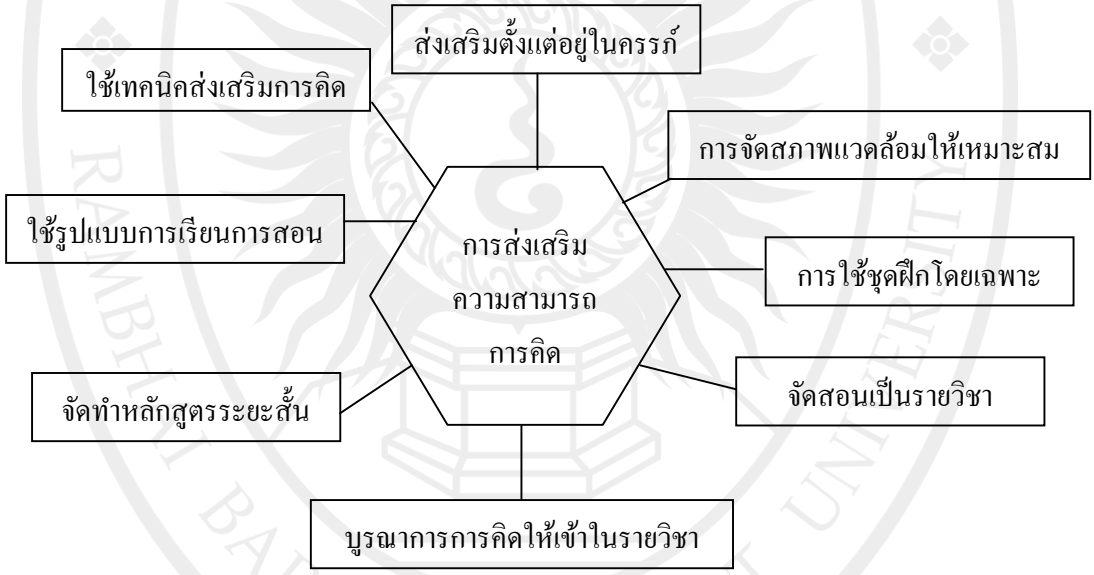

ภาพประกอบ 2 แนวทางการส่งเสริมความสามารถการคิด
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2548 : 17 - 18

วิธีที่ 1 ส่งเสริมตั้งแต่อยู่ในครรภ์ให้ได้รับปัจจัยที่เอื้อต่ออวัยวะที่ ใช้ในการคิด เช่น อาหาร น้ำ อากาศ ดนตรี ฯลฯ

วิธีที่.2 จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการคิดของเด็กทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน เช่น บรรยากาศที่เอื้อต่อการใช้คำถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

วิธีที่ 3 ใช้ชุดฝึกโดยเฉพาะ เช่น ต้องการฝึกทักษะบางตัวซึ่งเป็นการฝึกโดยตรง โดยไม่ผูกพันกับเนื้อหา (Content Free) หรือเกมฝึกคิดต่าง ๆ ส่วนใหญ่ชุดฝึกเหล่านี้ต้องซื้อ เช่น ชุดฝึกของเดอโบโนในเมืองไทย มีวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับแบบฝึกคิดหรือชุดฝึกสามารถนำไปปรับปรุงให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

วิธีที่ 4 จัดสอนเป็นรายวิชาหรือเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา นิยมทำในระดับอุดมศึกษา เช่น Philosophy for Children สอนเด็กให้เป็นนักปราชญ์น้อยทดลองในเมืองไทยแล้วได้ผลพอสมควร

วิธีที่ 5 จัดเป็นหลักสูตรระยะสั้นเช่นหลักสูตร 3 วันหรือ 5 วัน

วิธีที่ 6 บูรณาการทักษะการคิดเข้าไปในการสอนเนื้อหารายวิชาต่าง ๆ

วิธีที่ 7 ใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่นักวิชาการคิดขึ้นโดยมีทฤษฎีหรือหลักการเกี่ยวกับการคิดเรารับมีกระบวนการในการดำเนินการสอนแล้วได้ผลตามวัตถุประสงค์ เช่น รูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้การอุปมาอุปไมยเป็นหลักหลังใช้รูปแบบการสอนเรียงความของผู้เรียนมีลักษณะการเขียนแตกต่างไปจากเรียงความเรื่องเดิมที่เขียนก่อนใช้รูปแบบการสอน

วิธีที่ 8 ใช้เทคนิคที่ส่งเสริมการคิดเช่นเทคนิคการใช้คำถาม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 (2549 : 10 - 13) กล่าวถึง การส่งเสริมและพัฒนาการคิดไว้ ดังนี้

1. จัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสมรรถภาพในการรู้คิดของสมอง การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพจะต้องสอดคล้องกับสมรรถภาพในการรู้คิดของสมองเพราะสมองเป็นอวัยวะที่สำคัญที่สุดของร่างกายทำหน้าที่ควบคุมการรับรู้การคิดการเรียนรู้สติปัญญา ความจำ อารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมของมนุษย์ตลอดทั้งชีวิต รวมทั้งการเคลื่อนไหวโดยเซลล์ประสาทซึ่งเป็นเครื่องจักรกลของสมอง จะรับข้อมูลความรู้สึกจากการสัมผัสส่งต่อไปยังสมองและสมองจะทำหน้าที่ย่อยข้อมูล โยงสัมผัสเรียนรู้เก็บความจำความรู้สึกต่าง ๆ ประเมินค่า และแสดงความคิดออกมาด้วยภาษาและพฤติกรรม ดังนั้น การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยสมอง ด้วยกายและด้วยใจ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง โดยให้มีการเชื่อมโยงกับธรรมชาติ จินตนาการ ความงาม ปัญญาและฐานความจริง

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กระตุ้นประสาทการรับรู้ทุกส่วนด้วยประสบการณ์จริงในวิถีชีวิตจริง ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ความรู้เป็นความจริง รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ควรเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นประสาทสัมผัสทุกรูปแบบให้รับรู้ข้อเท็จจริงมากที่สุด เพื่อยั่วยุท้าทายสมองทุกระบบ ให้คิดค้นทุกรูปแบบให้เรียนรู้ทั้งรายบุคคล และเป็นกลุ่มโดยจัดกิจกรรมกระตุ้นการสังเกต การสำรวจ การใช้ร่างกาย การใช้กล้ามเนื้อให้ทดลองทำ ให้คิดวิเคราะห์ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง

3. สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ ให้เห็นประโยชน์ของการเรียนรู้โดยนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ได้ในชีวิต การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรยึดอารมณ์และความรู้สึกที่ดีเป็นจุดเริ่มต้นคือความสนใจ ความมั่นใจ ความรู้ประสบการณ์เดิมการเรียนรู้ที่สนุกสนาน การผ่อนคลาย การใช้จินตนาการ การวาดภาพในสมองฝึกสมาธิในการทำงาน นิทาน เพลง ดนตรี การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์และจังหวะร่วมกับการประเมินตนเองตลอดเวลา

4. เปิดโอกาสให้คิด และให้เห็นคุณค่าของความคิดโดยทุกความคิดของผู้เรียน จะได้รับการตอบสนองด้วยความสนใจ การเปิดโอกาสให้เด็ก ๆ คิดนั้น ครูไม่ควรไปตัดสินผิดถูกหรือใครนำเสนอสิ่งใดก็ให้เขียนลงในกระดาษ หรือในกระดานดำ ครูควรเคารพความคิดของนักเรียนและช่วยพัฒนาความคิดได้โดยครูต้องฟังความคิดเห็นของนักเรียนไม่ว่าสิ่งที่คิดอยู่นั้นในเนื้อหาที่เรียนหรือไม่รู้ไม่ชี้นำว่าความคิดนั้นถูก หรือผิดแต่ควรให้ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดการพัฒนาความคิดหรือให้ข้อมูลเปรียบเทียบเมื่อเห็นว่านักเรียนคิดผิดพร้อมใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อให้ได้คิดวิเคราะห์ร่วมกัน ชาตรี สำราญ (2544 : 26) ได้เสนอแนะว่า การเตรียมพร้อมกับสถานการณ์การสอนอย่างหนึ่งของครูผู้มุ่งพัฒนาการคิดของนักเรียนก็คือ การเตรียมรับฟังความคิดของนักเรียนด้วยการยอมรับความคิดเห็น การไม่ปิดกั้นความคิดเห็น คือวิธีการหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้คิดเป็นเพราะนักเรียนจะกล้าคิดกล้าแสดงออกการพยายามให้นักเรียนได้แสดงออก ซึ่งความคิดของเด็กจะช่วยสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นได้โดยให้กิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น การตั้งชื่อเรื่อง การเขียนวัตถุประสงค์ความประทับใจและแสดงความคิดเห็นให้บอกปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เมื่อนักเรียนเสนอผลงานให้เพื่อน ๆ ฟังครูควรให้คำชมเชยพร้อมวิจารณ์เชิงบวกเติมเต็มสิ่งที่ขาดนักเรียนจะเกิดความภาคภูมิใจในสิ่งที่ตัวเองคิดเอง

5. จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะในการแสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเอง การแสวงหาความรู้เป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญที่จะต้องปลูกฝังให้มีขึ้นในตัวนักเรียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะกระบวนการคิด ทักษะการหาความรู้ให้เป็นนิสัยถ้านักเรียนมีนิสัยในการหาความรู้แล้วนักเรียนจะเกิดนิสัยใฝ่เรียนรู้ถ้าทำบ่อย ๆ รู้มากขึ้นนำไปใช้ประโยชน์ให้ถูกต้อง ก็แสดงว่าเป็นคนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักคิดตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างรอบคอบ ชาตรี สำราญ (2544 : 18) บทบาทของครูผู้สอนในการส่งเสริมทักษะด้านนี้คือ วิธีการที่ได้ความรู้มาให้มากกว่าความรู้ที่ได้มาการศึกษาส่งเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีชีวิตแห่งการเรียนรู้ คือรู้วิธีหาความรู้มีการศึกษาอยู่ตลอดชีวิต ต้องเป็นบุคคลผู้รู้แหล่งความรู้รู้วิธีที่จะได้มาซึ่งความรู้ เพราะคนเก่งในอนาคตมิใช่คนที่รู้หรือทำข้อมูลได้มากมายแต่เป็นคนที่รู้ว่าในสถานการณ์ใดจะต้องใช้ข้อมูลอะไร และจะหาข้อมูลนั้นได้ที่ไหน

สรุปได้ว่า การส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เป็นกระบวนการทางสมองในการจัดกระทำข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่รับเข้ามาอย่างเป็นระบบที่สามารถพัฒนาฝึกฝนส่งเสริมได้ด้วยการให้รับข้อมูลหรือสารด้วยการจัดกิจกรรมการอ่าน ฟัง หรือสัมผัสแล้วพิจารณา ใคร่ควร ไตร่ตรอง แยกแยะเป็นส่วน การประเมินค่า สรุปไปสู่การตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรู้ความสามารถและถ่ายทอดองค์ความรู้สิ่งประดิษฐ์ใหม่ด้วยการพูดหรือแสดงออก ทำให้ทักษะความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนดีขึ้น ด้วยการกระตุ้นและส่งเสริมการใช้คำถามด้านการคิด

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทักษะการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์นั้นมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการดำเนินชีวิต กล่าวคือ การอ่านเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า ความรู้ประสบการณ์ หากมีทักษะการอ่านอย่างดีแล้วก็จะทำให้ได้รับการพัฒนาและเกิดการเรียนรู้ที่ดี. การเขียนก็เช่นกัน เนื่องจากการเขียน เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ผู้เขียนจะต้องรู้หลักและวิธีการเขียน การใช้ภาษาที่เหมาะสมกับกาลเทศะของบุคคล การคิดวิเคราะห์ถือเป็นทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ การดำเนินชีวิต และการคิดทั้งมวล บุคคลที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จะมีความสามารถในด้านอื่น ๆ เหนือกว่าบุคคลทั่วไป ซึ่งทั้งทักษะทั้งสามด้านนี้ผู้วิจัยเห็นว่ามีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องให้การพัฒนา สนับสนุน และส่งเสริมให้เกิดกับเยาวชนไทยทุกคนเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

โครงการยกระดับการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นตามยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ในยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาท้องถิ่น ตัวชี้วัด 1.8 อัตราการอ่านออกเขียนได้ ของจำนวนประชากรโดยเฉพาะประชากรในวัยประถมศึกษาในพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ ทั้งนี้ในปีงบประมาณ 2562 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้รับงบประมาณเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีแนวความคิด การพัฒนาทักษะ การอ่านและการเขียนที่เป็นรากฐานสำคัญอย่างยิ่ง ในระดับอนุบาลและประถมศึกษา นักเรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาต่าง ๆ มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่าน และสามารถเขียนถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดจากเรื่องที่อ่าน เขียนขยายความจากเรื่องที่อ่าน เขียนบรรยายสิ่งต่าง ๆ จากการอ่าน เขียนประยุกต์ โดยใช้ความสำคัญจากสิ่งที่เคยอ่านรวมกับความรู้สึกนึกคิดของตนมาพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

หลักการและเหตุผล

การจัดการศึกษาของประเทศไทย ให้ความสำคัญต่อการอ่านและการเขียนเป็นอย่างมาก สังเกตได้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแม่บทในการจัดการศึกษาของคนในชาติได้กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ที่คนไทยทุกคนจะต้องเรียนรู้ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) ของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านความสามารถในการอ่านการเขียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ผู้เรียนต้องอ่านออกเขียนได้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ผู้เรียนต้องอ่านคล่องเขียนคล่อง ในปีงบประมาณ 2560 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกาศนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน 11 ประการ โดยมีจุดเน้นในการเร่งพัฒนาความแข็งแกร่งทางการศึกษาให้ผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท รวมถึงเด็กพิการ และด้อยโอกาส มีความรู้ และทักษะแห่งโลกยุคใหม่ควบคู่กันไป โดยเฉพาะทักษะการอ่าน การเขียน และการคิด เพื่อให้มีความพร้อมเข้าสู่การศึกษาระดับสูง และโลกของการทำงาน

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งที่ใช้ในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นคนฉลาดรอบรู้ ทันโลก ทันเหตุการณ์ และความเปลี่ยนแปลงของสังคม ผู้มีนิสัยรักการอ่านและมีทักษะการอ่านที่ดีย่อมแสวงหาความรู้และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างแนบเนียน การอ่านมีความจำเป็นมากสำหรับนักเรียนเพราะเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ นั่นคือใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า หากมีทักษะการอ่านอย่างดีแล้วการเรียนวิชาใด ๆ ก็จะบังเกิดผลดีด้วย การรู้จักฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานการอ่านดี มีความรู้กว้างขวางและเกิดทักษะอย่างไรก็ตาม นักเรียนจะเป็นผู้อ่านที่ดีได้นั้นจะต้องขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่ครูเป็นผู้จัดเตรียมให้

การเขียน มีบทบาทสำคัญมากในชีวิตประจำวัน เป็นเครื่องมือในการสื่อสารซึ่งหากมีความชัดเจนจะส่งเสริมสติปัญญา ความรู้ ความคิด ความรู้สึกของมนุษย์แต่ปัจจุบันได้พบว่า ปัญหาด้านการเขียน ไม่ว่าจะเป็นการสะกดคำ การเว้นวรรคตอน หรือการใช้ภาษาไม่เหมาะสมกับกาลเทศะของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเขียนสรุปความไม่เป็น อ่านหรือฟังจับใจความไม่ได้ล้วนแล้วแต่เนื่องมาจากการขาดทักษะในเรื่องการเขียนทั้งสิ้น จึงทำให้การสื่อสารไม่สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมาย การคิดวิเคราะห์เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต การคิดวิเคราะห์เป็นรากฐานสำคัญของการคิดทั้งมวล บุคคลที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะมีความสามารถในด้านอื่น ๆ เหนือกว่าบุคคลทั่วไป ทั้งทางด้านสติปัญญาและการดำเนินชีวิต

เป็นทักษะที่ทุกคนสามารถพัฒนาได้ ซึ่งประกอบไปด้วยทักษะที่สำคัญคือ การสังเกต การเปรียบเทียบ การคาดคะเน การประยุกต์ใช้ การประเมิน การจำแนกแยกแยะประเภท การจัดหมวดหมู่ การสันนิษฐาน การสรุปผลเชิงเหตุผล การศึกษาหลักการ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ทักษะการคิดวิเคราะห์จึงเป็นทักษะการคิดระดับสูง

ดังนั้นการอ่าน การเขียนและการคิดวิเคราะห์ จึงเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ภาษาทุกภาษา ทั้งในการเรียนระดับพื้นฐานและในระดับสูง ทั้งนี้การเรียนในระดับพื้นฐานจะเน้นในด้านการอ่าน การเขียนและการคิดวิเคราะห์ ได้ถูกต้อง มีความแม่นยำในหลักเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและเป็นความจำเป็นของนักเรียนทุกคน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงได้จัดทำโครงการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนานวัตกรรมการส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ พร้อมทั้งส่งเสริมให้โรงเรียนนำใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนระดับปฐมวัย และประถมศึกษา

2. เพื่อเผยแพร่นวัตกรรมส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนระดับปฐมวัย และประถมศึกษา ไปยังโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เพื่อเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนำนวัตกรรมส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนระดับปฐมวัยและประถมศึกษา

4. เพื่อนำเสนอแนวทางการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป้าหมาย

1. เชิงปริมาณ

1.1 จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 50 โรงเรียน

1.2 จำนวนครูที่ได้รับการพัฒนานวัตกรรมการอ่านออกเขียนได้ ร้อยละ 10 ของผู้เข้าร่วมโครงการ

1.3 จำนวนนวัตกรรมในการยกระดับการเรียนรู้ด้านการอ่านออกเขียนได้ 3 นวัตกรรม

1.4 จำนวนนักเรียนที่สัมฤทธิผลทางด้านการอ่านออกเขียนได้.ร้อยละ 20 ของผู้เข้าร่วมโครงการ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2. เชิงคุณภาพ

2.1 ครูต้นแบบการสอนภาษาไทย ด้านการออกเขียนได้ อยู่ในระดับดี

2.2 คุณภาพของนวัตกรรมการอ่านออกเขียนได้ อยู่ในระดับดี

2.3 นักเรียนมีสัมฤทธิผลทางด้านการอ่านออกเขียนได้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม 2561 - กรกฎาคม 2562

สถานที่ดำเนินการ

1. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
2. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1
4. โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการ

ขั้นตอนที่	รายการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1	จัดทำโครงการเพื่อเสนออธิการบดีขออนุมัติ	1 - 5 ต.ค.61	รองคณบดีฝ่ายบริหาร
2	แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการ	6 - 10 ต.ค.61	คณบดีคณะครุศาสตร์
3	ประชุมคณะกรรมการดำเนินโครงการ	16 ต.ค.61	คณบดีคณะครุศาสตร์
4	จัดทำหนังสือส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นนวัตกรรมต้นแบบ 3 นวัตกรรม 4.1 ระดับอนุบาล 3 4.2 ระดับประถมศึกษาปีที่ 3 4.3 ระดับประถมศึกษาปีที่ 4	17 ต.ค. - 30 พ.ย.61	1. ภาควิชาภาษาไทย (ชั้น ป.3) 2. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (ชั้น อ.3 และ ป.4)
5	หาคุณภาพของหนังสือส่งเสริมทักษะ ฯ และแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน	1 - 28 ธ.ค.61	รองคณบดีฝ่ายบริหาร และคณะกรรมการ
6	ประชาสัมพันธ์เชิญ สพป.จบ.1 และโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ	3 - 10 ม.ค.62	รองคณบดีฝ่ายบริหาร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ขั้นตอนที่	รายการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
7	บันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมโครงการ 50 โรงเรียน	18 ม.ค.62	คณบดีคณะครุศาสตร์และคณะกรรมการฯ
8	8.1 จัดกิจกรรมต้นแบบสำหรับครูที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 50 โรงเรียน 8.2 มอบหนังสือส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ 8.3 มอบแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน 8.4 มอบคู่มือการใช้หนังสือส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์	18 ม.ค.62	1. ภาควิชาภาษาไทย (ชั้น ป.3) 2. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (ชั้น อ.3 และ ป.4)
9	นิเทศ แนะนำ ครูที่เข้าร่วมโครงการในพื้นที่จริง ทั้ง 50 โรงเรียน	21 ม.ค. - 8 มี.ค.62	1. ภาควิชาภาษาไทย 2. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
10	10.1 ครูที่เข้าร่วมโครงการ นำเสนอผลงาน 10.1.1 จัดนิทรรศการ 10.1.2 นำเสนอผลงานในรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 10.2 คัดเลือกครูต้นแบบ โครงการยกระดับ	14 - 16 มี.ค. 62	คณบดีคณะครุศาสตร์ รองคณบดีฝ่ายบริหาร และคณะกรรมการฯ
	คุณภาพการเรียนรู้ด้านการอ่านการเขียนการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2562		
11	วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ	20-31 มี.ค.62	คณบดีคณะครุศาสตร์ รองคณบดีฝ่ายบริหาร และคณะกรรมการฯ
12	รายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ	1-30 เม.ย.62	รองคณบดีฝ่ายบริหาร

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

งบประมาณ

งบประมาณแผ่นดิน จำนวน 2,500,000 บาท แบ่งเป็นค่าใช้จ่ายดังนี้

1. ค่าตอบแทน	500,000	บาท
2. ค่าใช้สอย	1,200,000	บาท
3. ค่าวัสดุ	800,000	บาท

การประเมินผล

1. วิเคราะห์บริบท (Context)
2. วิเคราะห์ปัจจัยนำเข้าของโครงการ (Input)
3. วิเคราะห์กระบวนการดำเนินงาน (Process)
4. วิเคราะห์ผลผลิตของโครงการ (Product)
5. วิเคราะห์ผลกระทบ (Impact)
6. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของโครงการ (Effectiveness)
7. วิเคราะห์ความยั่งยืนของโครงการ (Sustainability)
8. วิเคราะห์ความเหมาะสมในการประยุกต์ใช้ (Transportability)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีทักษะและความสามารถในการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ สูงขึ้น และสามารถนำไปต่อยอดในการเรียนรู้ในอนาคตได้

2. ครูที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำนวัตกรรมต้นแบบไปต่อยอดสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ พร้อมทั้งเผยแพร่ จนก่อเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนให้มีคุณภาพสูงสุด

3. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความร่วมมือในเชิงวิชาการ ก่อเกิดประโยชน์ต่อการศึกษาและคุณภาพชีวิตของชุมชนภาคตะวันออก

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนานวัตกรรม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการเพื่อดำเนินการสร้างนวัตกรรม 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย และชุดที่ 2 กลุ่มครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ระดับปฐมวัย และประถมศึกษา

2. คณะกรรมการทั้ง 2 ทีม ดำเนินการสร้างนวัตกรรมส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ แบบทดสอบ และคู่มือครู พร้อมทั้งทดสอบหาคุณภาพของนวัตกรรม

3. คณะกรรมการบริหารโครงการ ประสานงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพื่อดำเนินการนำนวัตกรรมไปใช้

ขั้นตอนที่ 2 การเผยแพร่นวัตกรรม

1. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ร่วมมือกับหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพื่อประสานงานกับโรงเรียนในสังกัด

2. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และโรงเรียนในสังกัด 51 โรงเรียน ลงนามความร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์

3. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี มอบนวัตกรรมการพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ระดับอนุบาล 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และประถมศึกษาปีที่ 4 ให้กับโรงเรียนเครือข่ายความร่วมมือ

4. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ร่วมมือกันจัดคณะกรรมการไปนิเทศ เพื่อแนะนำให้กับโรงเรียนเครือข่ายความร่วมมือ

ขั้นตอนที่ 3 การประกวดนวัตกรรมครูต้นแบบและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

1. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ดำเนินการจัดนิทรรศการประกวดนวัตกรรมต่อยอด การนำเสนอผลงานเพื่อคัดเลือกครูต้นแบบ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานทั้ง 51 โรงเรียน

2. คัดเลือกครูต้นแบบ การอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ ระดับชั้นละ 3 คน รวมเป็น 9 คน

3. มอบโล่รางวัลให้กับครูต้นแบบ ครูเครือข่าย และโรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินโครงการ

การประเมินโครงการ กำหนดให้มีการประเมิน 2 แบบ ดังนี้

1. การประเมินการดำเนินโครงการ โดยมุ่งประเมินความคิดเห็นและความพึงพอใจในภาพรวม 3 ด้าน คือ ด้านการดำเนินงานในภาพรวมของผู้จัดโครงการ ด้านความรู้ความเข้าใจและด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เข้าร่วมโครงการ และร่วมกิจกรรมนำเสนอผลงานและการแสดงนิทรรศการ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มอย่างง่าย โดยประเมินในวันจัดนิทรรศการ และการแสดงผลงาน วันที่ 15 - 16 มีนาคม 2562

2. ประเมินโครงการโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST เป็นการประเมินหลังจากที่ดำเนินโครงการร่วมกับโรงเรียนเครือข่ายเรียบร้อยแล้ว ด้วยวิธีการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 กลุ่ม 1) ผู้บริหารและกรรมการดำเนินโครงการ 2) ผู้ประสานงาน ได้แก่ ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรีเขต 1 และ 3) ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ

ความหมายของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

กรวีร์ ศรีกิจการ (2540 : 16) ได้กล่าวว่า การประเมินผลโครงการเป็นการประยุกต์ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมเพื่อตัดสินและพัฒนาโครงการด้านการวางแผนติดตามประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการทางสังคมรวมทั้งการศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงจากการนำนโยบายและแผนงาน โครงการไปปฏิบัติ

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541 : 2) ได้กล่าวว่า การประเมินโครงการเป็นกระบวนการในการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินโครงการและพิจารณาบ่งชี้ให้ทราบถึงจุดเด่นจุดด้อยของการนั้นอย่างมีระบบตัดสินใจ ว่าจะปรับปรุงโครงการนั้นเพื่อดำเนินงานต่อไปหรือยุติการดำเนินโครงการนั้น

ณรงค์ นันทวรรธนะ (2547 : 381) กล่าวว่าการประเมินโครงการ หมายถึง กิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความต้องการหาแนวทางวิธีการปรับปรุงวิธีการจัดการเกี่ยวกับโครงการและหาผลที่แน่ใจว่าเกิดจากโครงการเพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพ และประสิทธิภาพของโครงการให้ดียิ่งขึ้น

ประชุม รอดประเสริฐ (2547 : 74) ได้กล่าวว่าการประเมินโครงการ หมายถึงกระบวนการในการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินโครงการ และพิจารณาชี้ให้ทราบถึงจุดเด่นจุดด้อยของโครงการนั้นอย่างมีระบบแล้วตัดสินว่าจะปรับปรุงแก้ไขโครงการนั้นต่อไป หรือยุติการดำเนินโครงการนั้น

สุวิมล ติรกานันท์ (2548 : 2 - 3) ได้กล่าวว่า การประเมินโครงการเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานเพื่อให้ได้สารสนเทศที่สามารถใช้ในการพิจารณาการดำเนินการซึ่งจะทำให้การดำการเป็นไปได้อย่างทันท่วงทีภายในเวลาที่เหมาะสม

พิสณุ พ่องศรี (2550 : 68) ได้กล่าวว่าการประเมินโครงการโดยรวมแล้วเป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของโครงการในระยะหนึ่งระยะใด หรือทุกระยะโดยนำสารสนเทศจากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อตัดสินใจจัดทำโครงการทดลองหรือนำร่องปรับเปลี่ยนระงับปรับปรุงขยายผล หรือยกเลิกโครงการนั้นเอง

สุพักตร์ พิบูลย์ (2551 : 4) ได้กล่าวว่าการประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่เน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ โดยเทียบกับเกณฑ์เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจเป็นกิจกรรมที่ใช้วิธีการเชิงวิทยาศาสตร์เป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนสำคัญ ๆ คือ วิเคราะห์เป้าหรือสิ่งที่มุ่งประเมิน กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของการประเมินออกแบบประเมินสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลสรุปและเขียนรายงานการประเมิน

สุวิมล ว่องวานิช และคณะ (2551 : 57 - 58) ได้กล่าวว่าการประเมินโครงการ หมายถึงกระบวนการที่ทำให้ทราบถึงสัมฤทธิผลของโครงการข้อมูลที่ได้จากการประเมินโครงการเป็นตัวช่วยในการตัดสินใจว่าโครงการดังกล่าวนั้น สมควรได้รับการขยายงานสนับสนุนให้คงอยู่ต่อไป หรือสมควรระงับการดำเนินการการประเมินจะต้องให้ได้ข้อมูลที่ช่วยผู้บริหารตัดสินใจในการเลือกหนทางปฏิบัติในการแก้ปัญหา ผลของการประเมินควรจะสามารถนำไปช่วยในการปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น

กนกวรรณ จันทร์เจริญชัย (2553 : 2 - 8) ได้กล่าวว่าการประเมินโครงการ หมายถึงการตรวจสอบ และวัดสิ่งที่แผนหรือโครงการได้กำหนดไว้ในขั้นตอนของการวางแผน และเมื่อนำไปดำเนินการแล้วสิ่งที่เปลี่ยนแปลงและเกิดขึ้นนั้นเป็นไปตามที่กำหนดและคาดหมายไว้เพียงใด เพื่อผู้วางแผนจะได้นำไปพิจารณาและประกอบการตัดสินใจต่อไป การประเมินมีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนความสอดคล้องของโครงการกับแผนพัฒนาหรือนโยบายและกลยุทธ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมด้านเทคนิคการดำเนินงานและความสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อยืนยันว่าโครงการมีความเป็นไปได้ทางด้านการเงินและเศรษฐกิจ

ศิริชัย กาญจนวาสี (2552 : 22)ได้กล่าวว่าการประเมินโครงการ หมายถึงกระบวนการศึกษาสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยการประเมินเป็นการตรวจสอบการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การประเมินเป็นการช่วยเสนอสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ การประเมินเป็นการตอบสนองสารสนเทศแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายด้วยการบรรยายอย่างลุ่มลึก และการประเมินเป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน

สรุปได้ว่า ความหมายของการประเมินโครงการ เป็นกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อให้ทราบถึงข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อยของโครงการเพื่อจะได้นำไป

พัฒนา การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานว่าวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ดีหรือไม่อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจยุติโครงการหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการดำเนินโครงการเพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของโครงการให้ดียิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายของการประเมินโครงการ

รัตนะ บัวสนธ์ (2540 : 17) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการประเมินโครงการเน้นกระบวนการวิเคราะห์ การรวบรวมและการจัดเตรียม ซึ่งต้องใช้ข้อมูลมาเป็นสิ่งพิจารณาสำหรับการเลือกการตัดสินใจ การประเมินเป็นกระบวนการที่เป็นรูปธรรม มีกระบวนการที่มีวิสัยทัศน์และค่อนข้างจะเป็นธรรมชาติ

ประชุม รอดประเสริฐ (2547 : 74 - 75) กล่าวถึง การประเมินโครงการมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อแสดงถึงเหตุผลที่ชัดเจนของโครงการอันเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการตัดสินใจว่าลักษณะใดของโครงการมีความสำคัญมากที่สุดซึ่งจะต้องทำการประเมินเพื่อการหาประสิทธิภาพและข้อมูลชนิดใดที่จะต้องเก็บรวบรวมไว้เพื่อการวิเคราะห์

2. เพื่อรวบรวมหลักฐานความเป็นจริงและข้อมูลที่จำเป็นเพื่อนำไปสู่การพิจารณาถึงประสิทธิผลของโครงการ

3. เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงเพื่อนำไปสู่การสรุปผลของโครงการ

4. การตัดสินใจว่าข้อมูลหรือข้อเท็จจริงใดที่สามารถนำไปใช้ได้

แววตา พฤกษา (2550 : 57 - 59) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายความสำคัญและประโยชน์ของโครงการสรุปได้ ดังนี้

1. การประเมินจะช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ และมาตรฐานของการดำเนินงานมีความชัดเจนขึ้น กล่าวคือ ก่อนที่โครงการจะได้รับการสนับสนุนให้นำไปใช้ย่อมจะได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียดจากผู้บริหาร และผู้ประเมิน ส่วนใดที่ไม่ชัดเจน เช่น วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานในการดำเนินงาน หากขาดความแน่นอนแจ่มชัดจะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องชัดเจนเสียก่อน ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าการประเมินโครงการ มีส่วนช่วยทำให้โครงการมีความชัดเจน และสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้อย่างได้ผล มากกว่าโครงการที่ไม่ได้รับการประเมิน

2. การประเมินโครงการช่วยให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่า หรือประโยชน์เต็มที่ ทั้งนี้เพราะการประเมินโครงการจะต้องวิเคราะห์ทุกส่วนของโครงการ ข้อมูลใดหรือปัจจัยใดที่เป็นปัญหาจะได้รับการจัดสรรให้อยู่ในจำนวนหรือปริมาณที่เหมาะสมเพียงพอแก่การดำเนินงาน ทรัพยากรที่ไม่จำเป็น หรือมีมากเกินไปจะได้รับการตันทอนและทรัพยากรใดที่ขาดก็จะได้รับการจัดหาเพิ่มเติม ฉะนั้นการประเมินโครงการจึงมีส่วนที่ทำให้การใช้ทรัพยากรของโครงการเป็นไปอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. การประเมินโครงการช่วยให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์โครงการเป็นส่วนหนึ่งของแผน ดังนั้นเมื่อโครงการได้รับการตรวจสอบวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขให้ดำเนินการไปด้วยดีย่อมจะทำให้แผนงานดำเนินไปด้วยดี และบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ หากโครงการใดโครงการหนึ่งมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติย่อมกระทบกระเทือนต่อแผนงานทั้งหมดโดยรวม ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้เช่นเดียวกันว่า หากประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้โครงการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพย่อมหมายถึงการประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้แผนงานบรรลุถึงวัตถุประสงค์ และดำเนินงานไปด้วยดีเช่นเดียวกัน

4. การประเมินโครงการมีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาอันเกิดจากผลกระทบ (Impact) ของโครงการ และทำให้โครงการมีข้อที่ทำให้เกิดความเสียหายลดน้อยลง

5. การประเมินโครงการมีส่วนช่วยอย่างสำคัญในการควบคุมคุณภาพของงาน การประเมินโครงการเป็นการตรวจสอบ ควบคุมชนิดหนึ่งซึ่งดำเนินงานอย่างมีระบบและมีความเป็นวิทยาศาสตร์ ทุกอย่างของโครงการ ปัจจัยทุกชนิดที่ใช้ในการดำเนินงานจะได้รับการวิเคราะห์อย่างละเอียดทั้งข้อมูลนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) และผลงาน (Outputs) จะได้รับการตรวจสอบประเมินผลทุกขั้นตอน ส่วนใดที่เป็นปัญหาหรือไม่มีคุณภาพจะได้รับการพิจารณาย้อนกลับ (Feedback) เพื่อให้มีการดำเนินงานใหม่จนกว่าจะเป็นไปตามมาตรฐานหรือเป้าหมายที่ต้องการ

6. การประเมินโครงการมีส่วนช่วยในการสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติตามโครงการ เพราะการประเมินโครงการมีใช่เป็นการควบคุมบังคับบัญชาหรือสั่งการ แต่เป็นการศึกษาวิเคราะห์เพื่อการปรับปรุงแก้ไขและเสนอแนะวิธีการใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติโครงการย่อมจะนำมาซึ่งผลงานที่ดีเป็นที่ย่อมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้ปฏิบัติมีกำลังใจมีความพึงพอใจมีความตั้งใจกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานต่อไปมากขึ้น

7. การประเมินโครงการช่วยในการตัดสินใจในการบริหารโครงการ การประเมินโครงการจะทำให้ผู้บริหารทราบถึงอุปสรรคปัญหา ข้อดี ข้อเสีย ความเป็นไปได้และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินโครงการโดยข้อมูลดังกล่าวจะช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการต่อไปหรือจะยุติโครงการนั้น ผลของการประเมินโครงการอาจเป็นข้อมูลอย่างสำคัญในการวางแผนหรือการกำหนดนโยบายของผู้บริหารและฝ่ายการเมือง

สรุปได้ว่า การประเมินโครงการมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาประสิทธิผลของโครงการเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจวิเคราะห์ถึงผลการดำเนินงานว่าบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพราะผลการประเมินจะเป็นตัวกระตุ้นในกรเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของแต่ละโครงการให้มากยิ่งขึ้น

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตจันทบุรี

ความสำคัญและประโยชน์ของการประเมินโครงการ

สำราญ มีแจ้ง (2544 : 6) ได้สรุปความสำคัญของโครงการไว้ดังนี้

1. ช่วยให้แผนมีความชัดเจน
2. ช่วยให้การปฏิบัติตามแผนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ช่วยให้แผนมีความเป็นไปได้สูง
4. ช่วยให้ทราบทรัพยากรดำเนินงานในแผน
5. การควบคุมแผนงานทำได้ง่ายและไม่ซับซ้อน

ถวัลย์ มาศจรัส และเชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์ (2547 : 200 - 201) ได้สรุปว่าการประเมินโครงการมีความสำคัญ 7 ประการ ดังนี้

1. สร้างสรรค์โครงการที่มีคุณภาพ โครงการต่าง ๆ มีจำนวนมากหากนำมาปฏิบัติทุกแผน/โครงการคงจำกันไม่ไหวไม่ทันเวลา จึงต้องมีการกลั่นกรองโครงการที่มีอยู่ ที่พอทำได้ การประเมินจะมีความสำคัญมากที่จะช่วยให้เกิดการวิเคราะห์ตัดสินใจในความเป็นไปได้ของโครงการ ทำให้ได้โครงการที่มีคุณภาพเมื่อดำเนินการแล้วเกิดประโยชน์คุ้มค่า

2. ป้องกัน แก้ไขปัญหาอุปสรรคได้ดี เมื่อเริ่มต้นโครงการ หากมีการประเมินสภาพปัญหาที่อาจเป็นข้อจำกัดของการทำงาน จะทำให้คาดการณ์ได้ว่าปัญหาอุปสรรคใดอาจเกิดขึ้นได้ ทำให้สามารถหาแนวทางที่จะป้องกันไม่ให้ปัญหานั้นเกิดขึ้น และในระหว่างที่ปฏิบัติงานตามแผน หากมีการประเมินอย่างต่อเนื่อง จะทำให้ทราบผลสำเร็จและความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ในทุกขั้นตอน ทำให้ทราบว่ามีอะไร สิ่งใดเกิดขึ้น เกิดขึ้นเพราะเหตุใด ผู้รับผิดชอบสามารถนำสิ่งที่เป็นผลสำเร็จ เป็นสิ่งที่ดีไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการทำงานต่อไป และสิ่งใดที่เป็นปัญหาหรือสิ่งใดไม่มี.ผู้รับผิดชอบก็สามารถที่จะขจัดหรือหาแนวทางแก้ไข เพื่อให้โครงการดำเนินไปสู่เป้าหมาย อย่างราบรื่นและเกิดผลดี

3. บริหารงานอย่างมีคุณภาพ การประเมินทำให้ผู้บริหารทราบข้อมูลต่าง ๆ ของการทำงานกับข้อมูลที่เป็นผลสำเร็จและความล้มเหลว ข้อมูลที่เป็นส่วนเสริมงานและส่วนผลักดันให้งานตกต่ำทำให้ผู้บริหารสามารถพิจารณาใคร่ครวญ ตัดสินใจสั่งการในการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงาน

4. ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์อย่างประหยัด กระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพมุ่งหวังที่จะใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า มีผลงานที่ออกมาได้ผลมากกว่าทรัพยากรที่ลงทุนไปการประเมินช่วยให้ทราบว่าโครงการนั้น ใช้ทรัพยากรไปมากน้อยเท่าไร และผลงานที่ออกมามีปริมาณคุณค่ามากน้อยเพียงไร คุ้มค่าต่อการลงทุนหรือไม่ และสมควรที่จะทำต่อไปหรือไม่

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

5. ทำให้ทราบผลการปฏิบัติงาน งานทุกชนิดเมื่อได้ทำไปแล้วผู้ปฏิบัติทุกคนย่อมต้องการที่จะทราบผลการทำงานนั้น ต้องการทราบความก้าวหน้าว่างานที่ได้ทำไปแล้วมีสิ่งใดที่เพิ่มขึ้นมาตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และเมื่อสิ้นสุดการทำงานแล้วผลลัพธ์ที่ออกมาเป็นอย่างไร มีผลดี สัมฤทธิ์ผล มีปริมาณมากพอคุ้มกับสิ่งที่ป้อนเข้าไปหรือไม่ การประเมินจะช่วยให้ทราบถึงผลการปฏิบัติงาน เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงใหม่ให้ดีกว่าเดิม

6. ก่อให้เกิดการพัฒนา การพัฒนาถือได้ว่าเป็นการส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าให้แก่องค์การ บุคคล และสังคมโครงการเพื่อการพัฒนาต่าง ๆ นั้นมุ่งที่จะให้เกิดการพัฒนาต่อองค์การต่อบุคคลและสังคมทั้งนั้น การประเมินโครงการจะช่วยให้เกิดการวิเคราะห์พิจารณาแนวทางการพัฒนาที่ดี และเมื่อทำโครงการแล้วมีสิ่งใดที่ต้องได้รับการพัฒนาที่ดีที่สุด ซึ่งก็ต้องอาศัยการประเมินที่มีคุณภาพ

7. ผลการรายงานน่าเชื่อถือ การรายงานการประเมินโครงการ เป็นภาระหน้าที่อย่างหนึ่งของผู้รับผิดชอบงานที่ต้องทำเพื่อให้ผู้รับผิดชอบหน่วยเหนือทราบ เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนต่อไป รายงานที่น่าเชื่อถือ มีเหตุมีผล จึงจะสามารถชี้แจง จูงใจให้โครงการกระทำต่อไปได้รับการสนับสนุน การที่จะทำให้รายงานโครงการถูกต้องน่าเชื่อถือได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยการประเมินเข้ามาช่วย เพื่อให้ได้ข้อมูลมาวิเคราะห์ตัดสินคุณค่าของงานที่กระทำลงไปว่าดีหรือไม่อย่างไร อันจะทำให้ผู้รับผิดชอบระดับสูงพิจารณาตัดสินใจสนับสนุนโครงการนั้นต่อไป

พิสณุ ฟองศรี (2550 : 36) ได้สรุปความสำคัญของโครงการไว้ดังนี้

1. เป็นแนวทางหรือวิธีการที่จะนำไปสู่ปรากฏการณ์ ที่ต้องการจะให้เกิดขึ้นในอนาคตอย่างมีระบบ โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกิจกรรมต่าง ๆ ไว้

2. ทำให้การกำหนดลำดับชั้นของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องทำให้ต่อเนื่องสอดคล้องกันอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัดทรัพยากรต่าง ๆ และมีประสิทธิผล

3. ทำให้เกิดการประสานระหว่างผู้ปฏิบัติงานหรือหน่วยงานในการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องไม่ให้กิจกรรมบางอย่างขาดหายไปหรือซ้ำซ้อนกัน

4. ทำให้เกิดการประเมินผลอย่างมีขั้นตอน และมีคุณภาพที่ดี ทำให้ได้สารสนเทศจากการประเมินที่เป็นประโยชน์

รัตนะ บัวสนธ์ (2540 : 18 - 19) ได้อธิบายบทบาทและประโยชน์ของการประเมินโครงการในด้านวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ไว้ 6 ประการคือ

1. เพื่อช่วยในการตัดสินใจนำโครงการไปใช้ได้แก่การประเมินว่าโครงการที่จัดทำขึ้นนั้นมีความจำเป็นมากน้อยหรือมีความสมเหตุสมผลหรือไม่มีความเป็นไปหรือคุ้มค่ากับเงินทุนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพียงไรโครงการเป็นที่ต้องการสำหรับกลุ่มเป้าหมายหรือจะได้รับการสนับสนุน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แค่ไหน รวมทั้งขนาดและขอบเขตการนำโครงการไปใช้กว้างหรือแคบ เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินเหล่านี้จะช่วยในการนำมาประมวลตัดสินใจสำหรับผู้บริหาร หรือแหล่งทุนที่จะตัดสินใจอนุมัติ การนำโครงการดังกล่าวไปดำเนินการใช้ต่อไป

2. เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการโดยต่อเนื่องต่อไป หรือการขยายโครงการและการรับรองโครงการ ซึ่งได้แก่ การประเมินภายหลังจากโครงการได้ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว (ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้) เป็นการประเมินเพื่อจะรู้ว่าโครงการดังกล่าวยังมีความจำเป็นต้องจัดให้มีอยู่อีกต่อไปหรือไม่ ผลที่ได้จากการดำเนินโครงการได้รับผลตอบแทนคุ้มค่ากับทุนที่สูญเสียไปมากน้อยเพียงใด และโครงการที่ดำเนินการไปนั้นก่อให้เกิดผลข้างเคียง (Side Effects) ทั้งทางบวกและทางลบหรือไม่

3. เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงการซึ่งเป็นการประเมินเมื่อโครงการได้มีการนำไปดำเนินการใช้ระยะหนึ่งหรือเป็นการประเมินในช่วงการดำเนินโครงการทั้งนี้โดยการทำประเมินเพื่อที่จะปรับปรุงส่วนต่าง ๆ ของโครงการ อันได้แก่

3.1 วัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อที่จะรู้ว่าวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้นั้นเมื่อมีการดำเนินโครงการไปชั่วขณะหนึ่งมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ หรือได้รับการยอมรับสนับสนุนร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด

3.2 เนื้อหาของโครงการเป็นการพิจารณาว่าเนื้อหาสาระหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในโครงการมีความครอบคลุมเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ลำดับขั้นตอนของกิจกรรมเป็นไปตามลำดับที่จะเอื้อกับวัตถุประสงค์ของโครงการเพียงไร นอกจากนั้นยังพิจารณาอีกว่าเนื้อหาสาระของโครงการดังกล่าว มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับภูมิหลังหรือพื้นเดิมของกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการจากโครงการมากน้อยเพียงใด

3.3 วิธีการดำเนินโครงการโดยพิจารณาว่า โครงการที่กำลังดำเนินการอยู่นั้น มีกลุ่มเป้าหมายร่วมโครงการเป็นจำนวนเท่าไรครบหรือไม่ครบตามที่กำหนดไว้ โครงการมีผู้ร่วมงานเพียงพอหรือไม่เท่าไร โครงการมีการดำเนินงานหรือดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างไรกลุ่มเป้าหมายผู้ร่วมโครงการได้รับการเสริมแรงหรือการสร้างแรงจูงใจอย่างไร

4. เพื่อที่จะได้รับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการให้ความสนับสนุนโครงการจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ การพิจารณาความสนับสนุนโครงการสาธารณชนการเมืองแหล่งเงินทุนรวมทั้งนักวิชาชีพอื่น ๆ โดยต้องการรู้ว่าแหล่งดังกล่าวนี้มีแหล่งใดบ้างให้การสนับสนุนโครงการอย่างแท้จริงเมื่อมีการดำเนินโครงการอยู่ในขณะนั้น

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

5. เพื่อที่จะได้รับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการขัดขวางต่อต้านโครงการจากแหล่งต่าง ๆ ในทางตรงกันข้ามกับ วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการในข้อที่สี่ นอกจากเราจะต้องการรู้ถึงแหล่งที่ให้การสนับสนุนโครงการแล้วในการดำเนินโครงการใด ๆ ก็ตามบางครั้งโครงการดังกล่าวนั้นก็ได้รับการขัดขวางต่อต้านทำให้การดำเนินโครงการไม่อาจเป็นไปได้โดยสะดวกและวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้อาจจะไม่ได้รับการตอบสนอง ดังนั้นการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อพิจารณาว่าแหล่งใดบ้างที่ขัดขวางโครงการจึงเป็นสิ่งจำเป็นทั้งนี้เพื่อจะได้หาทางแก้ไขปรับปรุงให้ดำเนินโครงการให้มีความเป็นไปได้โดยสะดวกต่อไป

6. เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการพื้นฐานต่าง ๆ ซึ่งหมายถึงการได้รับความรู้ความเข้าใจในพื้นฐานอื่นที่นอกเหนือจากความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการที่ทำการประเมินแต่ว่ามีผลต่อโครงการได้แก่พื้นฐานด้านการศึกษาด้านจิตวิทยาด้านสังคมวิทยาและด้านเศรษฐกิจ

ณรงค์ นันทวรรธนะ (2547 : 398 - 399) กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินโครงการ คือ

1. เพื่อช่วยในการตัดสินก่อนจะเริ่มจัดทำโครงการโดยศึกษาความเป็นไปได้

2. เพื่อช่วยในการตัดสินว่าควรจะขยายดำเนินการต่อหรือรับรองยุติโครงการเป็นการประเมินผลลัพธ์รวม

3. เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงโครงการในจุดใดจุดหนึ่งซึ่งเป็นการประเมินแบบแผนรวมทั้งหมด

4. เพื่อเป็นประจักษ์พยานและเป็นเครื่องมือในการหาการสนับสนุนเกี่ยวกับโครงการ

5. ในทางตรงกันข้ามก็อาจจะเป็นเครื่องมือช่วยทำให้ถูกโจมตีในเรื่องดังกล่าวได้

6. เพื่อช่วยส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจและความรู้พื้นฐานในกระบวนการพัฒนาสังคม

7. เพื่อขจัดข้อผิดพลาดทั้งหลายก่อนที่จะมีการดำเนินโครงการทำให้การวางแผนและการปฏิบัติมีโอกาสสอดคล้องกันได้ง่าย

8. ในระหว่างการปฏิบัติงานถ้าเกิดข้อผิดพลาดไม่สอดคล้องกันระหว่างแผนกับการปฏิบัติยังสามารถปรับปรุงแผนหรือการปฏิบัติให้สอดคล้องกันได้โดยไม่ต้องเสียเวลาไปเริ่มใหม่

9. การประเมินผลหลังการเสร็จสิ้นโครงการจึงทราบความสำเร็จของการปฏิบัติงานผลกระทบของโครงการอื่นข้อบกพร่องของโครงการเพื่อที่จะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขโครงการในลักษณะเดียวกัน

สถาบันวิทยบริการมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

10. เพื่อเป็นประโยชน์แก่การวางแผนในโครงการต่อเนื่อง

11. เหมาะสำหรับโครงการที่มีการลงทุนมากและโครงการที่มีความเสี่ยงสูงโครงการเหล่านี้ควรจะมีการวางแผนและปฏิบัติเพียงครั้งเดียวไม่ใช่รอประเมินผลครั้งสุดท้ายถ้าวางแผนไม่ตรงกับการปฏิบัติ

สมคิด พรมจุ้ย (2552 : 37 - 38) กล่าวว่าประโยชน์ของการประเมินโครงการ คือ

1. ช่วยให้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวเกี่ยวกับการวางแผนงานและตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรและความเป็นไปได้ของกิจกรรม

2. ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน

3. ช่วยในการหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน

4. ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจและวินิจฉัยว่าจะดำเนินโครงการต่อไปหรือไม่

5. ช่วยให้ได้ข้อมูลที่บอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามโครงการว่าคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่

6. เป็นแรงจูงใจให้กับผู้ปฏิบัติงานในโครงการเพราะจะทำให้ทราบผลการดำเนินงานจุดเด่น จุดด้อยและนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า ความสำคัญและประโยชน์ในการประเมินโครงการช่วยให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์มีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาอันเกิดจากผลกระทบของโครงการช่วยในการควบคุมคุณภาพของงาน ดูว่าการปฏิบัติงานตามโครงการนั้นบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใดช่วยให้ได้ข้อมูลย้อนกลับจากผู้รับบริการเป็นแรงจูงใจให้กับผู้ปฏิบัติงานผล ของการประเมินโครงการเป็นข้อมูลบ่งบอกถึงประสิทธิภาพการทำงาน ซึ่งสำคัญในการวางแผนหรือการกำหนดนโยบายของผู้บริหารต่อไป

ทฤษฎีการประเมินโครงการ

รูปแบบทฤษฎีการประเมินมีหลายประเภทสำหรับที่จะนำเสนอต่อไปนี้ผู้วิจัยได้ศึกษามานำเสนอทั้งหมด 7 รูปแบบ

1. รูปแบบทฤษฎีการประเมินโครงการ ของไทเลอร์

ณรงค์ นันทวรรธนะ (2547 : 383) ได้กล่าวถึงแนวคิดการประเมินโครงการของไทเลอร์ว่าเป็นการเปรียบเทียบผลงานที่คาดหวังกับผลงานที่เกิดขึ้นจริงและยังต้องเปรียบเทียบกันภายในระหว่างผลงานที่เกิดขึ้นจริงกับวัตถุประสงค์ของโครงการจึงกล่าวได้ว่ายุคของไทเลอร์เป็นการประเมินโครงการที่เน้นผลงานของโครงการมากกว่าข้อมูลนำเข้าของโครงการและการวัดเพื่อการประเมินจีขอบเขตกว้างขวางมากกว่าที่จะยึดอยู่กับมาตรฐานแต่เพียงอย่างเดียว

สุวิมล ติรกานันท์ (2548 : 42 - 43) ได้กล่าวถึงแนวคิดของไทเลอร์ว่า ได้พัฒนาแบบจำลองนี้ขึ้นในปี ค.ศ. 1942 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการแประเมินผลทางการศึกษาประเด็นที่ใช้ในการประเมินคือวัตถุประสงค์เป็นการตรวจสอบว่าผลการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่มุ่งเน้นที่การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่เป็นผลมาจากการเรียนการสอนในโรงเรียน

มีขั้นตอนโดยมีจุดอ่อนคือการมุ่งเน้นที่วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทำให้การประเมินขาดสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในด้านอื่น ๆ

ในปี 1986 ไทเลอร์ได้นำเสนอกรอบแนวคิดของการประเมินโครงการใหม่ (New Tyler 1986) โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 6 ส่วนคือ

1. การประเมินวัตถุประสงค์ (Appraising Objectives)

2. การประเมินแผนการเรียนรู้ (Evaluating the Learning Plan)

3. การประเมินเพื่อแนะแนวในการพัฒนาโครงการ (Evaluation to Guild Program Development)

4. การประเมินเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Evaluation Program Implement)

5. การประเมินผลลัพธ์ของโครงการทางการศึกษา (Evaluating the Outcome of an Educational Program)

6. การติดตาม (Follow Up) และการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation)

จากการศึกษาถึงแนวคิดการประเมินโครงการของไทเลอร์จึงสรุปได้ว่า เป็นรูปแบบการประเมินที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลักมุ่งให้ความสนใจเปรียบเทียบผลที่ได้รับจากโครงการกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ซึ่งหมายถึง การเปรียบเทียบระหว่างสิ่งที่ผู้เรียนสามารถกระทำได้จริงหลังการจัดการเรียนสอนกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งได้กำหนดขึ้นไว้ก่อนที่จะจัดการเรียนการสอน

2. รูปแบบการประเมินของอัลคิน (Alkin)

สมคิด พรมจุ้ย (2552 : 53 - 54) ได้กล่าวถึงแนวคิดการประเมินโครงการของ มาร์วิน ซี อัลคิน (Marvin1C Alkin)ได้เสนอรูปแบบการประเมินที่เรียกว่า CSE (Center for the study of Evaluation Approach) จุดเน้นของการประเมินตามแนวคิดของอัลคิน คือ การประเมินเพื่อการตัดสินใจ อัลคินได้ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นกระบวนการกำหนดขอบเขตของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การเลือกข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การจัดทำรายงานสรุปให้กับผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในการเลือกแนวทางที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของโครงการ

จากความหมายของการประเมินตามแนวคิดของอัลคินเน้นการประเมินจะประกอบด้วยการจัดหา และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจะนำไปใช้ในการตัดสินใจดังในการประเมิน จำเป็นจะต้องประเมินในเรื่องต่าง ๆ 5 ด้าน ดังนี้

1. การประเมินระบบ (System Assessment) เป็นการอธิบายหรือพรรณนาสภาพของระบบเพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับความคาดหวังที่จะเกิดขึ้น การประเมินระบบจะช่วยให้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

เราสามารถกำหนดขอบเขต และวัตถุประสงค์ที่เหมาะสม สิ่งที่จะต้องศึกษา ได้แก่ ความต้องการของประชาชน ชุมชนและสังคมที่มีต่อสภาพการณ์ปัจจุบัน สำหรับการประเมินระบบแต่ละส่วนจำเป็นต้องใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ กัน

2. การประเมินการวางแผนโครงการ (Program Planning) เป็นการประเมินก่อนที่จะมีการดำเนินโครงการ เพื่อหาข้อมูลข่าวสารมาใช้ในการตัดสินใจพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมของโครงการ นักประเมินต้องหาข้อมูลที่แสดงความคาดหวังที่จะบรรลุเป้าหมาย พร้อมการประเมินผลที่จะได้รับจากการใช้วิธีการดำเนินงานต่าง ๆ ด้วยเพื่อให้สามารถเห็นข้อเปรียบเทียบในการหาทางเลือกที่เหมาะสม.โดยใช้วิธีการที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของปัญหา โดยทั่วไปจะใช้การประเมินจากเกณฑ์ภายนอก และจากเกณฑ์ภายใน

3. การประเมินการนำไปใช้เพื่อการดำเนินโครงการ (Program Implementation) เป็นการประเมินขณะที่โครงการกำลังดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบดูว่าการดำเนินโครงการเน้นเป็นไปตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้หรือไม่ ผลที่เกิดขึ้นมีความสอดคล้องกับสิ่งที่วางแผนไว้หรือคาดหวังไว้เพียงไร

4. การประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการ (Program Improvement) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อมูลที่นำมาใช้ในการดำเนินโครงการให้บรรลุจุดมุ่งหมาย และมีผลที่ไม่คาดคิดมาก่อนเกิดขึ้นบ้างหรือไม่ ดังนั้น นักประเมินจึงมีบทบาทสำคัญในการที่จะหาข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวในทุก ๆ ด้านของโครงการ ตลอดจนผลกระทบของโครงการที่มีต่อโครงการอื่นเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงโครงการต่อไป

5. การประเมินเพื่อการยอมรับโครงการ (Program Certification) ขั้นตอนที่นักประเมินต้องหาข้อมูลข่าวสารรายงานต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจ เพื่อใช้ข้อมูลในการพิจารณาตัดสินคุณค่าของโครงการและศักยภาพในการสรุปอ้างอิงไปสู่สถานการณ์อื่น ๆ หรือนำไปใช้กับโครงการในสถานการณ์อื่น ๆ ได้กว้างขวางเพียงใดในขั้นนี้ข้อมูลที่ได้จากนักประเมินจะทำให้ผู้บริหารได้ตัดสินใจว่า ควรจะดำเนินกับโครงการในลักษณะใดอาจจะแยกปรับปรุงใหม่หรืออาจจะขยายโครงการต่อไปอีก เป็นต้น

จากรูปแบบการประเมินโครงการของอัลคินที่ได้กล่าวมา (สมคิด พรมจุ้ย. 2552 : 54) สรุปได้ดังภาพประกอบ 3

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

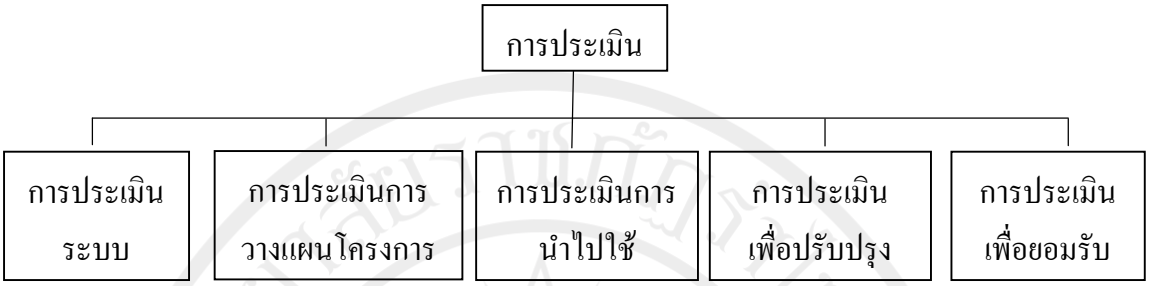

ภาพประกอบ 3 รูปแบบการประเมินโครงการของอัลคิน
ที่มา : สมคิด พรมจุ้ย. 2552 : 54

จากการศึกษาถึงแนวคิดการประเมินโครงการของอัลคินจึงสรุปได้ว่า การประเมินเป็นกระบวนการของการคัดเลือกข้อมูลการจัดระบบสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอต่อผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจหรือเพื่อเลือกแนวทางในการหาโครงการ นับเป็นการประเมินที่มีระบบ คือ มีการประเมินการวางแผนโครงการเพื่อช่วยให้ได้วิธีการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ มีการประเมินดำเนินโครงการ เพื่อหาทางปรับปรุงจากการตรวจสอบและสุดท้ายคือการประเมินเพื่อรับรองโครงการเพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อ

3. รูปแบบการประเมินของโพรวัส (Provus)

สมคิด พรมจุ้ย (2552 : 55 - 56) ได้กล่าวถึงแนวคิดการประเมินโครงการของ โพรวัส (Provus) ได้ให้ความหมาย ของการประเมินว่า เป็นการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติการกับมาตรฐาน หรือเป็นการค้นหาความไม่สอดคล้องระหว่างความคาดหวังกับผลการปฏิบัติการของแผนงาน เขาอธิบายว่ามีความไม่สอดคล้องกัน 5 ชนิด ที่สามารถศึกษาได้จากการใช้แผนงาน คือ ความไม่สอดคล้องที่สัมพันธ์กับขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การออกแบบโครงการ คือ การกำหนดปัจจัยที่ทำให้เกิดการดำเนินงานกำหนด กระบวนการดำเนินงาน และกำหนดผลที่คาดหวังซึ่งจะได้รับจากการดำเนินงาน

ขั้นที่ 2 การเตรียมพร้อมเป็นการนำปัจจัยที่ทำให้เกิดการดำเนินงานเข้าสู่กระบวนการ

ขั้นที่ 3 กระบวนการที่ใช้เพื่อการดำเนินงาน

ขั้นที่ 4 ผลผลิต

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์เกี่ยวกับการลงทุน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตามรูปแบบนี้ การประเมินต้องทำโดยผู้ประเมินคณะหนึ่งที่ได้วางมาตรฐานตามความคาดหวังของโครงการเอาไว้ ต่อจากเน้นการประเมินทุกอย่างต้องดำเนินไปโดยการหาข้อมูลใหม่

และทำการตัดสินใจ โดยใช้มาตรฐานที่วางไว้เป็นเกณฑ์ เป็นรูปแบบที่ช่วยให้หาข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ในทุกขั้นตอนของการประเมินดังกล่าวข้าวต้น และตลอดโครงการอย่างต่อเนื่อง

จากขั้นตอนการประเมินความไม่สอดคล้องของโพรวัส ที่ได้กล่าวมา (สมคิด พรมจุ้ย. 2552 : 55) สรุปได้ดังภาพประกอบ 4

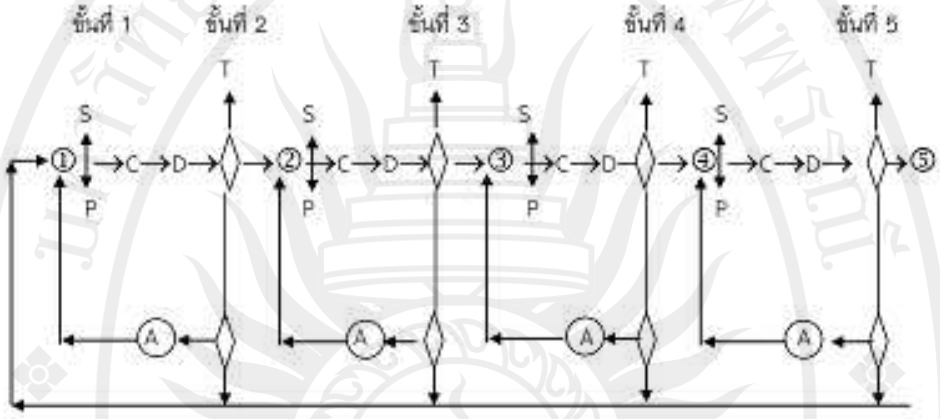

ภาพประกอบ 4 รูปแบบการประเมินความไม่สอดคล้องของโพรวัส
ที่มา : สมคิด พรมจุ้ย. 2552 : 55

S หมายถึง มาตรฐาน (Standard)

T หมายถึง ยกเลิก (Terminate)

P หมายถึง การดำเนินการ (Program performance)

A หมายถึง การเปลี่ยนแปลง

C หมายถึง เปรียบเทียบ (Compar) (Alteration) เกี่ยวกับ T หรือ S)

D หมายถึง ความไม่สอดคล้อง (Discrepancy Information)

การประเมินในแต่ละขั้นตอน ถ้าหากพบข้อบกพร่องแก้ไขปรับปรุงในขั้นตอนนั้น ๆ ด้วยวิธีการแก้ปัญหา (Problem.Solving) ซึ่งประกอบด้วยการถามตนเองเพื่อให้ได้คำตอบว่าทำไมจึงเกิดข้อบกพร่องนั้น ๆ มีอะไรเป็นสาเหตุ และมีวิธีการใดที่สามารถแก้ไขข้อบกพร่องที่มาจากสาเหตุนั้น

จากขั้นตอนการแก้ปัญหาของโพรวัส ที่ได้กล่าวมา (สมคิด พรมจุ้ย. 2552 : 56) สรุปได้ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนการแก้ปัญหา (Problem Solving) ของโพรวัส
ที่มา : สมคิด พรมจุ้ย. 2552 : 56

เมื่อผู้ประเมินทำการประเมินถึงขั้นที่ 5 แล้ว ถ้าจะดำเนินงานหรือเริ่มวงจรใหม่ ก็ต้องทำการออกแบบใหม่ โดยปรับปรุงให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์การลงทุน ซึ่งต้องอยู่บนรากฐานของปัจจัยเบื้องต้นใหม่

4. รูปแบบการประเมินของสคริฟเว่น (Shriven)

สมคิด พรมจุ้ย (2552 : 56 - 59) ได้กล่าวถึงแนวคิดการประเมินโครงการของสคริฟเว่น (Shriven) ได้ให้ความหมายของการประเมินคือ การเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติการตามระดับของเป้าหมายที่กำหนด นอกจากนี้ยังกล่าวถึงหน้าที่การประเมินว่ามี 2 ระดับ คือ

1. ระดับวิธีการเน้นจุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อการตัดสินคุณค่า

2. ระดับการนำไปใช้เน้นเรื่องบทบาทของการประเมินเพื่อการนำข้อมูลมาใช้อย่างเหมาะสม

สคริฟเว่น กล่าวว่า จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการประเมินมี 2 ประการ คือ

1. การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้นเพราะการประเมินจะช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนา

2. การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินคุณค่าของโครงการ ตลอดจนค้นหาสิ่งที่ดีของโครงการเพื่อนำไปใช้กับสถานการณ์อื่นที่คล้ายคลึงกันต่อไป

สคริฟเว่น ได้เสนอแนะว่าในเรื่องการประเมินเพื่อการปรับปรุง หรือดูความก้าวหน้าของโครงการ โดยทำการประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) ควรที่จะใช้นักวิจัยมืออาชีพในการดำเนินการประเมินนั้น ควรจะได้แยกหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคคลต่าง ๆ ให้ชัดเจนรวมทั้งควรจะได้มีการปรึกษาหารือกันระหว่างนักประเมินกับผู้ดำเนินงานในโครงการด้วยวิธีการประเมิน ในการประเมินมีวิธีการที่สามารถนำมาใช้ได้ 2 วิธี คือ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

1. การประเมินก่อนมีการปฏิบัติงาน หรือการประเมินคุณค่าภายใน (Intrinsic Evaluation) คือ การประเมินคุณค่าของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื้อหาจุดมุ่งหมาย กระบวนวิธีการ ให้ได้คะแนนและเจตคติของครู เป็นการประเมินก่อนที่จะได้มีการปฏิบัติงาน

2. การประเมินเมื่อมีการปฏิบัติงานแล้วหรือการประเมินคุณค่าการปฏิบัติงาน (Pay - off Evaluation) เป็นการตัดสินคุณค่าจากผลที่เกิดขึ้นจากการใช้เครื่องมือกับนักเรียน เช่น การประเมินมีความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน หรือคะแนนที่ได้จากกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

สคริฟเว่น มีความคิดเห็นที่แตกต่างจากครอนบาค ในเรื่องของการใช้กลุ่มเปรียบเทียบมาใช้ในการประเมิน ซึ่งสคริฟเว่น เป็นบุคคลที่เห็นว่าการใช้กลุ่มเปรียบเทียบ มีข้อดีมากกว่าการไม่ใช้กลุ่มเปรียบเทียบ การใช้กลุ่มเปรียบเทียบจะเป็นการประหยัดกว่า ไม่ต้องทำการศึกษาในระยะยาว และใช้กลุ่มตัวอย่างมากไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายมาก นอกจากนี้แล้วสคริฟเว่นยังเชื่อว่าการศึกษากลุ่มย่อย (Micro - studies) ด้วยวิธีการเปรียบเทียบจะเป็นประโยชน์มากกว่าการศึกษาประชากรทั้งหมด (Cross Studies) เพราะทำได้ง่ายและบ่อยครั้งกว่า

สคริฟเว่น เป็นนักประเมินที่ให้ความสำคัญของการประเมินค่าใช้จ่ายกับผลที่ได้ เขาเชื่อว่า การประเมินจะขาดความสมบูรณ์ ถ้านักประเมินไม่ได้พิจารณาในด้านคุณค่าที่ได้รับโดยการเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของโครงการ สิ่งที่ต้องพิจารณามี 3 ประการ คือ

1. ความเป็นประโยชน์ นักประเมินควรจะต้องพิจารณาดูว่าสิ่งที่ได้ลงทุนไปนั้นมีประโยชน์มากน้อยเพียงใด คุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ไปหรือไม่

2. ขวัญหรือกำลังใจ หรือคุณธรรมเป็นสิ่งสำคัญมากในการดำเนินงานโครงการควรพิจารณาด้วยว่า ผลของโครงการจะทำให้ขวัญหรือกำลังใจ หรือคุณธรรมของผู้ร่วมโครงการเป็นอย่างไร

3. ค่าใช้จ่าย เป็นเรื่องที่สำคัญมากแต่นักประเมินไม่ค่อยให้ความสนใจ เนื่องจากมีความยุ่งยากในการประเมิน

การประเมินไม่ผูกพันกับจุดมุ่งหมาย (Goal - free Evaluation)

การประเมินโดยทั่วไปนักประเมินจะยึดจุดหมายของโครงการเป็นหลัก ดูความสอดคล้องผลการปฏิบัติงานกับจุดมุ่งหมายของโครงการ แต่สคริฟเว่นมีความเห็นว่า นักประเมินไม่ควรจะให้ความสนใจเฉพาะจุดมุ่งหมายของโครงการที่ตั้งไว้เพียงอย่างเดียว แต่ควรจะให้ความสนใจกับผลที่เกิดขึ้นจากโครงการ ซึ่งนอกเหนือจากจุดมุ่งหมายของโครงการ ไม่ว่าผลอันนี้จะสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ หรือผลบางอย่างอาจมีความสำคัญมากก็ได้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตัวอย่างการนำแนวคิดของสคริฟเว่น มาประยุกต์ใช้ในการประเมินผลการเรียนการสอน อาจดำเนินการได้ดังนี้

1. ศึกษาจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของการเรียนการสอน

2. พิจารณาความสำคัญของจุดมุ่งหมายที่จะประเมิน

3. กำหนดเกณฑ์ในการประเมินจุดมุ่งหมายแต่ละข้อ

4. สร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการจะประเมิน

5. ตรวจสอบจุดมุ่งหมาย เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับการเรียนการสอน

6. ปรับปรุงแผนทดสอบที่จะใช้เก็บข้อมูล เพื่อให้มีความเที่ยงสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรตรวจสอบดูความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมาย เนื้อหาของการเรียนการสอน และเนื้อหาของแบบทดสอบ

7. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมด้วยวิธีการสุ่ม และทำการทดสอบนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

8. นำผลการทดสอบระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบกัน และพยายามศึกษาข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไข และนำกลับไปใช้ในครั้งต่อไป ทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นการประเมินความก้าวหน้าของกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับการประเมินผลรวมสรุปนั้น อาจให้นักประเมินภายนอกเป็นผู้ประเมิน โดยพิจารณาว่าจุดประสงค์ที่ตั้งไว้นั้นประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด

5. รูปแบบการประเมินของสเตค (Stake)

สมคิด พรมจุ้ย (2552 : 59 - 62) ได้กล่าวถึงแนวคิดการประเมินโครงการของโรเบอร์ต อี สเตก (Robert E. Stake) ได้เสนอโครงสร้างของรูปแบบการประเมินเคาน์ทิแนนซ์ (Countenance Model) ซึ่งตามโครงสร้างของรูปแบบนี้ ได้จำแนกข้อมูลการประเมินออกเป็น 2 ส่วนคือ เมตริกซ์บรรยาย (Description Matric) และเมตริกซ์การตัดสินคุณค่า (Jubgement Matric) และได้เสนอว่าก่อนบรรยาย หรือตัดสินคุณค่าของโครงการใด ๆ นักประเมินควรทำการวิเคราะห์หลักการและเหตุผลของโครงการนั้น ๆ ด้วย การประเมินโครงการตามแนวคิดของสเตค ผู้ประเมินจะต้องรวบรวมข้อมูลที่แท้จริงให้ได้ เนื่องจากแหล่งข้อมูลมีมากมาย และวิธีการเก็บข้อมูลมีหลายวิธี ข้อมูลที่ต้องการคือ ข้อมูลที่นำมาใช้เพื่อการอธิบาย และการตัดสินใจตามรูปแบบการประเมินนี้ได้จำแนกสิ่งที่ต้องพิจารณาในการประเมินออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. สิ่งนำ หรือปัจจัยเบื้องต้น (Antecedents) หมายถึง สภาพเงื่อนไขหรือปัจจัยต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการ

2. กระบวนการหรือการปฏิบัติ (Transaction) หมายถึง กิจกรรมดำเนินตามกิจกรรมที่ปฏิบัติ พฤติกรรมระหว่างบุคคล ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับอาจารย์ นักเรียนกับนักเรียน เป็นต้น

3. ผลลัพธ์หรือผลการดำเนินงาน (Outcome) หมายถึง ผลผลิตที่ได้จากโครงการ ในการเก็บข้อมูล ผู้ประเมินต้องบันทึกข้อมูลทั้งสามชนิดนี้ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

3.1 ความคาดหวังหรือแผนงาน (Intents) หมายถึง สิ่งที่คาดหวังจำแนกเป็นความคาดหวังเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้นการปฏิบัติ และผลการดำเนินงานโครงการ

3.2 สิ่งที่เกิดขึ้นจริง (Observations) หมายถึง สภาพที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งจำแนกเป็นสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติและผลการดำเนินงาน

3.3 มาตรฐาน (Standards) หมายถึง แนวทางการดำเนินงานคุณลักษณะที่ควรจะมี ควรจะทำ หรือควรจะได้รับเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติและผลการดำเนินงาน

3.4 การตัดสินใจ (Judgment) หมายถึง ผลการพิจารณาการตัดสินใจเป็นการพิจารณา

สรุปเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้นการปฏิบัติและผลการดำเนินงาน ในการประเมิน ผู้ประเมินต้องพิจารณาข้อมูลเพื่อการบรรยายก่อน คือ ต้องมีการศึกษาความสอดคล้องระหว่างความคาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติและผลลัพธ์ เมื่อได้ผลอย่างไรแล้วจึงเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ และมาตรฐานที่คาดว่าจะให้เกิดขึ้น แล้วตัดสินใจ

จากรูปแบบการประเมินของสเตค ที่ได้กล่าวมาข้างต้น (สมคิด พรมจุ้ย. 2552 : 61) ได้เสนอดังภาพประกอบ 6

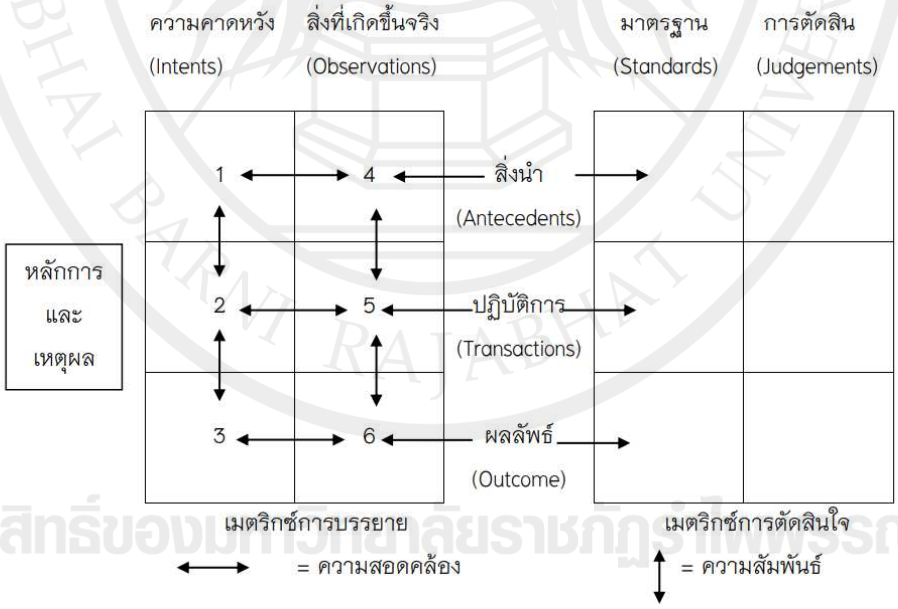

ภาพประกอบ 6 โครงสร้างรูปแบบการประเมินของสเตค

ที่มา : สมคิด พรมจุ้ย. 2552 : 61

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สเตคเสนอวิธีการประเมินในรูปของเมตริก (Matric) สองประการ คือ เมตริกบรรยาย และเมติกตัดสินคุณค่า ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ในเมตริกการบรรยาย แบ่งออกเป็น 6 ช่อง คือ

ช่องที่ 1 หมายถึง ภาวการณ์ที่คาดหวังว่าต้องมีอยู่ก่อนที่การดำเนินงานโครงการเกิดขึ้น โดยถือว่าเป็นภาวการณ์ที่เอื้ออำนวยให้เกิดผลดังที่คาดหวังไว้

ช่องที่ 2 หมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานตามความคาดหวังว่าจะเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ คือ ก่อให้เกิดผลตามที่ได้มุ่งหมายไว้

ช่องที่ 3 หมายถึง ผลผลิตที่คาดหวังว่าจะได้รับหลังจากการดำเนินงาน

ช่องที่ 4 หมายถึง ปัจจัยที่มีอยู่จริงก่อนเริ่มโครงการ

ช่องที่ 5 หมายถึง กระบวนการดำเนินงานตามที่สังเกตได้จริงจากโครงการ

ช่องที่ 6 หมายถึง ผลผลิตที่ได้จริง ๆ หลังจากโครงการจบลงแล้ว

ตั้งแต่ช่องที่ 1 ถึง 6 ผู้ประเมินต้องพิจารณาข้อมูลใน 2 แนวคือในแนวตั้ง ได้แก่ ช่อง 1 - 2 - 3 และ 4 - 5 - 6 ควรมีความสัมพันธ์กันเพื่อดูว่าปัจจัยเบื้องต้นเอื้ออำนวยต่อกระบวนการหรือไม่ และในแนวนอน ได้แก่ 1 - 4 , 2 - 5 และ 3 - 6 ต้องมีความสอดคล้องกัน ทั้งนี้เพื่อต้องการทราบว่าข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติจริง ๆ ในแต่ละส่วนตามแนวตั้งนั้นมีความสอดคล้องกับสิ่งที่คาดหวังไว้หรือไม่ประการใด และต้องมีการปรับปรุงในส่วนใดบ้าง

เมื่อพิจารณาทั้งในแนวตั้งและในแนวนอนแล้ว พบว่า มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน แสดงว่า โครงการนั้นเป็นโครงการที่บรรลุผลตามที่คาดหวังเอาไว้

2. ในเมตริกการตัดสินใจ จำเป็นต้องใช้เกณฑ์มาตรฐานเพื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้จากเมตริกการอธิบาย เกณฑ์มาตรฐานนี้อาจมีอยู่ก่อนแล้ว หรือตั้งขึ้นใหม่โดยคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบโครงการก็ได้ สำหรับที่มาของการตัดสินใจควรให้ผู้ประเมินมีบทบาทด้วย คือ ต้องสรุปออกมาให้ได้ว่า โครงการการศึกษามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรือต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงที่จุดใดหรือมีปัจจัยอะไรเป็นตัวเกื้อหนุน หรือเป็นอุปสรรคต่อโครงการ แนวคิดของสเตคแตกต่างไปจากแนวคิดของคนอื่น ๆ ตรงที่พบว่า ผลผลิตยังไม่ดีไม่ได้หมายความว่าการวางแผนไม่ดี หรือหลักสูตรไม่ดี แต่อาจบกพร่องที่องค์ประกอบอื่น ๆ เช่น การจัดสภาพแวดล้อม ผู้สอน ผู้บริหาร ผู้เรียน หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ก็ได้

สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

6. รูปแบบการประเมินของเคริกแพทริค (Kirkpatrick)

สมคิด พรมจุ้ย (2552 : 66 - 71) ได้กล่าวถึงแนวคิดการประเมินโครงการของโดนัลด์ แอล เคริกแพทริค (Donald L. Kirkpatrick) แห่งมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน สหรัฐอเมริกา อดีตเคยเป็นประธาน ASTD (The American Society for Tranning and Development) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ

การฝึกอบรมและการประเมินผลการฝึกอบรมว่า “การฝึกอบรมนั้นเป็นการช่วยเหลือบุคลากรให้สมาชิกปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการฝึกอบรมใด ๆ ควรจะจดให้มีการประเมินผลการฝึกอบรม ซึ่งถือเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้รู้ว่า การจัดโปรแกรมการฝึกอบรมมีประสิทธิผลเพียงใด

การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมปกติที่เกิดขึ้นในทุกองค์กร เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นมาเพื่อการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงาน โดยมุ่งหวังให้ผู้ผ่านการอบรมได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนวทางการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เคริกแพทริค เห็นว่าการประเมินผลการฝึกอบรมจะทำให้ได้ความรู้อย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. การฝึกอบรมนั้นได้ให้อะไร หรือเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานในลักษณะใดบ้าง
2. ควรยุติโครงการชั่วคราวก่อน หรือควรดำเนินการต่อไปเรื่อย ๆ
3. ควรปรับปรุงหรือพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมในส่วนใดบ้างอย่างไร

แนวทางการประเมิน

ในการประเมินผลโครงการฝึกอบรม เคริกแพทริค เสนอว่า ควรดำเนินการประเมินใน 4 ลักษณะ คือ

1. ประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) เป็นการตรวจสอบความรู้สึกหรือความพอใจของผู้เข้ารับการอบรม

2. ประเมินผลการเรียนรู้ (Learning Evaluation) เป็นการตรวจสอบผลการเรียนรู้โดยควรตรวจสอบให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และเจตคติ (Attitude)

3. ประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปหลังการอบรม (Behavior Evaluation) เป็นการตรวจสอบว่าผู้ผ่านการอบรมได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นไปตามความคาดหวังของโครงการหรือไม่

4. ประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงาน (Results Evaluation) เป็นการตรวจสอบว่าผลจากการอบรมได้เกิดผลดีต่อองค์กร หรือเกิดผลกระทบต่อองค์กรในลักษณะใดบ้าง คุณภาพขององค์กรดีขึ้น หรือมีคุณภาพขึ้นหรือไม่

7. รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิมบีม (Stufflebeam)

สมคิด พรมจุ้ย (2552 : 63 - 66) ได้กล่าวถึงแนวคิดการประเมินโครงการของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม และคณะ (Daneil L. Stufflebeam) ซึ่งได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินเรียกว่า ซิปโมเดล (CIPP Model) เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องโดยมีจุดเน้นที่สำคัญคือใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการเพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

วัตถุประสงค์การประเมินคือ การให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ คำว่า CIPP เป็นคำย่อมาจากคำว่า Context, Input, Process และ Product ได้ให้ความหมายว่าการประเมินเป็นกระบวนการของการบรรยาย การเก็บข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ เลือกทางเลือกที่เหมาะสม ซึ่งการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศที่สำคัญ มุ่งประเด็น 4 ด้าน คือ การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

จากประเภทการประเมินและลักษณะของการตัดสินใจ ตามกรอบความคิดของรูปแบบการประเมินชิป (สมคิด พรมจุ้ย. 2552 : 64) สรุปได้ดังภาพประกอบ 7

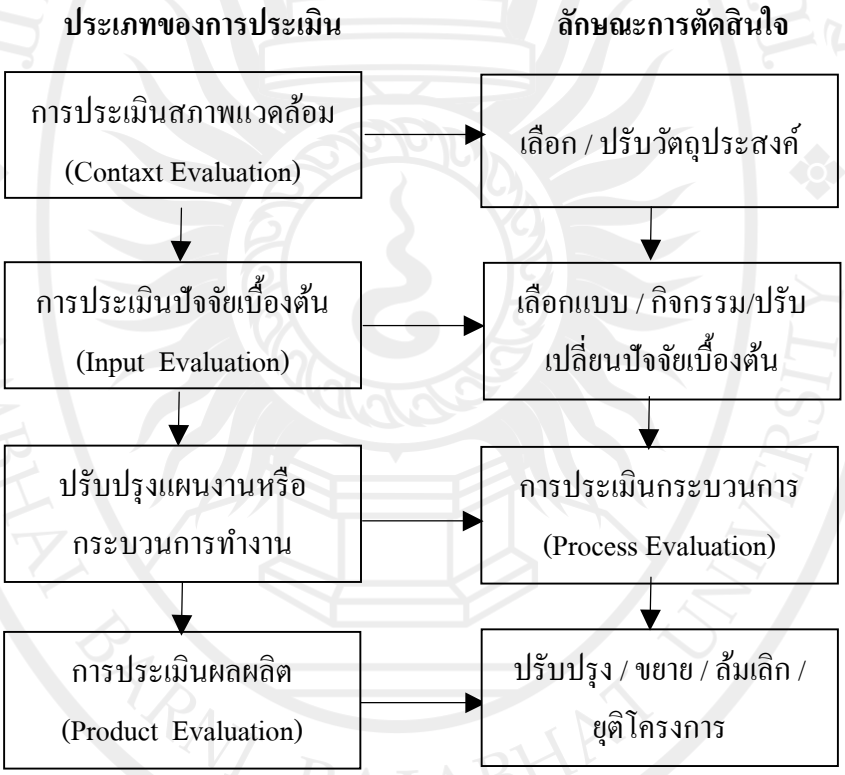

ภาพประกอบ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจในแบบจำลองชิป
ที่มา : สมคิด พรมจุ้ย. 2552 : 64

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แนวทางการประเมินในด้านต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ เป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามต่าง ๆ เช่น

1.1 เป็นโครงการที่สนองปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กรหรือนโยบายเหนือหรือไม่

1.3 เป็นโครงการที่เป็นไปได้ในแง่ของโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ หรือไม่

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อใช้ข้อมูลตัดสินใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการว่า เหมาะสมหรือไม่ โดยดูว่าปัจจัยที่ใช้จะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ เป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ เช่น

2.1 ปัจจัยที่กำหนดไว้ในโครงการ มีความเหมาะสมเพียงพอหรือไม่

2.2 กิจกรรม / แบบ / ทางเลือกที่ได้เลือกสรรแล้วที่กำหนดไว้ในโครงการ มีความเป็นไปได้แล้วเหมาะสมเพียงใด

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินระหว่างการดำเนินงานโครงการ เพื่อหาข้อมูลและข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้และเป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานของโครงการนั้นด้วย ซึ่งเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ เช่น

3.1 การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ กิจกรรมใดทำได้หรือไม่ได้เพราะเหตุใด

3.2 เกิดปัญหา อุปสรรคอะไรบ้าง

3.3 มีการแก้ไขปัญหาอย่างไร

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation P) เป็นการประเมินเพื่อดูว่าผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ โดยอาศัยข้อมูลจากการรายงานผลที่ได้จากการประเมินสภาพแวดล้อมปัจจัยเบื้องต้น และกระบวนการร่วมด้วย ซึ่งเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ ๆ เช่น

4.1 เกิดผล / ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่

4.2 คุณภาพของผลลัพธ์เป็นอย่างไร

4.3 เกิดผลกระทบอื่นใดบ้างหรือไม่

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รูปแบบการประเมิน CIPPIEST

รัตนะ บัวสนธ์ (2556 : 23) กล่าวถึง รูปแบบการประเมิน CIPIEST คือ ส่วนปรับขยายของรูปแบบการประเมิน CIPP โดยปรับขยายการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ออกเป็นการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation)

การประเมินความมียั่งยืน (Sustainability Evaluation) และการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation) ของสิ่งที่ได้รับการประเมิน ซึ่งมักได้แก่ โครงการแผนงานหรือสิ่งแทรกแซงต่าง ๆ โดยที่ส่วนขยายของมิติการประเมินที่เพิ่มขึ้นนี้มีความหมายครอบคลุม รวมถึงการประเมินผลผลิตเดิมและการประเมินผลลัพธ์นั่นเอง ทั้งนี้ความหมายของมิติการประเมินที่เพิ่มขึ้น พิจารณาได้จากการตั้งคำถามการประเมิน (Evaluation Questions) แต่ละมิติดังนี้

1. การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่าสิ่งที่ผู้รับผลประโยชน์ (จากโครงการหรือสิ่งแทรกแซง) ได้รับเกินไปกว่าเป้าหมายความต้องการที่จะได้รับตอบสนองตามความต้องการจำเป็นนั่นคืออะไรบ้าง คำถามนี้ชี้ให้เห็นว่า ไม่ว่าสิ่งที่ได้รับเกินไปกว่าที่กำหนดไว้นั่นจะเป็นไปในทางบวกหรือทางลบก็ล้วนแต่เป็นผลกระทบทั้งสิ้น

2. การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่าโครงการหรือสิ่งแทรกแซงบรรลุตอบสนองความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้รับประโยชน์ได้อย่างครอบคลุมหรือไม่

3. การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่าแนวทางการปฏิบัติอย่างเป็นระบบหรือเป็นทางการเกี่ยวกับการนำโครงการไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืนคืออะไร คำถามดังกล่าวมุ่งพิจารณาประเมินความคงอยู่หรือความต่อเนื่องในการทำโครงการที่ประสบผลสำเร็จไปใช้รวมถึงวิธีการในการรักษาไว้ซึ่งความสำเร็จของโครงการดังกล่าว

4. การประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation) เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า มีการนำโครงการหรือสิ่งแทรกแซงที่ประสบความสำเร็จไปประยุกต์หรือปรับปรุงใช้ในที่อื่น ๆ หรือไม่

จะเห็นว่า มิติการประเมินที่เพิ่มขึ้นทั้ง 4 ด้าน จากการขยายการประเมินผลผลิตตามรูปแบบการประเมิน CIPP เดิมนั้นแท้ที่จริงก็คือ การประเมินในส่วนที่สตัฟเฟิลบิม เรียกว่า “ผลลัพธ์” (Outcomes) ของโครงการนั่นเอง เพียงแต่เป็นการจำแนกและตั้งคำถามการประเมินให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้นวิธีการนำรูปแบบการประเมิน CIPIEST ไปใช้จึงยังคงมีลักษณะเช่นเดียวกับการใช้รูปแบบการประเมิน CIPP ที่กล่าวผ่านมาไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณค่าของรูปแบบการประเมินทั้งที่เป็นการประเมินเป็นระยะ ๆ และการประเมินสรุปรวม

สรุปวิธีการประเมินโครงการมีหลากหลายวิธีการ แต่วิธีการที่น่าสนใจและทำให้การประเมินโครงการมีความครอบคลุมในองค์ประกอบทุก ๆ ด้านทั้งระบบหรือในลักษณะขององค์รวมตั้งแต่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตคือ การประเมินโครงการแบบ CIPPIEST ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการประเมินแบบ CIPPIEST กับการประเมินโครงการ

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ ด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2562 เพื่อศึกษาผลการประเมินโครงการอันจะเกิดผลดีต่อการดำเนินการครั้งต่อ ๆ ไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

ฟอร์เตส (Fortes. 2001 : 883 - A) ได้ศึกษาถึงกลยุทธ์การอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้อ่านชาวลาตินที่เรียนสองภาษาในระดับเกรด 5 เป้าหมายการศึกษาครั้งนี้ก็เพื่อสำรวจและเปรียบเทียบยุทธวิธีการอ่านที่ถูกต้อง โดยนักเรียนที่เรียนภาษาและที่เรียนด้วยเนื้อหาทั้งสามประเภท เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ การคิดแบบมีเสียงและการจดจำข้อความ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้อ่านที่ประสบความสำเร็จในการอ่านภาษาที่สองโดยใช้ยุทธวิธีการเรียนภาษาที่สอง เช่น การแปลและจดจำสิ่งที่เป็นประเภทเดียวกัน และทักษะที่เข้มแข็งในภาษาแรกมีอิทธิพลต่อความเข้าใจในการเรียนภาษาที่สอง

บูชาร์ด (Bouchard. 2002 : 541 - A) ได้ศึกษาความรู้เรื่องคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากความผิดพลาดในการอ่านกับการสะกดคำแต่การปฏิบัติการอ่านและสะกดคำของนักเรียนก็มักจะยังแสดงให้เห็นความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในความถูกต้องและความผิดพลาดของคำ การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการสะกดคำตามความรู้เรื่อง คำเชิงพัฒนาใน 4 ด้าน ผลการวิเคราะห์พบว่าการปฏิบัติงานการอ่านของนักเรียนดีกว่าการปฏิบัติงานการสะกดคำอย่างมีนัยสำคัญและพบว่ามีผลของรายงานอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับความรู้เรื่องคำของนักเรียน ความผิดพลาดด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนต่อไป พบว่า ความผิดพลาดเกี่ยวข้องกับลักษณะทางอักขรวิธีที่เหมือนกันในทุกงานในที่สุด จากการศึกษาการให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำและความรู้เรื่องคำของทักษะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของครู พบว่า การให้คะแนนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนในผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำและความรู้เรื่องคำแต่ก็ยังไม่เพียงพอสำหรับการตัดสินใจในการสอน

งานวิจัยในประเทศ

มัลลิกา คงพันธ์ (2548 : 148 - 151) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินโครงการรณรงค์ส่งเสริม การอ่านในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบ 2) ผลการประเมินประเมินด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการ อยู่ในระดับมาก 3) ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

กรรณิการ์ ติสันเทียะ (2548 : 74 - 75) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิจัยเปรียบเทียบทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีสอนแบบเน้นกระบวนการปฏิบัติกับวิธีสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้วิธีสอนแบบเน้นกระบวนการปฏิบัติสูงกว่านักเรียนขั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้วิธีสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ 2) ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ใช้วิธีสอนแบบเน้นกระบวนการปฏิบัติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน.อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ 3) ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ใช้วิธีสอนตามคู่มือครูหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ 4) ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ใช้วิธีสอนแบบเน้นกระบวนการปฏิบัติหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ 5) ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ใช้วิธีสอนตามคู่มือครูหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ทองสุข วงศ์ทิพย์ (2549 : 85) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างกิจกรรมเสริมทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทย ตามมาตราตัวสะกดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทย ตามมาตราตัวสะกด จากการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทยตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 3 ชุดมีประสิทธิภาพ 91.41, 94.32 และ 94.55 ตามลำดับ 2) ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษาพบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้กาษาไทย โดยใช้ชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 2 ด้าน คือ ค้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนและด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคะแนนความพึงพอใจรวมเท่ากับ 4.59

ปรีชญา วันแว่น (2551 : 96) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทยตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบคิดวิเคราะห์จากบทความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถช่วยฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบคิดวิเคราะห์จากบทความได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กัลยา มะลิวัน (2552 : 63) การใช้ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียนจีนระดับชั้นมัยยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตหวู่หัว สังกัดมหาวิทยาลัยยูนนาน

นอร์มอล ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนมีประสิทธิภาพ 80.02/78.64 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75 2) ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนหลังเรียนชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนเรียน 3) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการใช้ชุดกิจกรรมด้านรูปแบบเนื้อหาการประเมินและการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากคิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81

เอกศิลป์ สิงห์เสนา (2552 : 53) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองเลย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นสามารถพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนผ่านเกณฑ์ การประเมินทุกชุดกิจกรรม และกิจกรรมที่พัฒนาความความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้สูงสุด คือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องหงส์ทองสลัดขน (ร้อยละ 91.16) รองลงมาได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 8 เรื่องพ่อกับลูก (ร้อยละ 90.51) และกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาความความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้ต่ำสุด คือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องประเพณีปล่อยปลา (ร้อยละ 80.20) 2) ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อจำแนกตามองค์ประกอบในด้านการจำแนกแยกแยะด้านการเปรียบเทียบด้านการสรุปและการตัดสินใจ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกองค์ประกอบ

คณะครุศาสตร์ (2562 : 95 - 102) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2562 มีผลการดำเนินโครงการโดยสรุป 8 ประเด็น พบว่า 1) ด้านบริบทโครงการมีวัตถุประสงค์ที่ดี 2) ด้านปัจจัยนำเข้า ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกกลุ่มมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน 3) ด้านกระบวนการในภาพรวมมีคุณภาพดี 4) ด้านผลผลิตของโครงการเป็นไปตามเป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ 5) ด้านผลกระทบ ทุกกลุ่มกล่าวถึงผลกระทบทางด้านบวก ถึงประสบการณ์ที่ผู้เข้าร่วมโครงการจะได้รับมากขึ้น ส่วนทางด้านลบมีบ้างเล็กน้อย 6) ด้านประสิทธิผล โครงการมีประสิทธิผลที่ดี ในมุมของการบรรลุวัตถุประสงค์ในทุกประเด็นที่ต้องการ 7) ด้านความยั่งยืนในภาพรวม เกิดจากความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่ฝังในตัวบุคคล 8) ด้านการถ่ายทอดส่งต่อในภาพรวมการดำเนินโครงการ มีการถ่ายทอดส่งต่อวงวิชาชีพทั้งในด้านของผู้ดำเนินโครงการ และผู้เข้าร่วมโครงการ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

การประเมินโครงการยกระดับการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ซึ่งในการทำงานที่จะให้ประสบความสำเร็จ นอกจากมีเป้าหมายและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดแล้ว กิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญและขาดไม่ได้คือ การประเมินซึ่งจะทำให้ทราบผลการดำเนินงานว่า บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ควรจะปรับปรุงขั้นตอนของกิจกรรม ในขั้นตอนใดหรือควรยุติล้มเลิกโครงการก่อนที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงาน องค์กร และประเทศชาติ นอกจากนั้น ในปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร โลกไร้พรมแดนการเปิดเผยข้อมูล การทำงานต่อสาธารณชนเป็นสิ่งที่จำเป็น การประเมินจะช่วยทำ ให้ทราบจุดอ่อน จุดแข็ง จุดที่ควร พัฒนา จึงทำให้หน่วยงานองค์กรต่าง ๆ สามารถปรับปรุง พัฒนางานของตนเองให้ก้าวหน้าทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เข้ามาอย่างรวดเร็วได้รูปแบบการประเมินโครงการรูปแบบ ซิปป์ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) เป็นอีกหนึ่งรูปแบบ การประเมินที่มุ่งให้ได้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจโดยทาการประเมินครอบคลุม 4 ด้าน คือ 1) การประเมินสภาวะแวดล้อม 2) การประเมินปัจจัยนำเข้า 3) การประเมินกระบวนการ 4) การประเมินผลผลิต ซึ่งโมเดลการประเมิน CIPP ที่รู้จักและใช้กันอย่างแพร่หลาย ได้มีการปรับปรุงมิติของการประเมินผลผลิตให้มีความชัดเจน ทันสมัย และตอบสนองต่อความต้องการของสังคมมากยิ่งขึ้น โดยเสนอให้มีการประเมินผลที่ครอบคลุมถึงผลกระทบ ประสิทธิผล ความยั่งยืน และถ่ายทอดความสำเร็จของการดำเนินงาน โมเดลจึงถูกปรับเปลี่ยนชื่อเป็น CIPPIEST ซึ่งจัดเป็นกระบวนการประเมินเชิงระบบที่เน้นการเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ให้ผู้บริหารใช้ตัดสินรูปแบบการประเมินโครงการแบบ CIPPIEST มีจุดเด่นหลายประการมีความเหมาะสมที่จะนำมาประยุกต์ใช้กับการประเมินโครงการรูปแบบ CIPPIEST เป็นรูปแบบการประเมินองค์ประกอบทุก ๆ ด้าน ทั้งระบบหรือในลักษณะขององค์รวมตั้งแต่ด้านบริบทด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตจึงได้เลือกใช้การประเมินแบบ CIPPIEST มาใช้กับโครงการนี้ซึ่งมีความเหมาะสมกว่ารูปแบบอื่นไม่เน้นวิเคราะห์จุดใดจุดหนึ่งแต่เป็นรูปแบบ การประเมินที่จะทำให้ทราบถึงวิธีการแนวทางและผลที่เกิดขึ้นจากโครงการเพื่อนำไปปรับประยุกต์ใช้ต่อไป

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. รูปแบบการประเมิน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้การเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยกำหนดประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มประชากร

1. กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้บริหารคณะครุศาสตร์ จำนวน 4 คน
2. กลุ่มผู้ดำเนินโครงการ ได้แก่ คณาจารย์หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และเจ้าหน้าที่บริหารโครงการ จำนวน 49 คน
3. กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผู้บริหารและครู โรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 136 คน

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้บริหารคณะครุศาสตร์ จำนวน 3 คน ผู้ดำเนินโครงการ จำนวน 34 คน ผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 93 คน รวม 130 คน โดยคำนวณจากตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของประชากร ดังตาราง 1

2. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive) โดยเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโครงการ ตลอดทุกกิจกรรม และเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้นวัตกรรมต้นแบบจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีพร้อมทั้งเข้าร่วมนำเสนอผลงาน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารโครงการจำนวน 1 คน กลุ่มผู้ดำเนินโครงการ จำนวน 3 คน และกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 5 คน รวม 9 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากร ตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก จำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	เชิงปริมาณ		เชิงคุณภาพ
	ประชากร	ตัวอย่าง	ผู้ให้ข้อมูลหลัก
กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารโครงการ			
ผู้บริหารคณะครุศาสตร์	4	3	1
กลุ่มที่ 2 ผู้ดำเนินโครงการ			
2.1 คณาจารย์หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย	5	3	1
2.2 ครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี	35	25	1
2.3 เจ้าหน้าที่บริหารโครงการ	9	6	1
รวมกลุ่มที่ 2	49	34	3
กลุ่มที่ 3 ผู้เข้าร่วมโครงการ			
3.1 ผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1	2	2	1
3.2 ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1	9	6	1
3.3 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ	50	35	1
3.4 ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ	75	50	2
รวม กลุ่มที่ 3	136	93	5
รวมทั้งหมด	189	130	9

รูปแบบการประเมิน

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPPIEST Model โดยมุ่งประเมิน 8 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การประเมินบริบท (Context)
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input)
3. การประเมินกระบวนการ (Process)
4. การประเมินผลผลิต (Product)
5. การประเมินผลกระทบ (Impact)
6. การประเมินประสิทธิผล(Effectiveness)
7. การประเมินความยั่งยืน (Sustainability)
8. การประเมินการถ่ายโยงความรู้ (Transportability)

รูปแบบการประเมินทั้ง 8 ด้าน สามารถเขียนเป็นรูปแบบการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงรูปแบบการประเมิน CIPPIEST

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์	เกณฑ์การตัดสิน
1. การประเมินบริบท	1. วัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน 2. วัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสมกับสภาพของสังคม 3. เป้าหมายของโครงการครอบคลุมพื้นที่ที่ควรรับการพัฒนา 4. วิธีการดำเนินงานสามารถพัฒนา	1. ผู้บริหารโครงการ 2. ผู้ดำเนินโครงการ 3. ผู้เข้าร่วมโครงการ	แบบสอบถาม	วิเคราะห์และสรุปผลด้านบริบท โดยใช้ $\overline{X}$ และ S.D.	ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์	เกณฑ์การตัดสิน
1.การประเมินบริบท (ต่อ)	การอ่าน เขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้ 5. ระยะเวลาของโครงการมีความเหมาะสม				
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า	1. บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการดำเนินโครงการ 2. บุคลากรสามารถสร้างนวัตกรรมต้นแบบได้ 3. ผู้บริหารโครงการเสนอแผนงานอย่างชัดเจน 4. งบประมาณของโครงการเพียงพอต่อการดำเนินงาน 5. วัสดุ - อุปกรณ์มีความเพียงพอต่อการดำเนินงาน	1. ผู้บริหารโครงการ 2. ผู้ดำเนินโครงการ 3. ผู้เข้าร่วมโครงการ	แบบสอบถาม	วิเคราะห์และสรุปผลด้านปัจจัยนำเข้าโดยใช้ $\overline{X}$ และ S.D.	ค่าเฉลี่ย 3.5 ขึ้นไป

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์	เกณฑ์การตัดสิน
3. การประเมินกระบวนการ	1. กิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 2. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม 3. แผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม 4. การจัดกิจกรรมเป็นไปตามแผนการดำเนินงานกำหนดไว้ 5. การเก็บรวบรวมข้อมูลของโครงการมีความชัดเจน 6. มีการสรุปรายงานผลแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน	1. ผู้บริหารโครงการ 2. ผู้ดำเนินโครงการ 3. ผู้เข้าร่วมโครงการ	แบบสอบถาม	1. วิเคราะห์และสรุปผลด้านกระบวนการ โดยใช้ $\overline{X}$ และ S.D.	ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป
4. การประเมินผลผลิต	1. ผู้เข้าร่วมโครงการมีความเข้าใจต่อการยกระดับคุณภาพการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์	1. ผู้บริหารโครงการ 2. ผู้ดำเนินโครงการ 3. ผู้เข้าร่วมโครงการ	แบบสอบถาม	1. วิเคราะห์และสรุปผลด้านผลผลิต โดยใช้ $\overline{X}$ และ S.D.	ค่าเฉลี่ย 3.5 ขึ้นไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์	เกณฑ์การตัดสิน
4. การประเมินผลผลิต (ต่อ)	2. ผู้เข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อกระบวนการดำเนินงาน 3. ผู้เข้าร่วมโครงการมีความเข้าใจต่อการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ 4. ผู้เข้าร่วมโครงการนำนวัตกรรมต้นแบบไปใช้ในการยกระดับคุณภาพของนักเรียน 5. ผู้เข้าร่วมโครงการดำเนินการกิจกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียน 6. นักเรียนได้รับความรู้ และการพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้น				

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์	เกณฑ์การตัดสิน
5. การประเมินผลกระทบ	1. ครูนำแนวคิดของนวัตกรรมต้นแบบไปใช้ในการพัฒนาสื่อหรือนวัตกรรมของตน 2. ครูสามารถสร้างสื่อหรือนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียน	1. ผู้บริหารโครงการ 2. ผู้ดำเนินโครงการ 3. ผู้เข้าร่วมโครงการ	แบบสอบถาม	1. วิเคราะห์และสรุปผลด้านผลกระทบโดยใช้ $\overline{X}$ และ S.D.	ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป
6. การประเมินประสิทธิผล	1. ผู้บริหารมีความเข้าใจและเห็นด้วยต่อการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน 2. ครูมีความเข้าใจและเห็นด้วยต่อการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน	1. ผู้บริหารโครงการ 2. ผู้ดำเนินโครงการ 3. ผู้เข้าร่วมโครงการ	แบบสอบถาม	1. วิเคราะห์และสรุปผลด้านประสิทธิผลโดยใช้ $\overline{X}$ และ S.D.	ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์	เกณฑ์การตัดสิน
6. การประเมินประสิทธิผล (ต่อ)	3. ครูเกิดความมุ่งมั่นที่จะยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น 4. ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เห็นคุณค่าต่อการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น 5. กิจกรรมของโครงการสามารถยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ 6. นักเรียนมีความสุขในการเรียนด้วยนวัตกรรมต้นแบบ				ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์	เกณฑ์การตัดสิน
7. การประเมินความยั่งยืน	1. ครูสามารถพัฒนานวัตกรรมต่อยอดจากนวัตกรรมต้นแบบ 2. ครูเกิดแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น 3. ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำแนวคิดและความรู้ที่ได้รับจากโครงการไปพัฒนานักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง 4. แนวคิดการส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ด้วยนวัตกรรมต้นแบบสามารถใช้พัฒนานักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง	1. ผู้บริหารโครงการ 2. ผู้ดำเนินโครงการ 3. ผู้เข้าร่วมโครงการ	แบบสอบถาม	1. วิเคราะห์และสรุปผลด้านความยั่งยืนโดยใช้ $\overline{X}$ และ S.D.	ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์	เกณฑ์การตัดสิน
7. การประเมินความยั่งยืน (ต่อ)	5. ผู้บริหารทุกระดับ เห็นด้วยต่อกิจกรรมการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง 6. นักเรียนต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์				
8. การประเมินการถ่ายโยงความรู้	1. ครูสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับการจากเข้าร่วมโครงการสู่ครูคนอื่นได้ 2. ครูต้นแบบสามารถจัดการเรียนรู้ให้เป็นต้นแบบสำหรับผู้อื่นได้ 3. ครูถ่ายทอดนวัตกรรมต่อครูภายในโรงเรียนได้	1. ผู้บริหารโครงการ 2. ผู้ดำเนินโครงการ 3. ผู้เข้าร่วมโครงการ	แบบสอบถาม	1. วิเคราะห์และสรุปผลด้านการถ่ายโยงความรู้ โดยใช้ $\overline{X}$ และ S.D.	ค่าเฉลี่ย 3.5 ขึ้นไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์	เกณฑ์การตัดสิน
8. การประเมินการถ่ายโยงความรู้ (ต่อ)	4. ครูผู้เข้าร่วมโครงการนำความรู้ที่ได้พัฒนาไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อครูคนอื่นในรูปแบบชุมชนวิชาชีพได้ 5. สื่อ หรือนวัตกรรมต่อยอดที่ครูสร้างขึ้นส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์สูงขึ้น 6. ครูมีความภาคภูมิใจที่ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่อเพื่อร่วมวิชาชีพ				

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. แบบสอบถาม เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1.1 แบบสอบถาม สำหรับผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการประเมินบริบท การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ การประเมินผลผลิต การประเมินผลกระทบ การประเมินประสิทธิผล การประเมินความยั่งยืน และการประเมินการถ่ายโยงความรู้ของโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การวัด ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง โครงการมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง โครงการมีความเหมาะสมในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง โครงการมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง โครงการมีความเหมาะสมในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง โครงการมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

1.2 แบบสอบถามสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ การประเมินบริบท การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ การประเมินผลผลิต การประเมินผลกระทบ การประเมินประสิทธิผล การประเมินความยั่งยืน และการประเมินการถ่ายโยงความรู้ ของโครงการยกระดับคุณภาพ ด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การวัด ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง โครงการมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง โครงการมีความเหมาะสมในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง โครงการมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง โครงการมีความเหมาะสมในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง โครงการมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2. แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างสำหรับผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหาร ผู้ดำเนินโครงการ และผู้เข้าร่วมโครงการ เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการยกระดับคุณภาพ ด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ รวมทั้งสิ้น 3 ฉบับ ดังนี้

1. แบบสอบถาม สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี มาสร้างเกณฑ์การประเมินทั้ง 8 ด้าน และใช้ตัวบ่งชี้ของเกณฑ์การประเมิน มากำหนดเป็นข้อคำถามของแบบสอบถาม

1.2 นำแบบสอบถามที่สร้างแล้วไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาและครอบคลุมประเด็นที่จะศึกษา

1.3 ตรวจสอบความเที่ยงของเนื้อหา ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาในข้อรายการกับตัวบ่งชี้ของเกณฑ์การประเมิน และคำนิยามศัพท์ของการประเมินครั้งนี้ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC = Index of Items Objective Congruence) โดยกำหนดให้คะแนนค่าดัชนีความสอดคล้องในแต่ละข้อคำถาม ดังนี้

คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงสอดคล้องกับเนื้อหา

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงสอดคล้องกับเนื้อหา

คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความตรงสอดคล้องกับเนื้อหา

พิจารณาความเหมาะสมจากคาเฉลี่ยความคิดเห็นตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป จึงถือว่าแบบสอบถามนั้นมีความเที่ยงตรง สามารถนำไปสอบถามได้ ซึ่งจากการให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านตรวจสอบเครื่องมือประเมิน พบว่า

แบบสอบถามฉบับที่ 1 มีข้อคำถาม จำนวน 46 ข้อ โดยมีค่า IOC ระหว่าง 0.80 - 1.00

แบบสอบถามฉบับที่ 2 มีข้อคำถาม จำนวน 35 ข้อ โดยมีค่า IOC ระหว่าง 1.00

1.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มผู้บริหารดำเนินโครงการ และผู้ร่วมโครงการที่ไม่ใช่ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน

1.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับจากการทดลองใช้มาคำนวณหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) และค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบอัลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ปรากฏผลคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสอบถามฉบับที่ 1 กลุ่มผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.49 - 0.86 มีค่าความเชื่อมั่น 0.98

แบบสอบถามฉบับที่ 2 กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.41 - 0.90 มีค่าความเชื่อมั่น 0.97

2. แบบสัมภาษณ์

2.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2 นำแบบสัมภาษณ์ ที่สร้างแล้วไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจคุณภาพ ความถูกต้องของการใช้ภาษาและครอบคลุมประเด็นที่จะปรึกษา

2.3 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจแก้ไขจนสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. จัดทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี ถึงกลุ่มผู้บริหารและดำเนินโครงการ และกลุ่มผู้ร่วมโครงการ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างตามที่ระบุไว้ และรับคืนด้วยตนเอง โดยได้รับคืนจำนวน 130 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยตนเอง ในช่วงเดือนสิงหาคม ถึงพฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ตามวัน เวลาที่ผู้ให้ข้อมูลสะดวก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

วิเคราะห์ข้อมูล 8 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลกระทบ ประสิทธิผล ความยั่งยืน และการถ่ายโยงความรู้ ของโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน

การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน โดยใช้หลักเกณฑ์การแปลผลระดับคะแนนเฉลี่ยของเบสท์ (Best. 1997 : 190) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง โครงการมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง โครงการมีความเหมาะสมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง โครงการมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง โครงการมีความเหมาะสมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง โครงการมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

พร้อมทั้งประเมินทุกด้าน และทุกรายการตามเกณฑ์การตัดสินที่กำหนดไว้ คือ ต้องมีค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ จึงใช้การสัมภาษณ์และตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) จากบุคคล 3 ฝ่าย คือ กลุ่มผู้บริหาร ผู้ดำเนินโครงการ และผู้เข้าร่วมโครงการเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าเฉลี่ย (Mean)

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

2. ค่าอำนาจจำแนกโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างรายข้อกับคะแนนรวม

3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบอัลฟา (α-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 4
การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST จากการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ของกลุ่มที่ 1 ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ของกลุ่มที่ 1 ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ จำแนกตามด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) ด้านผลกระทบ (Impact) ด้านประสิทธิผล (Effectiveness) ด้านความยั่งยืน (Sustainable) และด้านการถ่ายโยงความรู้ (Transportation)

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ของกลุ่มที่ 2 ผู้เข้าร่วมโครงการ

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ของกลุ่มที่ 2 ผู้เข้าร่วมโครงการจำแนกตามด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) ด้านผลกระทบ (Impact) ด้านประสิทธิผล (Effectiveness) ด้านความยั่งยืน (Sustainable) และ ด้านการถ่ายโยงความรู้ (Transportation)

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการยกระดับการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST จากการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลที่นำไปสู่การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม เป็นการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ของกลุ่มที่ 1 ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST กลุ่มผู้บริหารและดำเนินโครงการ

องค์ประกอบการประเมิน	ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ (n = 37)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านบริบท	4.34	0.40	มาก
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.51	0.52	มากที่สุด
3. ด้านกระบวนการ	4.39	0.46	มาก
4. ด้านผลผลิต	4.51	0.48	มากที่สุด
5. ด้านผลกระทบ	4.56	0.50	มากที่สุด
6. ด้านประสิทธิผล	4.53	0.48	มากที่สุด
7. ด้านความยั่งยืน	4.50	0.47	มาก
8. ด้านการถ่ายโยงความรู้	4.53	0.48	มากที่สุด
รวม	4.48	0.44	มาก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 1 รวมทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.48) และผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านผลกระทบ ($\bar{X}$ = 4.56) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านประสิทธิผล ($\bar{X}$ = 4.53) และด้านการถ่ายโยงความรู้ ($\bar{X}$ = 4.53).มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน เมื่อพิจารณาด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยและอยู่ในระดับมากเรียงลำดับน้อยไปหามากได้แก่ ด้านบริบท ($\bar{X}$ = 4.43) ด้านกระบวนการ($\bar{X}$ = 4.50) และด้านความยั่งยืน ($\bar{X}$ = 4.50)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ของกลุ่มที่ 1 ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ จำแนกตามด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) ด้านผลกระทบ (Impact) ด้านประสิทธิผล (Effectiveness).ด้านความยั่งยืน.(Sustainable).และด้านการถ่ายโยงความรู้ (Transportation) ดังตาราง 4 - 11

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านบริบท

รายการ		ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ (n = 37)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	วัตถุประสงค์ของโครงการ	4.51	0.56	มากที่สุด
2.	วัตถุประสงค์ของโครงการกับสภาพของสังคม	4.22	0.53	มาก
3.	เป้าหมายของโครงการ ครอบคลุมพื้นที่ที่ควรรับการพัฒนา	4.54	0.56	มากที่สุด
4.	วิธีการดำเนินงานสามารถพัฒนาการอ่าน เขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้	4.51	0.56	มากที่สุด
5.	ระยะเวลาของโครงการในภาพรวม	3.92	0.60	มาก
	รวม	4.34	0.40	มาก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านบริบท ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 รายการแรก ได้แก่ เป้าหมายของโครงการ ครอบคลุมพื้นที่ที่ควรพัฒนา($\bar{X}$ = 4.54) วิธีการดำเนินงานสามารถพัฒนาการอ่าน เขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้ ($\bar{X}$ = 4.51) และวัตถุประสงค์ของโครงการ ($\bar{X}$ = 4.51) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ระยะเวลาของโครงการในภาพรวม ($\bar{X}$ = 3.92) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านปัจจัยนำเข้า

	รายการ	ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ (n = 37)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินโครงการ	4.57	0.55	มากที่สุด
2.	บุคลากรสามารถสร้างนวัตกรรมต้นแบบได้	4.51	0.61	มากที่สุด
3.	ผู้บริหารโครงการมีการเสนอแผนงาน	4.57	0.60	มากที่สุด
4.	งบประมาณของโครงการที่ใช้ในการดำเนินงาน	4.49	0.65	มาก
5.	วัสดุ - อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน	4.43	0.60	มาก
	รวม	4.51	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านปัจจัยนำเข้า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 รายการแรก ได้แก่ บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินโครงการ และผู้บริหารโครงการมีการเสนอแผนงาน ($\bar{X}$ = 4.57) บุคลากรสามารถสร้างนวัตกรรมต้นแบบได้ ($\bar{X}$ = 4.51) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดวัสดุ - อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน ($\bar{X}$ = 4.43) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านกระบวนการ

	รายการ	ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ (n = 37)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	กิจกรรมที่จัดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ	4.38	0.68	มาก
2.	ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรม	4.27	0.65	มาก
3.	ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการเข้าใจในแผนการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรม	4.54	0.69	มากที่สุด
4.	การจัดกิจกรรมเป็นไปตามแผน การดำเนินงานกำหนดไว้	4.51	0.61	มากที่สุด
5.	มีการเก็บรวบรวมข้อมูลของโครงการ	4.42	0.50	มาก
6.	มีการสรุปรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม	4.43	0.56	มาก
	รวม	4.39	0.46	มาก

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านกระบวนการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 รายการแรก ได้แก่ ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการเข้าใจในแผนการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรม ($\bar{X}$ = 4.54) การจัดกิจกรรมเป็นไปตามแผน การดำเนินงานกำหนดไว้ ($\bar{X}$ = 4.51) มีการสรุปรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม ($\bar{X}$ = 4.43) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรม ($\bar{X}$ = 4.27) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านผลผลิต

รายการ	ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ (n = 37)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการมีความเข้าใจ ต่อการยกระดับคุณภาพการอ่านการเขียนและคิดวิเคราะห์	4.57	0.60	มากที่สุด
2. ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการมีความพึงพอใจต่อกระบวนการดำเนินงาน	4.43	0.56	มาก
3. ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการมีความเข้าใจ ต่อการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านการเขียน และคิดวิเคราะห์	4.57	0.56	มากที่สุด
4. ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการนำนวัตกรรมต้นแบบไปใช้ในการยกระดับคุณภาพของนักเรียน	4.62	0.55	มากที่สุด
5. ผู้เข้าร่วมโครงการดำเนินการกิจกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียน	4.43	0.56	มาก
6. นักเรียนได้รับความรู้ และการพัฒนาทักษะการอ่านการเขียนและคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้น	4.46	0.61	มาก
รวม	4.51	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่านการเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านผลผลิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 รายการแรกได้แก่ ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการนำนวัตกรรมต้นแบบไปใช้ในการยกระดับคุณภาพของนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.62) ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการมีความเข้าใจ ต่อการยกระดับคุณภาพการอ่านการเขียนและคิดวิเคราะห์ และรายการผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการมีความเข้าใจ ต่อการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านการเขียน และคิดวิเคราะห์ ($\bar{X}$ = 4.57) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารและผู้ดำเนิน

โครงการมีความพึงพอใจ ต่อกระบวนการดำเนินงาน ($\bar{X}$ = 4.43) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านผลกระทบ

	รายการ	ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ (n = 37)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ครูได้นำแนวคิดของนวัตกรรมต้นแบบไปใช้ในการพัฒนาสื่อหรือนวัตกรรมของตน	4.62	0.55	มากที่สุด
2.	ครูสามารถสร้างสื่อหรือนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียน	4.54	0.59	มากที่สุด
3.	ครูสร้างสื่อหรือนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียน	4.57	0.56	มากที่สุด
4.	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านสูงขึ้น	4.57	0.56	มากที่สุด
5.	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงขึ้น	4.51	0.61	มากที่สุด
6.	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น	4.59	0.60	มากที่สุด
	รวม	4.56	0.50	มากที่สุด

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านผลกระทบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 รายการแรก ได้แก่ ครูได้นำแนวคิดของนวัตกรรมต้นแบบไปใช้ในการพัฒนาสื่อหรือนวัตกรรมของตน ($\bar{X}$ = 4.62) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น ($\bar{X}$ = 4.59) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านสูงขึ้น และรายการครูสร้างสื่อหรือนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.57) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงขึ้น ($\bar{X}$ = 4.51) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านประสิทธิผล

รายการ	ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ (n = 37)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารโรงเรียนมีความเข้าใจและเห็นด้วยต่อการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน	4.49	0.60	มาก
2. ครูมีความเข้าใจและเห็นด้วยต่อการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน	4.54	0.56	มากที่สุด
3. ครูเกิดความมุ่งมั่นที่จะยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น	4.49	0.65	มาก
4. ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เห็นคุณค่าต่อการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น	4.62	0.55	มากที่สุด
5. กิจกรรมของโครงการสามารถยกระดับคุณภาพด้านการอ่านการเขียน และคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนให้สูงขึ้นได้	4.57	0.56	มากที่สุด
6. นักเรียนมีความสุขในการเรียนด้วยนวัตกรรมต้นแบบ	4.51	0.56	มากที่สุด
รวม	4.53	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านประสิทธิผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 รายการได้แก่ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเห็นคุณค่าต่อการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น ($\bar{X}$ = 4.62) กิจกรรมของโครงการสามารถยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ ($\bar{X}$ = 4.57) ครูมีความเข้าใจและเห็นด้วยต่อการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.54) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนมีความเข้าใจและเห็นด้วย ต่อการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน

และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.49) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านความยั่งยืน

รายการ	ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ (n = 37)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ครูสามารถพัฒนานวัตกรรมต่อยอดจากนวัตกรรมต้นแบบ	4.59	0.55	มากที่สุด
2. ครูเกิดแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น	4.54	0.56	มากที่สุด
3. ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำแนวคิดและความรู้ที่ได้รับจากโครงการไปพัฒนานักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง	4.49	0.60	มาก
4. แนวคิดการส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ด้วยนวัตกรรมต้นแบบสามารถใช้พัฒนานักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง	4.51	0.60	มากที่สุด
5. ผู้บริหารทุกระดับ เห็นด้วยต่อกิจกรรมการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง	4.49	0.60	มาก
6. นักเรียนต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์	4.41	0.55	มาก
รวม	4.50	0.47	มาก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านความยั่งยืน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่เรียงลำดับ ตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 รายการ ได้แก่ ครูสามารถพัฒนานวัตกรรมต่อยอดจาก

นวัตกรรมต้นแบบ ($\bar{X}$ = 4.59) ครูเกิดแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น ($\bar{X}$ = 4.54) แนวคิดการส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ด้วยนวัตกรรมต้นแบบสามารถใช้พัฒนานักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 4.51) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดนักเรียนต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ($\bar{X}$ = 4.41) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผ่านเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ทุกข้อ

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านการถ่ายโยงความรู้

รายการ	ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ (n = 37)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ครูสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับการจากเข้าร่วมโครงการสู่ครูคนอื่นได้	4.49	0.60	มาก
2. ครูต้นแบบ สามารถจัดการเรียนรู้ให้เป็นต้นแบบสำหรับผู้อื่นได้	4.54	0.56	มากที่สุด
3. ครูถ่ายทอดนวัตกรรมต่อครูภายในโรงเรียนได้	4.46	0.60	มาก
4. ครูผู้เข้าร่วมโครงการ นำความรู้ที่ได้พัฒนาไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อครูคนอื่นในรูปแบบชุมชนวิชาชีพได้	4.59	0.55	มากที่สุด
5. สื่อ หรือนวัตกรรมต่อยอดที่ครูสร้างขึ้น ส่งผลให้นักเรียนผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์สูงขึ้น	4.46	0.56	มาก
6. ครูมีความภาคภูมิใจที่ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ	4.65	0.54	มากที่สุด
รวม	4.53	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ

ลิขสิทธิ์เรียบร้อยมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

CIPPIEST ด้านการถ่ายโยงความรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 รายการแรก ได้แก่ ครูมีความภาคภูมิใจที่ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ ($\bar{X}$ = 4.65) ครูผู้เข้าร่วมโครงการ นำความรู้ที่ได้พัฒนาไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ต่อครูคนอื่นในรูปแบบชุมชนวิชาชีพได้ ($\bar{X}$ = 4.59) ครูต้นแบบสามารถจัดการเรียนรู้ให้เป็นต้นแบบสำหรับผู้อื่นได้ ($\bar{X}$ = 4.54) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด สื่อหรือนวัตกรรมต่อยอดที่ครูสร้างขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์สูงขึ้น ($\bar{X}$ = 4.46) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ของกลุ่มที่ 2 ผู้เข้าร่วมโครงการ ดังตาราง 12

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ

องค์ประกอบการประเมิน	ผู้เข้าร่วมโครงการ (n=93)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านบริบท	4.09	0.49	มาก
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.09	0.56	มาก
3. ด้านกระบวนการ	3.97	0.73	มาก
4. ด้านผลผลิต	4.31	0.55	มาก
5. ด้านผลกระทบ	4.19	0.65	มาก
6. ด้านประสิทธิผล	4.34	0.45	มาก
7. ด้านความยั่งยืน	4.27	0.50	มาก
8. ด้านการถ่ายโยงความรู้	4.24	0.57	มาก
รวม	4.19	0.50	มาก

สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 2 ผู้เข้าร่วมโครงการ รวมทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.19) ซึ่งผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดในทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกรายการ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านประสิทธิผล ($\bar{X}$ = 4.34) ด้านผลผลิต ($\bar{X}$ = 4.31) ด้านความยั่งยืน ($\bar{X}$ = 4.27) ด้านการถ่ายโยงความรู้ ($\bar{X}$ = 4.24) ด้านผลกระทบ ($\bar{X}$ = 4.19) ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านบริบทมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}$ = 4.09) ส่วนด้านกระบวนการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 3.97)

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ของกลุ่มที่ 2 ผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) ด้านผลกระทบ (Impact) ด้านประสิทธิผล (Effectiveness) ด้านความยั่งยืน (Sustainable) และด้านการถ่ายโยงความรู้ (Transportation) ดังตาราง 13 - 20

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านบริบท

	รายการ	ผู้เข้าร่วมโครงการ (n = 93)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	เป้าหมายของโครงการ ครอบคลุมพื้นที่ที่ควรรับการพัฒนา	4.40	0.61	มาก
2.	วิธีการดำเนินงานสามารถพัฒนาการอ่าน เขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้	4.26	0.59	มาก
3.	ระยะเวลาของโครงการในภาพรวม	3.63	0.82	มาก
	รวม	4.09	0.49	มาก

จากตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST โดยผู้เข้าร่วมโครงการ ด้านบริบทในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.09) เมื่อพิจารณา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ รายการเป้าหมายของโครงการ ครอบคลุมพื้นที่ที่ควรรับการพัฒนา ($\bar{X}$ = 4.40) วิธีการดำเนินงานสามารถพัฒนาการอ่าน เขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้ ($\bar{X}$ = 4.26) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ระยะเวลาของโครงการในภาพรวม ($\bar{X}$ = 3.63) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านปัจจัยนำเข้า

รายการ	ผู้เข้าร่วมโครงการ (n = 93)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่ท่านประสานงานด้วยมีความรู้ความสามารถในการดำเนินโครงการ	4.32	0.59	มาก
2. วัสดุ อุปกรณ์การดำเนินงานที่ท่านได้รับจากโครงการ	4.09	0.65	มาก
3. งบประมาณการดำเนินงานที่ท่านได้รับจากโครงการ	3.88	0.85	มาก
รวม	4.09	0.56	มาก

จากตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST โดยผู้เข้าร่วมโครงการ ด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่ท่านประสานงานด้วยมีความรู้ความสามารถในการดำเนินโครงการ ($\bar{X}$ = 4.32) วัสดุอุปกรณ์ การดำเนินงานที่ท่านได้รับจากโครงการ ($\bar{X}$ = 4.09) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด งบประมาณการดำเนินงานที่ท่านได้รับจากโครงการ ($\bar{X}$ = 3.88) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านกระบวนการ

รายการ		ผู้เข้าร่วมโครงการ (n = 93)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรม	3.80	0.87	มาก
2.	ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจต่อแผนการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรม	4.15	0.77	มาก
	รวม	3.97	0.73	มาก

จากตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST โดยผู้เข้าร่วมโครงการ ด้านกระบวนการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.97) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจต่อแผนการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรม ($\bar{X}$ = 4.15) ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรม ($\bar{X}$ = 3.80) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านผลผลิต

รายการ	ผู้เข้าร่วมโครงการ (n = 93)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจต่อการยกระดับคุณภาพการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์	4.49	0.67	มาก
2. ผู้บริหารและครูมีความพึงพอใจต่อกระบวนการดำเนินงานของโครงการ	4.09	0.78	มาก
3. ครูมีความเข้าใจต่อการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพ การอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์	4.29	0.64	มาก
4. ครูนำนวัตกรรมต้นแบบไปใช้ในการยกระดับคุณภาพของนักเรียน	4.40	0.65	มาก
5. ผู้บริหารและครูร่วมกันดำเนินกิจกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียน	4.31	0.66	มาก
6. นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้น	4.28	0.65	มาก
รวม	4.31	0.55	มาก

จากตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST โดยผู้เข้าร่วมโครงการ ด้านผลผลิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 รายการแรก ได้แก่ ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจต่อการยกระดับคุณภาพ การอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}$ = 4.49) ครูนำนวัตกรรมต้นแบบไปใช้ในการยกระดับคุณภาพของนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.40) ผู้บริหารและครูร่วมกันดำเนินกิจกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.31) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารและครูมีความพึงพอใจต่อกระบวนการดำเนินงานของโครงการ ($\bar{X}$ = 4.09) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านผลกระทบ

	รายการ	ผู้เข้าร่วมโครงการ (n = 93)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ครูได้นำแนวคิดของนวัตกรรมต้นแบบไปใช้ในการพัฒนาสื่อหรือนวัตกรรมของตน	4.27	0.66	มาก
2.	ครูสามารถสร้างสื่อหรือนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียน	4.40	0.68	มาก
3.	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านสูงขึ้น	4.10	0.77	มาก
4.	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงขึ้น	4.11	0.79	มาก
5.	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น	4.11	0.81	มาก
	รวม	4.19	0.65	มาก

จากตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST โดยผู้เข้าร่วมโครงการ ด้านผลกระทบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูสามารถสร้างสื่อหรือนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.40) ครูได้นำแนวคิดของนวัตกรรมต้นแบบไปใช้ในการพัฒนาสื่อหรือนวัตกรรมของตน ($\bar{X}$ = 4.27) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงขึ้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}$ = 4.11) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านสูงขึ้น ($\bar{X}$ = 4.10) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 18 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านประสิทธิผล

รายการ	ผู้เข้าร่วมโครงการ (n = 93)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารโรงเรียนมีความเข้าใจและเห็นด้วยต่อการยกระดับคุณภาพด้าน การอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน	4.24	0.58	มาก
2. ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เห็นคุณค่าต่อการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพด้านการอ่านการเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น	4.30	0.53	มาก
3. กิจกรรมของโครงการสามารถยกระดับคุณภาพ ด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้นได้	4.51	0.56	มากที่สุด
4. นักเรียนมีความสุขในการเรียนด้วยนวัตกรรมต้นแบบของมหาวิทยาลัย	4.32	0.54	มาก
รวม	4.34	0.45	มาก

จากตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST โดยผู้เข้าร่วมโครงการ ด้านประสิทธิผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย กิจกรรมของโครงการสามารถยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ ($\bar{X}$ = 4.51) นักเรียนมีความสุขในการเรียนด้วยนวัตกรรมต้นแบบของมหาวิทยาลัย ($\bar{X}$ = 4.32) ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเห็นคุณค่าต่อการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น ($\bar{X}$ = 4.30) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนมีความเข้าใจและเห็นด้วยต่อการยกระดับคุณภาพด้าน การอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.24) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านความยั่งยืน

	รายการ	ผู้เข้าร่วมโครงการ (n = 93)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ครูสามารถพัฒนานวัตกรรมต่อยอดจากนวัตกรรมต้นแบบของมหาวิทยาลัย	4.19	0.71	มาก
2.	ครูเกิดแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น	4.52	0.58	มากที่สุด
3.	ครูสามารถนำแนวคิดและความรู้ที่ได้รับจากโครงการไปพัฒนานักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง	4.16	0.76	มาก
4.	แนวคิดการส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ด้วยนวัตกรรมต้นแบบสามารถใช้พัฒนานักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง	4.29	0.52	มาก
5.	ผู้บริหารทุกระดับ เห็นด้วยต่อกิจกรรมการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง	4.28	0.58	มาก
6.	นักเรียนต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์	4.22	0.61	มาก
	รวม	4.27	0.50	มาก

จากตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST โดยผู้เข้าร่วมโครงการ ด้านความยั่งยืน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 รายการแรก ได้แก่ ครูเกิดแนวคิด ในการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น.($\bar{X}$ = 4.52) แนวคิดการส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ด้วยนวัตกรรมต้นแบบ สามารถใช้พัฒนานักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 4.29) ผู้บริหารทุกระดับ เห็นด้วยต่อกิจกรรมการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 4.28).

ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ครูสามารถนำแนวคิด และความรู้ที่ได้รับจากโครงการไปพัฒนานักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 4.19) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้านการถ่ายโยงความรู้

	รายการ	ผู้เข้าร่วมโครงการ (n=93)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ครูสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับการจากเข้าร่วมโครงการสู่ครูคนอื่น	4.29	0.64	มาก
2.	ครูต้นแบบสามารถจัดการเรียนรู้ให้เป็นต้นแบบสำหรับผู้อื่นได้	4.54	0.60	มากที่สุด
3.	ครูถ่ายทอดนวัตกรรมต่อครูภายในโรงเรียนได้	4.25	0.67	มาก
4.	ครูนำความรู้ที่ได้พัฒนาไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อครูคนอื่นในรูปแบบชุมชนวิชาชีพได้	4.19	0.68	มาก
5.	สื่อ หรือนวัตกรรมต่อยอดที่ครูสร้างขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์สูงขึ้น	4.26	0.64	มาก
6.	ครูมีความภาคภูมิใจที่ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ	4.02	0.81	มาก
	รวม	4.24	0.57	มาก

จากตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST โดยผู้เข้าร่วมโครงการ ด้านการถ่ายโยงความรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 รายการแรก ได้แก่ ครูต้นแบบสามารถจัดการเรียนรู้ให้เป็นต้นแบบสำหรับผู้อื่นได้ ($\bar{X}$ = 4.54) ครูสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับการจากเข้าร่วมโครงการสู่ครูคนอื่น ($\bar{X}$ = 4.29) สื่อหรือนวัตกรรมต่อยอดที่ครูสร้างขึ้น ส่งผลให้นักเรียน

มีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์สูงขึ้น ($\overline{X}$ = 4.26) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ประสบการณ์ต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ ($\overline{X}$ = 4.02) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการยกระดับการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

การดำเนินโครงการยกระดับการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ผู้ดำเนินโครงการได้มีการสร้างนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านในระดับอนุบาล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีรูปแบบเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน พร้อมทั้งกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่ส่งเสริมทั้งในการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ ทั้งนี้ได้เผยแพร่นวัตกรรมให้ 51 โรงเรียน ผ่านการประสานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 เพื่อให้เกิดแนวทางของการพัฒนาและปรับปรุง จึงมีการศึกษาแนวทางส่งเสริมการยกระดับการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารโครงการ จำนวน 1 คน กลุ่มผู้ดำเนินโครงการ จำนวน 3 คน และกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 5 คน รวม 9 คน ผลของการสัมภาษณ์สรุปผลได้ดังนี้

1. แนวทางการส่งเสริมและยกระดับด้านการอ่าน ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1.1 กลุ่มผู้บริหารและดำเนินโครงการ

“การอ่านที่ดีและเหมาะสมนั้น ครูและโรงเรียนต้องมีการจัดบรรยากาศของการอ่าน สนับสนุนให้มีกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนอยากอ่าน รวมไปถึงกระบวนการและวิธีการของครูที่จะช่วยให้นักเรียนอ่านออก อ่านได้ถูกต้อง เพราะการอ่านเป็นทักษะพื้นฐานของการเรียนรู้ (ผู้บริหารคณะครุศาสตร์. สัมภาษณ์. 2562)

“การส่งเสริมการอ่านนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีการสร้างสรรค์สื่อหรือนวัตกรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และอยากเรียนรู้ มีความสนใจที่จะอ่าน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปพัฒนางานอื่น ๆ ต่อไป” (อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์. สัมภาษณ์. 2562)

“แนวทางการส่งเสริมด้านการอ่าน ครูผู้สอนต้องปลูกฝังให้นักเรียนรักการอ่าน โดยอาจใช้สื่อหรือวิธีการที่ทำให้นักเรียนอยากอ่าน และควรเพิ่มเติมให้มีกิจกรรม มีเกม

มีของรางวัล มาเป็นสิ่งกระตุ้นให้นักเรียนอยากอ่าน และสนุกกับการอ่าน” (เจ้าหน้าที่บริหารโครงการ. สัมภาษณ์. 2562)

“การส่งเสริมด้านการอ่านของนักเรียน ครูผู้สอนต้องสร้างสรรค์นวัตกรรมหรือสื่อใหม่ ๆ อยู่เสมอ โดยต้องเน้นให้นักเรียนเกิดการพัฒนาการด้านการอ่านได้อย่างถูกต้อง ฝึกให้นักเรียนได้อ่านอยู่เสมอ ๆ แนะนำหลักวิธีการอ่านที่ถูกต้อง” (ครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. สัมภาษณ์. 2562)

1.2 กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ

“การส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ต้องเน้นให้นักเรียนรักการอ่าน ครูจึงจะต้องใช้วิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนั้นยังต้องปลูกฝังให้นักเรียนสามารถอ่านได้อย่างถูกต้องอีกด้วย” (ผู้บริหาร สพป.จบ 1. สัมภาษณ์. 2562)

“แนวทางในการพัฒนายกระดับด้านการอ่านต้องคำนึงถึงหลักสูตรแกนกลาง พร้อมทั้งดูเรื่องตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับแนวของ PISA เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสามารถพัฒนาได้อย่างถูกต้อง” (ศึกษานิเทศก์ สพป.จบ 1. สัมภาษณ์. 2562)

“ในฐานะของการเป็นผู้บริหารโรงเรียน ต้องสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาในกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่าน เพื่อนำแนวทางมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนรักการอ่าน” (ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ. สัมภาษณ์. 2562)

“จากนวัตกรรมด้านการอ่านของคณะครุศาสตร์ในปีนี้ สามารถช่วยพัฒนานักเรียนด้านการอ่านได้เป็นอย่างดี หากต้องการพัฒนาต่อ อยากให้พัฒนาการอ่านในรูปแบบ AI เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากอ่านและรักการอ่านเพิ่มขึ้น” (ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ 1. สัมภาษณ์. 2562)

“แนวทางในการส่งเสริมด้านการอ่าน ต้องเน้นให้นักเรียนรู้และจำพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด เพื่อจะได้เกิดการเรียนรู้ที่ง่ายขึ้น” (ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ 2. สัมภาษณ์. 2562)

จากแนวคิดของผู้บริหารโครงการ ผู้ดำเนินโครงการ และผู้เข้าร่วมโครงการได้ข้อสรุปแนวทางการส่งเสริมและยกระดับด้านการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ดังนี้

1. โครงการควรจะต้องสร้างสรรค์ให้เกิดกิจกรรมและบรรยากาศแวดล้อมที่กระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจที่จะอ่าน โดยอาจเป็นสื่อ นวัตกรรม กิจกรรมสนุกสนาน เกม รวมทั้งสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักสูตรแกนกลาง ตัวชี้วัด และการสอบวัดทักษะในระดับประเทศ

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2. ครูต้องมีกระบวนการและวิธีการในการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังนักเรียนอ่านได้อย่างถูกต้อง

3. ผู้บริหารโรงเรียนต้องสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาเพื่อสร้างสรรค์กิจกรรมด้านการอ่าน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2. แนวทางการส่งเสริมและยกระดับด้านการเขียนของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2.1 กลุ่มผู้บริหารและดำเนินโครงการ

“แนวทางการส่งเสริมด้านการเขียน ปัจจัยสำคัญอยู่ที่ครูผู้สอนและตัวนักเรียนต้องมีความเชื่อมโยงกัน โดยครูจะต้องถ่ายทอดทักษะวิธีการการเขียนที่ถูกต้อง เพื่อเป็นแบบอย่างให้นักเรียน นักเรียนก็ต้องมีความพร้อมทั้งร่างกาย อารมณ์ และสภาพจิตใจ นอกจากนี้การใช้นวัตกรรมหรือสิ่งเร้าที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเขียนได้ถูกต้องก็เป็นสิ่งสำคัญ” (ผู้บริหารคณะครุศาสตร์. สัมภาษณ์. 2562)

“ การส่งเสริมด้านการเขียนต้องฝึกให้นักเรียนได้เขียนอยู่บ่อย ๆ และครูต้องชี้นำให้นักเรียนเป็นนักเขียนที่ดี โดยควรจะเน้นงานเขียนสร้างสรรค์” (อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์. สัมภาษณ์. 2562)

“ การส่งเสริมด้านการเขียน ควรมีกิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนได้เขียนอยู่บ่อย ๆ เพื่อให้นักเรียนจำได้ และให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการเขียนที่ถูกต้อง” (เจ้าหน้าที่บริหารโครงการ. สัมภาษณ์. 2562)

“ การส่งเสริมด้านการเขียนครูต้องหากิจกรรมที่เกี่ยวกับการเขียนให้นักเรียนได้ฝึกเขียน รวมทั้งสอนหลักและวิธีการเขียนที่ถูกต้อง โดยสอดแทรกไปกับกิจกรรมหรือเกมเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเขียน ทั้งนี้ยังต้องให้นักเรียนเขียนคำยากที่เหมาะกับช่วงวัยของนักเรียน” (ครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. สัมภาษณ์. 2562)

2.2 กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ

“การส่งเสริมการเขียนของนักเรียนต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการปลูกฝังให้นักเรียนรักที่จะเรียนรู้ ใส่ใจในการเขียน ครูก็ต้องหาสื่อหรือวิธีการที่จะทำให้นักเรียนสามารถเขียนได้” (ผู้บริหาร สพป.จบ 1. สัมภาษณ์. 2562)

“การพัฒนายกระดับด้านการเขียนต้องคำนึงหลักสูตรแกนกลาง และหลักวิธีการเขียนที่ถูกต้อง ฝึกให้นักเรียนได้เขียนบ่อย ๆ” (ศึกษานิเทศก์ สพป.จบ.1. สัมภาษณ์. 2562)

“การส่งเสริมการเขียนของนักเรียน ครูผู้สอนต้องสร้างสื่อหรือหากิจกรรมที่สามารถสอนให้นักเรียนเขียนได้ รวมถึงส่งเสริมให้มีกิจกรรมด้านการเขียน นอกจากนั้นผู้บริหาร

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ก็ควรสนับสนุนด้านเวลา งบประมาณ เพื่อให้ครูสามารถจัดกิจกรรมเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ" (ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ. สัมภาษณ์. 2562)

"ครูควรจะสร้างกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกเขียนคำยาก และใช้สื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ สนใจในการเขียน มีการเสริมแรงให้นักเรียน" (ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ 1. สัมภาษณ์. 2562)

"การพัฒนาด้านการเขียนควรส่งเสริมให้นักเรียนฝึกเขียนบ่อย ๆ และใช้เกมหรือสื่อที่สามารถนำมาพัฒนาทักษะด้านการเขียน รวมถึงแนะนำวิธีการเขียนที่ถูกต้อง" (ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ 2. สัมภาษณ์. 2562)

จากแนวคิดของผู้บริหารโครงการ ผู้ดำเนินโครงการ และผู้เข้าร่วมโครงการ ได้ข้อสรุปแนวทางการส่งเสริมและยกระดับด้านการเขียน ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ดังนี้

1. โครงการควรสร้างกิจกรรมให้เกิดการฝึกงานเขียนอย่างสร้างสรรค์ เขียนอย่างถูกต้อง ท้าทาย และมีความถี่อย่างเพียงพอเพื่อให้นักเรียนเป็นนักเขียนที่ดี แม่นยำ และเกิด แนวคิดเชิงจินตนาการ นอกจากนั้นกิจกรรมต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงหลักสูตรแกนกลาง ในระดับชั้นนั้น ๆ ด้วย

2. ครูควรสร้างสรรค์กิจกรรมเพิ่มเติม หลักการเขียนที่ถูกต้อง กระตุ้นการฝึกเขียนด้วยการเขียนคำยาก เกม การเสริมแรง เช่น การประกวด แข่งขัน รวมทั้งการใช้สื่อที่ชักจูงใจให้นักเรียนอยากเรียนรู้ และอยากเขียน เช่น การใช้สื่อเทคโนโลยี เกมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

3. ผู้บริหาร ควรสนับสนุนครูและนักเรียนให้เกิดกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งในด้านเวลา งบประมาณ และอื่น ๆ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

3. แนวทางการส่งเสริมและยกระดับด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

3.1 กลุ่มผู้บริหารและดำเนินโครงการ

"แนวทางการส่งเสริมด้านการคิด ต้องมีการจัดบรรยากาศ กระบวนการและกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะไปช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิด การสังเกต การวิเคราะห์ให้นักเรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ เพื่อความท้าทายซึ่งจะส่งผลไปยังพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน ทั้งนี้ครูมีส่วนสำคัญในการช่วยให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดด้วยตนเองผ่านกระบวนการเรียนรู้เทคนิควิธีการครูในการกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์" (ผู้บริหารคณะครุศาสตร์. สัมภาษณ์. 2562)

"แนวทางการพัฒนาด้านการคิดวิเคราะห์ ครูต้องกระตุ้นให้นักเรียนเป็นนักคิดได้อย่างสร้างสรรค์โดยหากิจกรรมหรือสื่อที่ช่วยให้นักเรียนได้คิดเพราะถ้านักเรียนสามารถคิดได้อย่างสร้างสรรค์ก็จะนำไปปรับใช้ได้ต่อไป" (อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์. สัมภาษณ์. 2562)

“แนวทางการส่งเสริมด้านการคิดวิเคราะห์นักเรียนต้องรักที่จะอ่านหนังสือหรือหาความรู้อยู่เสมอ ซึ่งอยู่ที่ครูที่ต้องปลูกฝังให้นักเรียนรักในการอ่านการเขียนซึ่งจะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์” (เจ้าหน้าที่บริหารโครงการ. สัมภาษณ์. 2562)

“แนวทางในการส่งเสริมด้านการคิดวิเคราะห์นักเรียนต้องได้รับการฝึกด้านการคิดอยู่เป็นประจำ ซึ่งครูเป็นบุคคลสำคัญที่ต้องสร้างสรรค์สื่อหรือกิจกรรมที่สามารถฝึกให้นักเรียนได้คิดได้วิเคราะห์ นอกจากนี้ครูผู้สอนต้องเป็นนักคิดและคิดอย่างสร้างสรรค์ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะถูกถ่ายทอดออกมาสู่นักเรียนได้” (ครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. สัมภาษณ์. 2562)

3.2 กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ

“การส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ครูผู้สอนจะต้องเป็นนักคิดและคิดอย่างสร้างสรรค์จึงจะส่งผลมาสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะทำให้นักเรียนได้ฝึกคิดอย่างสร้างสรรค์ ทั้งนี้ควรอยู่ภายใต้การสนับสนุนของผู้บริหารระดับสถานศึกษา และเขตพื้นที่” (ผู้บริหาร สพป.จบ 1. สัมภาษณ์. 2562)

“แนวทางการพัฒนาด้านการคิดวิเคราะห์ ต้องสอดคล้องกับตัวชี้วัดเพื่อให้เกิดการพัฒนาให้ตรงจุดกับการจัดการเรียนการสอนที่จะสามารถกระตุ้นการคิดของนักเรียน” (ศึกษานิเทศก์ สพป.จบ. 1. สัมภาษณ์. 2562)

“แนวทางในการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ผู้บริหารต้องสนับสนุนให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาตนเองทางด้านการคิด เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์แนวคิดต่อนักเรียน” (ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ. สัมภาษณ์. 2562)

“แนวทางการส่งเสริมนักเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ ครูต้องใช้สื่อที่กระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดอยู่เสมอ นอกจากนั้นต้องบูรณาการทั้งการอ่าน การเขียน ให้ส่งผลต่อการคิดวิเคราะห์” (ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ 1. สัมภาษณ์. 2562)

“ส่งเสริมด้านคิดด้วยกระบวนการคิดวิเคราะห์ทั้ง 6 ขั้นตอนมีการผลิตสื่อที่กระตุ้นให้นักเรียนคิดควบคู่กับการอ่านและการเขียน” (ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ 2. สัมภาษณ์. 2562)

จากแนวคิดของผู้บริหารโครงการ ผู้ดำเนินโครงการ และผู้เข้าร่วมโครงการได้ข้อสรุปแนวทางการส่งเสริมและยกระดับด้านการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ดังนี้

1. โครงการควรสร้างกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดให้มากที่สุด โดยต้องบูรณาการร่วมกับการอ่าน และการเขียน ทั้งนี้กระบวนการคิดจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อนักเรียน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เกิดการสังเกต การวิเคราะห์ และได้ใช้ประสาทสัมผัส เพื่อท้าทายไปยังการพัฒนาการการคิดของนักเรียน กิจกรรมที่โครงการควรดำเนินการ จึงต้องสอดคล้องกับแนวทางพัฒนาการคิดดังกล่าว

2. ครูมีความสำคัญที่สุดในการที่จะกระตุ้นให้นักเรียนมีการพัฒนาการคิด ครูเป็นสื่อที่ดีสุด ครูจึงต้องเป็นนักคิดและคิดอย่างสร้างสรรค์ จึงจะสามารถถ่ายทอดไปสู่การสร้างสื่อ กิจกรรม และการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นกระบวนการคิดของนักเรียน เพราะฉะนั้น ครูจึงควรพัฒนาตนเองในด้านกระบวนการคิด และสร้างกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกการคิดอย่างสม่ำเสมอโดยบูรณาการต่อยอดจากการอ่าน และการเขียน

3. ผู้บริหาร ควรให้การสนับสนุนครูให้เกิดการกระตุ้นกิจกรรมการคิดของนักเรียน ทั้งในด้านสื่อการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน บรรยากาศและสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน และการพัฒนาตนเองของครู

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินโครงการยกระดับด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการยกระดับการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ใช้การเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยกำหนดประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1.1 กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้บริหารคณะครุศาสตร์ จำนวน 4 คน

1.2 กลุ่มผู้ดำเนินโครงการ ได้แก่ คณาจารย์หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และเจ้าหน้าที่บริหารโครงการ จำนวน 49 คน

1.3 กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการได้แก่ ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 136 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.1 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้บริหารคณะครุศาสตร์ จำนวน 3 คน ผู้ดำเนินโครงการ จำนวน 34 คน ผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 93 คน รวม 130 คน โดยคำนวณจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของประชากร

2.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive) โดยเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโครงการตลอดทุกกิจกรรมและเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้นวัตกรรมต้นแบบจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีพร้อมทั้งเข้าร่วมนำเสนอผลงาน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารโครงการจำนวน 1 คน กลุ่มผู้ดำเนินโครงการ จำนวน 3 คน และกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 5 คน รวม 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการรวบรวมข้อมูล โครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST มีดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ แบ่งเป็น 2 ตอน 46 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.49 ถึง 0.86 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการแบ่งเป็น 2 ตอน 35 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.41 ถึง 0.90 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหาร ผู้ดำเนินงานโครงการและผู้เข้าร่วมโครงการเป็นคำถามเกี่ยวกับ แนวทางการส่งเสริมการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ของกลุ่มที่ 1 ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ พบว่า จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 1 รวมทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านผลกระทบ ($\bar{X}$ = 4.56) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านประสิทธิผล ($\bar{X}$ = 4.53) และด้านการถ่ายโยงความรู้ ($\bar{X}$ = 4.53) มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน เมื่อพิจารณาด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยและอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากน้อยไปหามากได้แก่ ด้านบริบท ($\bar{X}$ = 4.34) ด้านกระบวนการ ($\bar{X}$ = 4.50) และด้านความยั่งยืน ($\bar{X}$ = 4.50)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ของกลุ่มที่ 2 ผู้เข้าร่วมโครงการ พบว่า จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 2 ผู้เข้าร่วมโครงการ รวมทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกรายการ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านประสิทธิผล ($\bar{X}$ = 4.34) ด้านผลผลิต ($\bar{X}$ = 4.31) ด้านความยั่งยืน ($\bar{X}$ = 4.27) ด้านการถ่ายโยงความรู้ ($\bar{X}$ = 4.24) ด้านผลกระทบ ($\bar{X}$ = 4.19) ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านบริบทมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}$ = 4.09) ส่วนด้านกระบวนการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 3.97)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการยกระดับการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พบว่า

1. แนวทางการส่งเสริมและยกระดับด้านการอ่าน ของนักเรียนระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี สรุปแนวทางได้ดังนี้

1.1 โครงการควรจะต้องสร้างสรรค์ให้เกิดกิจกรรมและบรรยากาศแวดล้อมที่กระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจที่จะอ่าน โดยอาจเป็นสื่อนวัตกรรม กิจกรรมสนุกสนาน เกม รวมทั้งสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักสูตรแกนกลาง ตัวชี้วัด และการสอบวัดทักษะในระดับประเทศ

1.2 ครูต้องมีกระบวนการและวิธีการในการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังนักเรียนให้อ่านได้อย่างถูกต้อง

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนต้องสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาเพื่อสร้างสรรค์กิจกรรมด้านการอ่าน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2. แนวทางการส่งเสริมและยกระดับด้านการเขียน ของนักเรียนระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี สรุปแนวทางได้ดังนี้

2.1 โครงการควรสร้างกิจกรรมให้เกิดการฝึกงานเขียนอย่างสร้างสรรค์ เขียนอย่างถูกต้อง ท้าทาย และมีความถี่อย่างเพียงพอเพื่อให้นักเรียนเป็นนักเขียนที่ดี แม่นยำ และเกิดแนวคิดเชิงจินตนาการ นอกจากนั้นกิจกรรมต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงหลักสูตรแกนกลาง ในระดับชั้นนั้น ๆ ด้วย

2.2 ครูควรสร้างสรรค์กิจกรรมเพิ่มเติม หลักการเขียนที่ถูกต้อง กระตุ้นการฝึกเขียนด้วยการเขียนคำยาก เกม การเสริมแรง เช่น การประกวด แข่งขัน รวมทั้งการใช้สื่อที่ชักจูงใจให้นักเรียนอยากเรียนรู้ และอยากเขียน เช่น การใช้สื่อเทคโนโลยี เกมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2.3 ผู้บริหาร ควรสนับสนุนครูและนักเรียนให้เกิดกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งในด้านเวลา งบประมาณ และอื่น ๆ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

3. แนวทางการส่งเสริมและยกระดับด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี สรุปแนวทางได้ดังนี้

3.1 โครงการควรสร้างกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดให้มากที่สุด โดยต้องบูรณาการร่วมกับการอ่าน และการเขียน ทั้งนี้กระบวนการคิดจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อนักเรียนเกิดการสังเกต การวิเคราะห์ และได้ใช้ประสาทสัมผัส เพื่อท้าทายไปยังการพัฒนาการคิดของนักเรียน กิจกรรมที่โครงการควรดำเนินการ จึงต้องสอดคล้องกับแนวทางพัฒนาการคิดดังกล่าว

3.2 ครูมีความสำคัญที่สุดในการที่จะกระตุ้นให้นักเรียนมีการพัฒนาการคิด ครูเป็นสื่อที่ดีสุด ครูจึงต้องเป็นนักคิดและคิดอย่างสร้างสรรค์ จึงจะสามารถถ่ายทอดไปสู่การสร้างสื่อกิจกรรม และการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นกระบวนการคิดของนักเรียน เพราะฉะนั้นครูจึงควรพัฒนาตนเองในด้านกระบวนการคิด และสร้างกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกการคิดอย่างสม่ำเสมอ โดยบูรณาการต่อยอดจากการอ่าน และการเขียน

3.3 ผู้บริหาร ควรให้การสนับสนุนครูให้เกิดการกระตุ้นกิจกรรมการคิดของนักเรียน ทั้งในด้านสื่อการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน บรรยากาศและสภาพแวดล้อม นอกห้องเรียน รวมไปถึงการพัฒนาตนเองของครู

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ได้พบข้อมูลที่น่าสนใจ จึงนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พบว่า ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ ประเมินว่า ด้านผลกระทบของโครงการมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านประสิทธิผลและด้านความยั่งยืน ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน โดยด้านประสิทธิผล และด้านผลผลิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากันอีก 1 คู่ ทั้งนี้ทั้ง 5 รายการค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว น่าจะมาจากนวัตกรรมต้นแบบของมหาวิทยาลัย ที่มีลักษณะเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ มีสีสันสวยงาม ดึงดูดใจผู้เรียน มีเนื้อหาเป็นนิทานสนุกเรื่องสั้น ๆ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น นักเรียนสามารถเขียนคำตอบ เล่นเกม และสื่อสารผลย้อนกลับมายังผู้ดำเนินโครงการของมหาวิทยาลัย นอกจากนั้น ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการยังส่งเสริม สนับสนุน ผลักดันให้ครูเกิดการพัฒนานวัตกรรมต่อยอด พร้อมทั้งเผยแพร่ต่อไปยังโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความถ่ายโยงความรู้และประสบการณ์ ก่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป เมื่อศึกษารายละเอียดพบว่า ผลกระทบของโครงการ คือ การที่ครูได้นำแนวคิดของนวัตกรรมต้นแบบไปใช้ในการพัฒนาสื่อหรือนวัตกรรมของตน การดำเนินโครงการผลักดันให้ครูสามารถสร้างสื่อหรือนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน การเขียน และการวิเคราะห์สูงขึ้น สอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของคณะครุศาสตร์ (2562 : 89) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโรงเรียนเครือข่ายการส่งเสริมการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ทั้ง 3 ระดับชั้น คือ อนุบาล 3 ประถมศึกษาปีที่ 3 และประถมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน - หลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 3 ระดับชั้น โดยคะแนนหลังเรียนสูงขึ้น เมื่อศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านผู้เข้าร่วมโครงการ พบว่า

1.1 ผู้เข้าร่วมโครงการประเมินว่า ด้านประสิทธิผล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยเห็นว่ากิจกรรมของโครงการสามารถยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ นักเรียนมีความสุขในการเรียนด้วยนวัตกรรมต้นแบบของมหาวิทยาลัย ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเห็นคุณค่าต่อการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของบันลือ พฤกษะวัน (2533 : 134 - 135) ที่กล่าวถึงวิธีการส่งเสริมการอ่านของเด็กว่า ต้องจัดสภาพแวดล้อมในการอ่าน เช่น การมีหนังสือดี ๆ การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอ่าน และการใช้วิธีเล่านิทานสนุก ๆ สั้น ๆ ให้ฟังเป็นประจำ และฟอร์เตส (Fortes. 2001 : 883 - A) ได้ศึกษาถึงกลยุทธ์การอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้อ่านชาวลาติน ที่เรียนสองภาษาในระดับเกรด 5 เป้าหมายการศึกษาครั้งนี้ก็เพื่อสำรวจและเปรียบเทียบยุทธวิธีการอ่านที่ถูกต้อง โดยนักเรียนที่เรียนภาษาและที่เรียนด้วยเนื้อหาทั้งสามประเภท เครื่องมือ ที่ใช้ในการ

ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ การคิดแบบมีเสียงและการจดจำข้อความจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้อ่านที่ประสบความสำเร็จในการอ่านภาษาที่สองโดยใช้ยุทธวิธีการเรียนภาษาที่สอง เช่น การแปลและจดจำสิ่งที่เป็นประเภทเดียวกัน และทักษะที่เข้มแข็งในภาษาแรกมีอิทธิพลต่อความเข้าใจในการเรียนภาษาที่สอง ทั้งนี้นวัตกรรม ที่สร้างขึ้นยังสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 (2549 : 10 - 13) ที่กล่าวถึง การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ให้กระตุ้นประสาทรับรู้ทุกส่วนด้วยประสบการณ์จริงในวิถีชีวิตจริง ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ความรู้เป็นความจริง รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ควรเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นประสาทสัมผัสทุกรูปแบบให้รับรู้ข้อเท็จจริงมากที่สุด เพื่อยั่วยุท้าทายสมองทุกระบบให้คิดค้นทุกรูปแบบ ให้เรียนรู้ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม โดยจัดกิจกรรมกระตุ้นการสังเกต การสำรวจ การใช้ร่างกาย การใช้กล้ามเนื้อให้ทดลองทำ ให้คิดวิเคราะห์ค้นหาคำตอบด้วยตนเองและกัลยา มะลิวัน (2552 : 63) ได้ใช้ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียนจีนระดับชั้นมัยยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตหวู่หัว สังกัดมหาวิทยาลัยยูนนานนอร์มอล พบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนหลังเรียนชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนเรียน

1.2 ผลการประเมินโครงการ พบว่า ผู้บริหารโครงการและผู้ดำเนินการ ประเมินโครงการด้านการถ่ายโยงความรู้ อยู่ในอันดับที่ 2 ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ครูมีความภาคภูมิใจที่ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่อเพื่อนร่วมอาชีพ ครูผู้เข้าร่วมโครงการนำความรู้ที่ได้พัฒนาไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อครูคนอื่นในรูปแบบชุมชนวิชาชีพได้ และครูต้นแบบสามารถจัดการเรียนรู้ให้เป็นต้นแบบสำหรับผู้อื่นได้ ทั้ง 3 รายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการประเมินโครงการด้านการถ่ายโยงความรู้ของกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการอยู่ในอันดับที่ 4 ค่าเฉลี่ยระดับมาก โดยประเมินว่าครูต้นแบบสามารถจัดการเรียนรู้ให้เป็นต้นแบบสำหรับผู้อื่นได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้น่าจะมาจากวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกระบวนการดำเนินงานของโครงการที่มีวัตถุประสงค์เปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนำนวัตกรรมส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียนและการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนระดับปฐมวัยและประถมศึกษา โดยจัดให้มีการประกวดนวัตกรรมครูต้นแบบและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในรูปแบบของการจัดนิทรรศการ การประกวดนวัตกรรมต่อยอด การนำเสนอผลงานเพื่อคัดเลือกครูต้นแบบ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของทุกโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ การคัดเลือกครูต้นแบบ และมอบโล่รางวัลครูต้นแบบ ครูเครือข่าย และโรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม ทั้งนี้ตามเกณฑ์การคัดเลือกครูต้นแบบต้องมีการถ่ายโยงความรู้ให้กับครูในโรงเรียนเดียวกัน หรือต่างโรงเรียน สอดคล้องกับการประเมินโครงการของคณะครุศาสตร์ (2562 : 102) ที่พบว่า ผลของการดำเนินโครงการ มีการถ่ายทอดส่งต่อวงวิชาชีพทั้งในด้านของผู้ดำเนินโครงการ และผู้เข้าร่วมโครงการ กล่าวคือ ผู้ดำเนินโครงการ

มีประสบการณ์ในการพัฒนานวัตกรรม ถ่ายทอดส่งต่อไปยังเพื่อนคณาจารย์ นักศึกษาและครู ส่วนผู้เข้าร่วมโครงการ มีการถ่ายทอดส่งต่อไปยังเพื่อนครูโรงเรียนเดียวกัน และเพื่อนครูต่างโรงเรียน นอกจากนั้นยังพบว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษา สนับสนุนให้เกิดการเผยแพร่ แนวคิด และนวัตกรรม ให้กว้างขวาง โดยการนำเสนอและมอบรางวัลในที่ประชุมผู้บริหารเขตพื้นที่ สนับสนุนให้เกิดแนวคิด ในการพัฒนาการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ให้กับนักเรียนในทุกรูปแบบ ทั้งนี้การถ่ายโยงความรู้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินโครงการตามแนวคิดของรัตนะ บัวสนธ์ (2556 : 23) ที่กล่าวว่าการประเมินถ่ายทอดส่งต่อ เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า มีการนำโครงการหรือสิ่งแทรกแซงที่ประสบความสำเร็จไปประยุกต์หรือปรับปรุงใช้ในที่อื่น ๆ หรือไม่ ดังนั้นหากมองในมุมของการถ่ายโยงความรู้ โครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี นับเป็นโครงการที่มีการถ่ายโยงความรู้ที่ประสบความสำเร็จควรแก่การดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องต่อไป

1.3 ผลของการประเมินโครงการฯ ด้านผลผลิต ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการประเมินว่าอยู่ในอันดับที่ 4 ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผู้เข้าร่วมโครงการประเมินว่าอยู่ในอันดับที่ 2 ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการได้นำนวัตกรรมต้นแบบไปใช้ในการยกระดับคุณภาพของนักเรียน มีความเข้าใจต่อการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ และมีความเข้าใจต่อการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ โดยทั้ง 3 รายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการประเมินของผู้เข้าร่วมโครงการ ที่ประเมินว่าผู้บริหารและครูมีความเข้าใจต่อการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียนและการคิดวิเคราะห์ ครูนำนวัตกรรมต้นแบบไปใช้ในการยกระดับคุณภาพของนักเรียน ผู้บริหารและครูร่วมกันดำเนินกิจกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียน น่าจะเป็นเพราะว่า กระบวนการเผยแพร่นวัตกรรมของโครงการฯ ผู้บริหารโครงการมีการสร้างความเข้าใจอย่างชัดเจนทั้งต่อผู้ดำเนินโครงการและผู้เข้าร่วมโครงการ โดยร่วมมือกับหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพื่อประสานงานและคัดเลือกโรงเรียนในสังกัดเข้าร่วมโครงการครอบคลุมทุกอำเภอในเขตพื้นที่ฯ ในการมอบนวัตกรรมการพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ได้ดำเนินการสาธิต และให้ครูผู้เข้าร่วมโครงการทดลองใช้นวัตกรรมกับนักเรียนของตนเอง เมื่อส่งมอบให้ไปใช้แล้วมีกระบวนการนิเทศ ณ โรงเรียนเครือข่ายทุกโรงเรียน โดยคณะกรรมการดำเนินโครงการและศึกษานิเทศก์ เพื่อให้คำแนะนำการใช้นวัตกรรมอย่างถูกต้องเหมาะสม กระบวนการดังกล่าวส่งผลให้ผู้บริหารโครงการ ผู้ดำเนินโครงการ ผู้บริหารโรงเรียน และครู เกิดความเข้าใจในการใช้

นวัตกรรมอย่างชัดเจน เมื่อพิจารณาตามผลการประเมินโครงการของคณะครุศาสตร์ (2562 : 98) ได้พบว่า ผลผลิตของโครงการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการ ทั้งในด้านปริมาณการเข้าร่วมโครงการของโรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนสูงขึ้น ครูต้นแบบสามารถสร้างนวัตกรรมต่อยอด เพื่อใช้ในการพัฒนานักเรียน นอกจากนั้นยังได้พบว่า แนวคิดของโครงการที่ให้นักเรียนมีหนังสือส่งเสริมทักษะเป็นของตนเอง ทำให้นักเรียนรู้จักรักหนังสือ อ่านข้อความสั้น ๆ มากขึ้น รักที่จะเขียน และเล่นเกมในหนังสือ และเมื่อครูสร้างนวัตกรรมต่อยอดเพิ่มขึ้น นักเรียนชื่นชอบสื่อนวัตกรรมตัวใหม่เป็นอย่างยิ่ง ส่งผลให้นักเรียนบางคนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากไม่ชอบอ่านหนังสือเป็นอ่านหนังสือมากขึ้น สอดคล้องกับมัลลิกา คงพันธ์ (2548 : 148 - 151) ที่ได้ประเมินโครงการรณรงค์ส่งเสริมการอ่านในสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ที่พบว่า ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อสังเกตนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม ได้พบว่า หลังจากนักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการอ่าน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นักเรียนรู้จักเลือกหนังสืออ่านตามความต้องการของตนเอง และนักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นอกจากนี้บูชาร์ด (Bouchard. 2002 : 541 - A) ได้ศึกษาความรู้เรื่องคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากความผิดพลาดในการอ่านกับการสะกดคำแต่การปฏิบัติการอ่านและสะกดคำของนักเรียนก็มักจะยังแสดงให้เห็นความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในความถูกต้องและความผิดพลาดของคำ การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการสะกดคำตามความรู้เรื่อง คำเชิงพัฒนาใน 4 ด้าน ผลการวิเคราะห์พบว่า การปฏิบัติงานการอ่านของนักเรียนดีกว่าการปฏิบัติงานการสะกดคำอย่างมีนัยสำคัญและพบว่ามีผลของรายงานอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับความรู้เรื่องคำของนักเรียน ความผิดพลาดด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนต่อไป พบว่า ความผิดพลาดเกี่ยวข้องกับลักษณะทางอักขรวิธีที่เหมือนกันในทุกงานในที่สุด จากการศึกษาการให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำและความรู้เรื่องคำของทักษะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของครู พบว่า การให้คะแนนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนในผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำและความรู้เรื่องคำแต่ก็ยังไม่เพียงพอสำหรับการตัดสินใจในการสอน

1.4 ผลการประเมินโครงการฯ ด้านปัจจัยนำเข้า ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการประเมินว่าอยู่ในอันดับที่ 4 ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผู้เข้าร่วมโครงการประเมินว่าอยู่ในอันดับที่ 6 ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการประเมินว่าบุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินโครงการ ผู้บริหารโครงการมีการเสนอแผนงาน และบุคลากรสามารถสร้างนวัตกรรมต้นแบบได้ ในส่วนของงบประมาณของโครงการที่ใช้ในการดำเนินงาน และวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอด

สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

คล้องกับผลการประเมินของผู้เข้าร่วมโครงการที่ประเมินว่า งบประมาณการดำเนินงานที่ได้รับจากโครงการ รวมทั้งวัสดุ อุปกรณ์การดำเนินงานที่ได้รับจากโครงการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่น้อยกว่าในรายการบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่ประสานงานมีความรู้ความสามารถในการดำเนินโครงการ ทั้งนี้น่าจะเป็นเพราะว่างบประมาณที่โครงการฯได้รับจากภาครัฐมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับกิจกรรมและเป้าหมายที่กำหนดไว้ กล่าวคือ โครงการฯ ต้องใช้งบประมาณจำนวนมากไปกับการสร้างนวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรมครอบคลุมนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย เมื่อนำนวัตกรรมไปเผยแพร่ ครูผู้เข้าร่วมโครงการอาจต้องใช้วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณในการจัดสร้างสื่อเพิ่มเติมสำหรับนักเรียน การเผยแพร่ต่อยอดไปยังครูคนอื่นในโรงเรียนและต่างโรงเรียน ส่งผลให้มีการใช้งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์เพิ่มมากขึ้นกว่าการจัดสรรเดิมของโรงเรียน ผู้เข้าร่วมโครงการ จึงประเมินว่าได้รับน้อยเกินไป ผลของการประเมินมีความแตกต่างและสอดคล้องจากผลการประเมินโครงการของคณะครุศาสตร์ (2562 : 96) ซึ่งพบว่า ทั้งผู้บริหารโครงการ ผู้ดำเนินโครงการ และผู้เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นในภาพรวมว่า ปัจจัยนำเข้าเพียงพอในทุกระดับทั้งงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ รวมทั้งนวัตกรรมที่พัฒนาและนำไปให้โรงเรียนใช้กับนักเรียนมีคุณภาพน่าสนใจ โดยมุ่งประเด็นปัจจัยนำเข้าที่น้อยเกินไปคือ ระยะเวลาที่สั้นเกินไปในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน อันน่าจะเกิดจากระยะเวลาการใช้งบประมาณไม่สอดคล้องกับระยะของปีการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการยกระดับด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้ข้อสรุปที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 แนวทางการส่งเสริมและยกระดับการอ่านของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อสรุป 3 ประเด็นกล่าวคือ โครงการจะต้องสร้างสรรค์ให้เกิดกิจกรรมและบรรยากาศแวดล้อมที่กระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจที่จะอ่าน โดยอาจเป็นสื่อ นวัตกรรม กิจกรรมสนุกสนาน เกม รวมทั้งสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยต้องคำนึงถึงหลักสูตรแกนกลาง ตัวชี้วัด การสอบวัดทักษะในระดับประเทศ โดยครูต้องมีกระบวนการและวิธีการในการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังนักเรียนให้อ่านได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียนต้องสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนา เพื่อสร้างสรรค์กิจกรรมด้านการอ่าน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้กล่าวได้ว่าแนวทางการส่งเสริมและยกระดับการอ่าน ดังกล่าวมีความคล้ายคลึงกับแนวทางเดิมของโครงการ เพียงแต่การดำเนินโครงการฯ มีข้อบกพร่องมีประเด็นของเวลาที่น้อยเกินไป ทั้งในช่วงของการสร้างนวัตกรรม การทดสอบนวัตกรรม และระยะเวลาที่ให้ครูใช้นวัตกรรม จากข้อสรุปโครงการของคณะครุศาสตร์ พบว่า ผู้บริหารและคณะกรรมการดำเนินโครงการมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์

แต่ในช่วงแรกมีการเปลี่ยนแปลงเป้าหมายและตัวชี้วัดของโครงการ จึงทำให้ต้องใช้เวลากับการวางแผนจำนวนมาก ส่งผลต่อการดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป นอกจากนั้นยังพบว่าระยะเวลาของปีงบประมาณไม่สอดคล้องกับปีการศึกษาของโรงเรียนที่ควรดำเนินการ ทำให้คณะครุศาสตร์มีความจำเป็นต้องเร่งกระบวนการดำเนินงานกับโรงเรียน จึงส่งผลกระทบไปยังกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียน อย่างไรก็ตามแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการส่งเสริมการอ่านของบันลือ พฤกษะวัน (2533 : 134 - 135) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมการอ่านที่ดีนั้นต้องจัดสภาพแวดล้อมในการอ่านให้เหมาะสม กล่าวคือ การมีหนังสือดี ๆ เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดทำที่อ่านหนังสือ มีกิจกรรม เช่น การเล่านิทานร่วมกับการอ่าน เช่นเดียวกับ แม้นมาศ ชวลิต (2544 : 223 - 224) ที่กล่าวถึงกิจกรรมส่งเสริมการอ่านว่าต้องมีกิจกรรมที่เร้าโสตประสาท โดยการใช้เสียงและคำพูด กิจกรรมที่เร้าจักษุประสาท การเห็นภาพ และอ่านความหมาย รวมทั้งกิจกรรมที่เร้าโสตและจักษุประสาทในขณะเดียวกัน เช่น การเล่านิทานโดยให้ดูภาพประกอบ เล่านิทานโดยใช้สื่อเทคโนโลยี และที่สำคัญคือ กิจกรรมที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรม เช่น การวาดภาพประกอบ การแสดงท่าทางประกอบ การแข่งขันร้องเพลง แข่งขันวาดภาพ แข่งขันโต้วาที เป็นต้น ในทำนองเดียวกับผลการวิจัยของมัลลิกา คงพันธ์ (2548 : 148 - 151) ที่กล่าวว่า ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อเป็นที่น่าสังเกตว่าหลังจากที่นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านแล้ว นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการอ่าน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นักเรียนรู้จักเลือกหนังสืออ่านตามความต้องการของตนเอง และนักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

2.2 แนวทางการส่งเสริมและยกระดับการเขียนของนักเรียนระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อสรุป 3 ประเด็นกล่าวคือ โครงการควรสร้างกิจกรรมให้เกิดการฝึกงานเขียนอย่างสร้างสรรค์ เขียนอย่างถูกต้อง ท้าทาย และมีความถี่อย่างเพียงพอเพื่อให้นักเรียนเป็นนักเขียนที่ดี แม่นยำ และเกิดแนวคิดเชิงจินตนาการ โดยกิจกรรมต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงหลักสูตรแกนกลางในระดับชั้นนั้น ๆ ทั้งนี้ครูต้องสร้างสรรค์กิจกรรมเพิ่มเติมจากที่โครงการแนะนำไว้ เพื่อให้เกิดการเขียนที่ถูกต้อง กระตุ้นการฝึกเขียนด้วยการเขียนคำยาก เกม การเสริมแรง เช่น การประกวด แข่งขัน รวมทั้งสื่อเทคโนโลยี และที่สำคัญผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนครูและนักเรียนให้เกิดกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งในด้านเวลา งบประมาณ และอื่น ๆ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ จากแนวคิดของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดทำโครงการ และการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย เป็นแนวคิดที่ตรงกับความสำคัญของการเขียน กล่าวคือ การเขียนเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการกระจายความรู้ความคิดให้กว้างไกล เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรม ถ่ายทอดมรดกทางด้านสติปัญญาของมนุษย์ เพราะฉะนั้นการส่งเสริมและยกระดับการเขียน จึงต้องสร้างสรรค์

กิจกรรมให้เกิดการเขียนอย่างถูกต้อง แม่นยำ เพื่อฝึกให้นักเรียนเป็นนักเขียนที่ดี อันมีผลต่อเนื่องไปยังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของวรรณี โสมประยูร (2553 : 147 - 148) ที่กล่าวว่า การเขียนเป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ ที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และประสบการณ์ของตนออกเสนอผู้อ่าน เป็นเครื่องมือในการพัฒนาสติปัญญาของบุคคล พร้อมทั้งเป็นการแสดงออกถึงภูมิปัญญาของผู้เขียนทำให้รู้ถึงความสามารถของผู้เขียน เช่นเดียวกับสมบัติ ศิริจันดา (2554 : 88) ที่กล่าวว่า การเขียนเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่สำคัญ ช่วยการถ่ายทอดความรู้ ความคิดและประสบการณ์ เป็นสิ่งที่สะท้อนตัวผู้เขียน ทำให้ทราบได้ว่าผู้เขียนมีความรู้ ความคิด ความเชื่อ และเป็นการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม สรรพวิชาความรู้ และภูมิปัญญาต่าง ๆ ที่สะสมมา ในส่วนของประเด็นการส่งเสริมและยกระดับการเขียนสอดคล้องกับแนวคิดของอัจฉรา ชีวพันธ์ (2547 : 6) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมการเขียนนั้น ครูต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน โดยจะต้องคำนึงถึงหลักสูตรในระดับชั้นต่าง ๆ ว่ามีจุดมุ่งหมายเพื่อทำอะไร กิจกรรมต่าง ๆ นั้นสนองวัตถุประสงค์ใดในหลักสูตร ในส่วนของการจัดกิจกรรมการเขียนนั้นควรมีความสัมพันธ์กับกลุ่มประสบการณ์ จัดลำดับความยากง่ายของกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน ใช้สื่อที่จูงใจเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานใหม่และรักในการเขียน นอกจากนั้น ควรให้ผู้เรียนใช้จินตนาการในการแสดงความรู้สึกนึกคิดอย่างอิสระ เนื่องจากเด็กในระดับชั้นประถมศึกษามีลักษณะของความอยากรู้อยากเห็น ชอบใช้จินตนาการในการคิดฝันสร้างสรรค์เรื่องราวต่าง ๆ การจัดกิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ จะเป็นเครื่องช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาและความนึกคิดให้กับเด็กเป็นอย่างดี แนวทางส่งเสริมและยกระดับการเขียนดังกล่าว สอดคล้องกับผลการวิจัยของทองสุข วงศ์ทิพย์ (2549 : 85) พบว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทยตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 3 ชุดมีประสิทธิภาพ 91.41, 94.32 และ 94.55 ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของกรรณิการ์ ติสันเทียะ (2548 : 74 - 75) พบว่า ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้วิธีสอนแบบเน้นกระบวนการปฏิบัติสูงกว่าทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้วิธีสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.3 แนวทางการส่งเสริมและยกระดับการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อสรุป 3 ประเด็นกล่าวคือโครงการควรสร้างกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดให้มากที่สุด โดยต้องบูรณาการร่วมกับการอ่าน และการเขียน ทั้งนี้กระบวนการคิดจะเกิดขึ้นได้เมื่อนักเรียนเกิดการสังเกต การวิเคราะห์และได้ใช้ประสาทสัมผัสเพื่อท้าทายไปยังการพัฒนาการการคิดของนักเรียน ที่สำคัญคือครูเป็นสื่อที่ดีที่สุด ครูจะต้องเป็นนักคิดและคิด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

อย่างสร้างสรรค์ สร้างและออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่กระตุ้นกระบวนการคิดของนักเรียน เหตุที่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางดังนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า การคิดเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่สำคัญที่สุด ที่จะมีผลและรากฐานของการเปลี่ยนแปลงในชีวิต การคิดจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่ซับซ้อน บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ไม่ว่าจะเป็นโครงการของมหาวิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้จัดการเรียนการสอน จึงต้องช่วยกันพัฒนาความสามารถในการคิดให้กับเด็กอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เด็กเติบโตได้อย่างคนคิดไกล สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างราบรื่น นอกจากนั้นการคิดเป็นกระบวนการทางจิตใจที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของสุวิทย์ มูลคำ (2547 : 39) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์ว่า เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เรารู้ข้อเท็จจริง รู้เหตุผลของสิ่งที่เกิดขึ้น สามารถนำไปสู่การตัดสินใจแก้ปัญหา การประเมินและการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ในขณะที่ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551 : 54 - 55) ได้เสนอว่า กิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์มีหลายกิจกรรม เช่น การตั้งคำถามให้คิดวิเคราะห์ การมองและการสังเกต การสังเกตโดยการสัมผัสด้วยมือ การทดสอบด้วยจมูกให้ดมกลิ่น การสัมผัสด้วยหูให้ฟังเสียง การสัมผัสด้วยลิ้นให้ลิ้มรส เป็นต้น ในทำนองเดียวกันคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 17 - 18) ได้กล่าวถึงกระบวนการส่งเสริมการคิดว่า การคิดเป็นกระบวนการ ไม่ใช่เนื้อหาการปลูกฝังให้นักเรียนมีความสามารถทางด้านการคิด จึงจำเป็นต้องใช้แนวทางและวิธีการที่หลากหลายส่งเสริมกัน เช่น ส่งเสริมตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา จากสภาพแวดล้อม บุคคลที่ส่งเสริมการคิดของเด็กทั้งที่บ้านคือ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และที่โรงเรียนคือครูที่ต้องเอื้อบรรยากาศการคิดที่ดี เช่น การตอบคำถามเชิงบวกให้กับเด็ก การใช้ชุดฝึกทักษะ เกมฝึกคิด รวมทั้งการบูรณาการการคิดเข้าไปในการสอนเนื้อหารายวิชาต่าง ๆ สอดคล้องกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 (2549 : 10 - 13) ที่กล่าวถึง การส่งเสริมและการพัฒนาการคิดไว้ 5 ประการ กล่าวคือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสมรรถภาพในการรู้คิดของสมองของผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยสมอง ด้วยกาย และด้วยใจ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กระตุ้นประสาทการรับรู้ทุกส่วนด้วยประสบการณ์จริง ในวิถีชีวิตจริง ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ความรู้เป็นความจริง การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ให้เห็นประโยชน์ของการเรียนรู้ โดยนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ได้ในชีวิต การเปิดโอกาสให้คิดและให้เห็นคุณค่าของความคิด การเปิดโอกาสให้เด็ก ๆ ได้คิดโดยครูไม่ตัดสินถูก ผิด ครูควรเคารพความคิดของนักเรียน และการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะในการแสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง แนวทางการส่งเสริมและยกระดับการคิดวิเคราะห์ ที่ได้จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของปรีชญา วันแว่น (2551 : 96) พบว่า ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบคิดวิเคราะห์จากบทความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถช่วยฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบคิดวิเคราะห์จากบทความได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัย

ของเอกศิลป์ สิงห์เสนา (2552 : 53) พบว่า ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากผลการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้พบว่าผู้บริหารผู้ดำเนินโครงการ และผู้เข้าร่วมโครงการ ประเมินสอดคล้องกันในเชิงบวกในประเด็นด้านประสิทธิผล ด้านผลผลิตและด้านการถ่ายโยงความรู้ ชี้ให้เห็นว่านวัตกรรมส่งเสริมและยกระดับการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ของโครงการมีประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ของนักเรียน รวมทั้งมีการถ่ายโยงความรู้จากบุคคล ไปสู่บุคคลอื่นได้อย่างน่าสนใจ ส่วนในด้านบริบทและด้านกระบวนการ ผลการประเมินสอดคล้องกันในเชิงลบ ชี้ให้เห็นถึงบริบททางด้านเวลา งบประมาณ วัตถุประสงค์ และกระบวนการการดำเนินงาน ควรจะต้องปรับปรุงให้เหมาะสมตามเงื่อนไขเวลาของโรงเรียน ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะการนำการวิจัยไปใช้และการวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่จัดทำโครงการยกระดับคุณภาพทางด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ควรจัดทำนวัตกรรมให้น่าสนใจ ส่งเสริมทักษะของนักเรียนอย่างแท้จริง โดยใช้กระบวนการสร้างที่เข้าถึงหลักของการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ

2. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่จัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรคำนึงถึงเงื่อนไขเวลาของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสำคัญ นอกจากนั้นควรทำความเข้าใจกับผู้บริหารและครูผู้สอน ในประเด็นของภาระงานของครู งบประมาณที่โรงเรียนอาจต้องรับผิดชอบมากขึ้น และระยะเวลาของการใช้นวัตกรรมให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อนักเรียนอย่างแท้จริง

3. ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมยกระดับคุณภาพการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ มีการประเมินและการเก็บข้อมูลอย่างถูกต้องตามระบบเพื่อค้นหาวิธีการและคำตอบในการพัฒนานักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยการสร้างนวัตกรรมยกระดับคุณภาพ ทักษะ หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในรายวิชาอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความครอบคลุมในการเรียนรู้ทั้งระบบ

2. ควรศึกษาวิจัย ติดตาม ความยั่งยืน ของการใช้นวัตกรรมยกระดับคุณภาพการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์

3. ควรศึกษาโมเดลการยกระดับคุณภาพการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

กนกวรรณ จันทร์เจริญชัย. (2553). **การเตรียมและการประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). **กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.

กรรณิการ์ ติสันเทียะ. (2548). **การวิจัยเปรียบเทียบทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีสอนแบบเน้นกระบวนการปฏิบัติกับวิธีสอนตามคู่มือครู**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). นครราชศรีมา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชศรีมา.

กรวีร์ ศรีกิจการ. (2540). การ**ประเมินผลการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการพัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

กัลยา มะลิวัน. (2552). **การใช้ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนจีนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตหวู่หัว สังกัดมหาวิทยาลัยยูนนาน นอรมอล**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

คณะครุศาสตร์. (2562). **รายงานผลการดำเนินงานโครงการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2562**. จันทบุรี : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

จริยา ภูสีฤทธิ์. (2550). **การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ตามแนวคิดของ John Dewey**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (วิทยาศาสตร์ศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ฉวีวรรณ คูหาภินันทน์. (2542). **การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษ์ศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

_____. (2542). **เทคนิคการอ่าน**. กรุงเทพฯ : บูรพาสาส์น.

ฉวีวรรณ จินดาพล. (2538). **การสอนเขียนแบบสร้างสรรค์ เด็กประถมศึกษา**. ขอนแก่น : ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ชนาธิป พรกุล. (2552). **การออกแบบการสอน การอ่าน การคิดวิเคราะห์และการเขียน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วี พริ้นท์.

ชาตรี สำราญ. (2544). **ครูรู้อย่างไรว่าเด็กเกิดการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษวงศ์.

_____. (2544). **วิจัยในชั้นเรียนสำหรับผู้เริ่มต้น**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.

ณรงค์ นันทวรรธนะ. (2547). **การบริหารโครงการ**. นครปฐม : ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.

ถวัลย์ มาศจรัส และเชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์. (2547). **นวัตกรรมการศึกษาชุดการนิเทศเพื่อปฏิรูปการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เซนจูรี่.

ทองสุข วงศ์ทิพย์. (2549). **การสร้างกิจกรรมเสริมทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทย ตามมาตราตัวสะกดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). อุตรดิตถ์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

ธีระยุทธ ธีรศิลป์. (2551). **"การอ่าน" ในการใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ.

นิตยา ประพฤติกิจ. (2538). **การพัฒนาการอ่านของลูก**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.

บันลือ พฤกษะวัน. (2533). **มิติใหม่ในการสอนอ่าน**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

_____. (2535). **พัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ประชุม รอดประเสริฐ. (2547). **นโยบายและการวางแผน หลักการและทฤษฎี**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). **การพัฒนาการคิด**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด 1991 เทคนิคพริ้นติ้ง.

ปรีชญา วันแว่น. (2551). **การสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทยตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์.ค.ม..(หลักสูตรและการสอน). อุตรดิตถ์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

ผจงวาด พูลแก้ว. (2547). **แบบฝึกทักษะฟังพูดอ่านเขียน**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

พเยาว์ ชาตินันท์. (2551). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการเรียนรู้แบบโยนิโสมนสิการและการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การจัดการเรียนรู้). พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

พริ้มเพรา คงธนะ. (2543). "การพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้" **วารสารวิชาการ**. 3 (10) : 2 - 5.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

พิสณุ ฟองศรี. (2550). **เทคนิคประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : พรอพเพอร์ตี้ พริ้นท์.

ไพพรรณ อินทรนิล. (2546). **การส่งเสริมการอ่าน**. ชลบุรี : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

มัลลิกา คงพันธ์. (2548). **การประเมินโครงการรณรงค์ส่งเสริมการอ่านในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ลพบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

แม้นมาส ชวลิต. (2544). **แนวทางการส่งเสริมการอ่าน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : รำไทยรำไทยเพรส จำกัด.

รัตนะ บัวสนธ์. (2540). **การประเมินผลโครงการวิจัยเชิงประเมิน**. กรุงเทพฯ : คอมแพคท์พริ้น จำกัด.

_____. (2556). **วิจัยเชิงคุณภาพการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่4. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน** พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น.

วรรณี โสมประยูร. (2553). **เทคนิคการสอนภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : ยูแพดอินเตอร์.

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2547). **นวัตกรรมทางการเรียนรู้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : ช้างทอง.

แววตา พฤกษา. (2550). **การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โรงเรียน สังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรี อยุธยา เขต 1**. วิทยานิพนธ์.ค.ม. (การจัดการโครงการและการประเมินโครงการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). **ทฤษฎีการประเมิน**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

_____. (2554). **ทฤษฎีการประเมิน**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2561). **สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.newonetresult.niets.or.th/ AnnouncementWeb/PDF/ SummaryONETP6_2560.pdf 20. กรกฎาคม 2563.

สมคิด พรมจ้ย. (2552). **เทคนิคการประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 6. นนทบุรี : จตุพรดีไซน์.

สมชัย ศรีนอก และเกรียงศักดิ์ พลอยแสง. (2551). **ภาษากับการสื่อสาร (Longuage and Communication)**. กรุงเทพฯ : นวสาส์นการพิมพ์.

สมบัติ ศิริจันดา. (2554). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทีพีเอ็น เพรส.

สายัณ ฉิมกรด. (2549). **ผลการสอนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). นครสวรรค์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. (2554). **รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปีการศึกษา 2553**. อุบลราชธานี : ยงสวัสดิ์อินเตอร์กรุ๊ป.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). **สานฝัน...ด้วยการคิด**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เสมาธรรม.

_____. (2559). **นโยบายปีงบประมาณ พ.ศ. 2560**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมชนการเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ. (2561). **ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)**. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

สำราญ มีแจ้ง. (2544). **การประเมินโครงการทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : นิธินแอดเวอร์ไทซิ่งกรุ๊ฟ.

สำลี รักสุทธี. (2553). **สอนอย่างไรให้เด็กอ่านออก อ่านได้ อ่านคล่อง อ่านเป็นเขียนได้ เขียนคล่องและเขียนเป็น**. กรุงเทพฯ : ธนธัชการพิมพ์.

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2552). **พัฒนาทักษะการคิด...พิชิตการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : เลี่ยงเชียง.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2541). **การประเมินผลโครงการ: หลักการและการประยุกต์**. กรุงเทพฯ : เลี่ยงเชียง.

สุพักตร์ พิบูลย์. (2551). **ชุดเสริมทักษาการประเมินโครงการ**. นนทบุรี : จตุพรดีไซน์.

สุวิทย์ มูลคำ. (2547). **กลยุทธ์ การสอนคิดวิเคราะห์**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

_____. (2548). **ครบเครื่องเรื่องการคิด**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

สุวิมล ติรกานันท์. (2548). **การประเมินโครงการแนวทางสู่การปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวาณิช และคณะ. (2551). **การวิจัยและพัฒนาระบบประเมินภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์.

อัจฉรา ชีวพันธ์. (2548). **กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัญญารัตน์ เจริญพฤฒินาถ. (2546). **การพัฒนาแบบประเมินทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์เขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและการประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกศิลป์ สิงห์เสนา. (2552). **การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองเลย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). เลย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

โอภส์ แก้วจำปา. (2551). **การเขียน ในการใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

Best, J.W. (1970). **Research In Education**. 2nd ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall.

Bouchard, Margaret Pray. (2002). "An Investigation of Students' Word Knowledge ad Demonstrated by Their Reading and Spelling Errpr," **Dissertation Abstracts International**. 63 (2) : 541 - A.

Fortes, Micchele. (2001). "Reading Comprehension of Strategies Two Fifth - Grade Bilingual Latino Readers," **Dissertation Abstracts International**. 62 (3) : 883 - A.

Gonen, M. and Yilmaz, S.A. (1999). "The Book Reading Habit of Teacher and Families to Their Hearing and Hearing Impaired Kindergarten Children," **Dissertation Abstracts International**. 24 : 2541-A. (UMI No. 7949414)

Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). **Educational and Psychological Measurment**. New York : Minnisota University.

Western, L. (1980). "A Comparative Study of Literature Through Folktale Variants," **Language Arts**. 4 (1980) : 395 - 436.

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล	หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
2. อาจารย์ ดร.มนตรี วิชัยวงษ์	อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
3. อาจารย์ ดร.เริงวิชญ์ นิลโคตร	อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
4. นางสาวปนัดดา ศิริพัฒนกุล	หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
5. นางสาวเชษินีร์ แสวงสุข	ครูชำนาญการ โรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เพื่อประเมิน โครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST คำตอบที่ได้ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวม เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารโครงการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการประเมินบริบท การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ การประเมินผลผลิต การประเมินผลกระทบ การประเมินประสิทธิผล การประเมินความยั่งยืน และการประเมินการถ่ายโยงความรู้ ของโครงการยกระดับคุณภาพ ด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

นายอนันตชัย ทองปาน
นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ ให้ตรงกับความเป็นจริง

ผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ

□ ผู้บริหารคณะครุศาสตร์

□ คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย

□ ครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

□ เจ้าหน้าที่บริหารโครงการ

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการประเมินในรูปแบบของ CIPPIEST เพื่อประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST จัดทำโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของโครงการเพื่อเป็นการประเมินโครงการ โดยทำเครื่องหมาย ✓ลงในช่องทางขวามือ ให้ตรงกับระดับความเหมาะสมตามคะแนนซึ่งมีความหมาย ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ข้อที่	องค์ประกอบการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
1	วัตถุประสงค์ของโครงการ					
2	วัตถุประสงค์ของโครงการกับสภาพของสังคม					
3	เป้าหมายของโครงการ ครอบคลุมพื้นที่ที่ควรรับการพัฒนา					
4	วิธีการดำเนินงานสามารถพัฒนาการอ่าน เขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้					
5	ระยะเวลาของโครงการในภาพรวม					
6	บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินโครงการ					
7	บุคลากรสามารถสร้างนวัตกรรมต้นแบบได้					
8	ผู้บริหารโครงการมีการเสนอแผนงาน					
9	งบประมาณของโครงการที่ใช้ในการดำเนินงาน					
10	วัสดุ - อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน					
11	กิจกรรมที่จัดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ					
12	ระยะเวลาในการดำเดินกิจกรรมทุกกิจกรรม					
13	ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการเข้าใจในแผนการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรม					
14	การจัดกิจกรรมเป็นไปตามแผน การดำเนินงานกำหนดไว้					
15	มีการเก็บรวบรวมข้อมูลของโครงการ					
16	มีการสรุปรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม					
17	ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการมีความเข้าใจต่อการยกระดับคุณภาพการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์					
18	ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการมีความพึงพอใจต่อกระบวนการดำเนินงาน					
19	ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการมีความเข้าใจต่อการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์					
20	ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการนำนวัตกรรมต้นแบบไปใช้ในการยกระดับคุณภาพของนักเรียน					

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยบูรพา

ข้อที่	องค์ประกอบการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
21	ผู้เข้าร่วมโครงการดำเนินการกิจกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียน					
22	นักเรียนได้รับความรู้ และการพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้น					
23	ครูได้นำแนวคิดของนวัตกรรมต้นแบบไปใช้ในการพัฒนาสื่อหรือนวัตกรรมของตน					
24	ครูสามารถสร้างสื่อหรือนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียน					
25	ครูสร้างสื่อหรือนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียน					
26	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านสูงขึ้น					
27	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงขึ้น					
28	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น					
29	ผู้บริหารโรงเรียนมีความเข้าใจและเห็นด้วยต่อการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน					
30	ครูมีความเข้าใจและเห็นด้วยต่อการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน					
31	ครูเกิดความมุ่งมั่นที่จะยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น					
32	ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เห็นคุณค่าต่อการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น					
33	กิจกรรมของโครงการสามารถยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้นได้					
34	นักเรียนมีความสุขในการเรียนด้วยนวัตกรรมต้นแบบ					
35	ครูสามารถพัฒนานวัตกรรมต่อยอดจากนวัตกรรมต้นแบบ					
36	ครูเกิดแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น					

ข้อที่	องค์ประกอบการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
37	ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำแนวคิดและความรู้ที่ได้รับจากโครงการไปพัฒนานักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง					
38	แนวคิดการส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ด้วยนวัตกรรมต้นแบบสามารถใช้พัฒนานักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง					
39	ผู้บริหารทุกระดับ เห็นด้วยต่อกิจกรรมการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง					
40	นักเรียนต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์					
41	ครูสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับการจากเข้าร่วมโครงการสู่ครูคนอื่นได้					
42	ครูต้นแบบ สามารถจัดการเรียนรู้ให้เป็นต้นแบบสำหรับผู้อื่นได้					
43	ครูถ่ายทอดนวัตกรรมต่อครูภายในโรงเรียนได้					
44	ครูผู้เข้าร่วมโครงการ นำความรู้ที่ได้พัฒนาไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อครูคนอื่นในรูปแบบชุมชนวิชาชีพได้					
45	สื่อ หรือนวัตกรรมต่อยอดที่ครูสร้างขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์สูงขึ้น					
46	ครูมีความภาคภูมิใจที่ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ					

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เพื่อประเมิน โครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPIEST ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการต่อไป

แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับผู้เข้าร่วมโครงการ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ การประเมินบริบท การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ การประเมินผลผลิต การประเมินผลกระทบ การประเมินประสิทธิผล การประเมินความยั่งยืน และการประเมินการถ่ายโยงความรู้ ของโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPIEST

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

นายอนันตชัย ทองปาน
นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ ให้ตรงกับความเป็นจริง

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

□ ผู้บริหารโรงเรียนเครือข่าย

□ ครูโรงเรียนเครือข่าย

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการประเมินในรูปแบบของ CIPPIEST เพื่อประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST จัดทำโดย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของโครงการเพื่อเป็นการประเมินโครงการ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ให้ตรงกับระดับความเหมาะสมตามคะแนนซึ่งมีความหมาย ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ข้อที่	องค์ประกอบการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
1	เป้าหมายของโครงการ ครอบคลุมพื้นที่ที่ควรรับการพัฒนา					
2	วิธีการดำเนินงาน สามารถพัฒนาการอ่าน เขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้					
3	ระยะเวลาของโครงการในภาพรวม					
4	บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่ท่านประสานงานด้วยมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินโครงการ					
5	วัสดุ อุปกรณ์การดำเนินงานที่ท่านได้รับจากโครงการ					
6	งบประมาณการดำเนินงานที่ท่านได้รับจากโครงการ					
7	ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรม					
8	ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจต่อแผนการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรม					
9	ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจต่อการยกระดับคุณภาพการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์					
10	ผู้บริหารและครูมีความพึงพอใจต่อกระบวนการดำเนินงานของโครงการ					
11	ครูมีความเข้าใจต่อการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์					
12	ครูนำนวัตกรรมต้นแบบไปใช้ในการยกระดับคุณภาพของนักเรียน					
13	ผู้บริหารและครูร่วมกันดำเนินกิจกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียน					
14	นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้น					
15	ครูได้นำแนวคิดของนวัตกรรมต้นแบบไปใช้ในการพัฒนาสื่อหรือนวัตกรรมของตน					
16	ครูสามารถสร้างสื่อหรือนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียน					

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ข้อที่	องค์ประกอบการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
17	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านสูงขึ้น					
18	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงขึ้น					
19	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น					
20	ผู้บริหารโรงเรียนมีความเข้าใจและเห็นด้วยต่อการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน					
21	ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เห็นคุณค่าต่อการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพด้านการอ่านการเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น					
22	กิจกรรมของโครงการสามารถยกระดับคุณภาพ ด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้นได้					
23	นักเรียนมีความสุขในการเรียนด้วยนวัตกรรมต้นแบบของมหาวิทยาลัย					
24	ครูสามารถพัฒนานวัตกรรมต่อยอดจากนวัตกรรมต้นแบบของมหาวิทยาลัย					
25	ครูเกิดแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น					
26	ครูสามารถนำแนวคิดและความรู้ที่ได้รับจากโครงการไปพัฒนานักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง					
27	แนวคิดการส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ด้วยนวัตกรรมต้นแบบสามารถใช้พัฒนานักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง					
28	ผู้บริหารทุกระดับ เห็นด้วยต่อกิจกรรมการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง					
29	นักเรียนต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์					

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ข้อที่	องค์ประกอบการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
30	ครูสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับการจากเข้าร่วมโครงการสู่ครูคนอื่น					
31	ครูต้นแบบ สามารถจัดการเรียนรู้ให้เป็นต้นแบบสำหรับผู้อื่นได้					
32	ครูถ่ายทอดนวัตกรรมต่อครูภายในโรงเรียนได้					
33	ครูนำความรู้ที่ได้พัฒนาไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อครูคนอื่นในรูปแบบชุมชนวิชาชีพได้					
34	สื่อ หรือนวัตกรรมต่อยอดที่ครูสร้างขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์สูงขึ้น					
35	ครูมีความภาคภูมิใจที่ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ					

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

สำหรับผู้ให้ข้อมูลหลัก

โครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

.....

ผู้สัมภาษณ์ นายอนันตชัย ทองปาน ผู้วิจัย

ผู้ให้คำสัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....โรงเรียน.....

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....

สถานที่สัมภาษณ์.....

จากที่ท่านได้เข้าร่วมโครงการยกระดับการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีท่านมีแนวทางการส่งเสริมการยกระดับด้านการอ่าน ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

จากที่ท่านได้เข้าร่วมโครงการยกระดับการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีท่านมีแนวทางการส่งเสริมการยกระดับด้านการเขียนของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อย่างไร

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

.....

.....

.....

.....

จากที่ท่านได้เข้าร่วมโครงการยกระดับการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีท่านมีแนวทางการส่งเสริมการยกระดับด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อย่างไร

.....

.....

.....

.....

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ง
ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 21 ผลสรุปค่า IOC ตรวจค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบCIPPIEST ชุดที่ 1

รวม	คนที่/คะแนน						ค่า IOC	สรุป
	1	2	3	4	5	รวม		
ด้านบริบท 5 ข้อ								
1 วัตถุประสงค์ของโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
2 วัตถุประสงค์ของโครงการกับสภาพของสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
3 เป้าหมายของโครงการ ครอบคลุมพื้นที่ที่ควรรับการพัฒนา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
4 วิธีการดำเนินงานสามารถพัฒนาการอ่าน เขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
5 ระยะเวลาของโครงการในภาพรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
ด้านปัจจัยนำเข้า 5 ข้อ								
6 บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
7 บุคลากรสามารถสร้างนวัตกรรมต้นแบบได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
8 ผู้บริหารโครงการมีการเสนอแผนงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
9 งบประมาณของโครงการที่ใช้ในการดำเนินงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
10 วัสดุ - อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
ด้านกระบวนการ 6 ข้อ								
11 กิจกรรมที่จัดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	4	0.80	เหมาะสม

ตาราง 21 (ต่อ)

	รวม	คนที่/คะแนน						ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5	รวม		
12	ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
13	ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการเข้าใจในแผนการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
14	การจัดกิจกรรมเป็นไปตามแผนการดำเนินงานกำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
15	มีการเก็บรวบรวมข้อมูลของโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
16	มีการสรุปรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
ด้านผลผลิต 6 ข้อ									
17	ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการมีความเข้าใจต่อการยกระดับคุณภาพการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
18	ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการมีความพึงพอใจ ต่อกระบวนการดำเนินงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
19	ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการมีความเข้าใจ ต่อการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพ การอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
20	ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการนำนวัตกรรมต้นแบบไปใช้ในการยกระดับคุณภาพของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
21	ผู้เข้าร่วมโครงการดำเนินการกิจกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 21 (ต่อ)

รวม	คนที่/คะแนน						ค่า IOC	สรุป
	1	2	3	4	5	รวม		
22 นักเรียนได้รับความรู้ และการพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
ด้านผลกระทบ 6 ข้อ								
23 ครูได้นำแนวคิดของนวัตกรรมต้นแบบไปใช้ในการพัฒนาสื่อหรือนวัตกรรมของตน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
24 ครูสามารถสร้างสื่อหรือนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
25 ครูสร้างสื่อหรือนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
26 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านสูงขึ้น	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	เหมาะสม
27 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงขึ้น	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	เหมาะสม
28 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
ด้านประสิทธิผล 6 ข้อ								
29 ผู้บริหารโรงเรียนมีความเข้าใจและเห็นด้วย ต่อการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
30 ครูมีความเข้าใจและเห็นด้วยต่อการยกระดับคุณภาพด้านการอ่านการเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 21 (ต่อ)

	รวม	คนที่/คะแนน						ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5	รวม		
31	ครูเกิดความมุ่งมั่นที่จะยกระดับคุณภาพ ด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
32	ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เห็นคุณค่าต่อการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
33	กิจกรรมของโครงการสามารถยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้นได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
34	นักเรียนมีความสุขในการเรียนด้วยนวัตกรรมต้นแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
ด้านความยั่งยืน 6 ข้อ									
35	ครูสามารถพัฒนานวัตกรรมต่อยอดจากนวัตกรรมต้นแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
36	ครูเกิดแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
37	ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำแนวคิดและความรู้ที่ได้รับจากโครงการไปพัฒนานักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 21 (ต่อ)

	รวม	คนที่/คะแนน						ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5	รวม		
38	แนวคิดการส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ด้วย นวัตกรรมต้นแบบสามารถใช้พัฒนา นักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
39	ผู้บริหารทุกระดับ เห็นด้วยต่อ กิจกรรมการยกระดับคุณภาพ ด้านการอ่าน การเขียน และคิด วิเคราะห์ของนักเรียนให้เกิดขึ้น อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
40	นักเรียนต้องการการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
ด้านการถ่ายโยงความรู้ 6 ข้อ									
41	ครูสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับ การจากเข้าร่วมโครงการสู่ครูคนอื่น ได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
42	ครูต้นแบบ สามารถจัดการเรียนรู้ ให้เป็นต้นแบบสำหรับผู้อื่นได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
43	ครูถ่ายทอดนวัตกรรมต่อครูภายใน โรงเรียนได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
44	ครูผู้เข้าร่วมโครงการ นำความรู้ที่ได้ พัฒนาไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ต่อครู คนอื่นในรูปแบบชุมชนวิชาชีพได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 21 (ต่อ)

	รวม	คนที่/คะแนน						ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5	รวม		
45	สื่อ หรือนวัตกรรมต่อยอดที่ครูสร้างขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์สูงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
46	ครูมีความภาคภูมิใจที่ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม

จากตาราง 21 แสดงว่า แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ชุดที่ 1 ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 22 ผลสรุปค่า IOC ตรวจค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ชุดที่ 2

รวม	คนที่/คะแนน						ค่า IOC	สรุป
	1	2	3	4	5	รวม		
ด้านบริบท 3 ข้อ								
1 เป้าหมายของโครงการ ครอบคลุมพื้นที่ที่ควรรับการพัฒนา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
2 วิธีการดำเนินงานสามารถพัฒนาการอ่าน เขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
3 ระยะเวลาของโครงการในภาพรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
ด้านปัจจัยนำเข้า 3 ข้อ								
4 บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่ท่านประสานงานด้วยมีความรู้ความสามารถในการดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
5 วัสดุ อุปกรณ์การดำเนินงานที่ท่านได้รับจากโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
6 งบประมาณการดำเนินงานที่ท่านได้รับจากโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
ด้านกระบวนการ 2 ข้อ								
7 ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
8 ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจต่อแผนการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
ด้านผลผลิต 6 ข้อ								
9 ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจต่อการยกระดับคุณภาพ การอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม

ตาราง 22 (ต่อ)

	รวม	คนที่/คะแนน						ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5	รวม		
10	ผู้บริหารและครูมีความพึงพอใจต่อกระบวนการดำเนินงานของโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
11	ครูมีความเข้าใจต่อการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพ การอ่านการเขียน และคิดวิเคราะห์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
12	ครูนำนวัตกรรมต้นแบบไปใช้ในการยกระดับคุณภาพของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
13	ผู้บริหารและครูร่วมกันดำเนินกิจกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
14	นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านการเขียนและคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
ด้านผลกระทบ 5 ข้อ									
15	ครูได้นำแนวคิดของนวัตกรรมต้นแบบไปใช้ในการพัฒนาสื่อหรือนวัตกรรมของตน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
16	ครูสามารถสร้างสื่อหรือนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
17	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านสูงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
18	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
19	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
ด้านประสิทธิผล 4 ข้อ									
20	ผู้บริหาร โรงเรียนมีความเข้าใจและเห็นด้วยต่อการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 22 (ต่อ)

	รวม	คนที่/คะแนน						ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5	รวม		
21	ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เห็นคุณค่าต่อการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพด้านการอ่านการเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
22	กิจกรรมของโครงการสามารถยกระดับคุณภาพ ด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้นได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
23	นักเรียนมีความสุขในการเรียนด้วยนวัตกรรมต้นแบบ ของมหาวิทยาลัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
ด้านความยั่งยืน 6 ข้อ									
24	ครูสามารถพัฒนานวัตกรรมต่อยอดจากนวัตกรรมต้นแบบของมหาวิทยาลัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
25	ครูเกิดแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
26	ครูสามารถนำแนวคิดและความรู้ที่ได้รับจากโครงการไปพัฒนานักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
27	แนวคิดการส่งเสริมทักษะการอ่านการเขียน และคิดวิเคราะห์ด้วยนวัตกรรมต้นแบบสามารถใช้พัฒนานักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
28	ผู้บริหารทุกระดับ เห็นด้วยต่อกิจกรรมการยกระดับคุณภาพด้านการอ่านการเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 22 (ต่อ)

	รวม	คนที่/คะแนน						ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5	รวม		
29	นักเรียนต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการอ่านการเขียนและคิดวิเคราะห์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
ด้านการถ่ายโยงความรู้ 6 ข้อ									
30	ครูสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการสู่ครูคนอื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
31	ครูต้นแบบ สามารถจัดการเรียนรู้ให้เป็นต้นแบบสำหรับผู้อื่นได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
32	ครูถ่ายทอดนวัตกรรมต่อครูภายในโรงเรียนได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
33	ครูนำความรู้ที่ได้พัฒนาไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อครูคนอื่นในรูปแบบชุมชนวิชาชีพได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
34	สื่อหรือนวัตกรรมต่อยอดที่ครูสร้างขึ้นส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน การเขียนและคิดวิเคราะห์สูงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
35	ครูมีความภาคภูมิใจที่ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม

จากตาราง 22 แสดงว่า แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ชุดที่ 2 ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามเท่ากับ 1.00

ภาคผนวก จ
ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 23 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการวิจัย การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ชุดที่ 1

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
ด้านบริบท 5 ข้อ	
1.	0.76
2.	0.55
3.	0.74
4.	0.77
5.	0.49
ด้านปัจจัยนำเข้า 5 ข้อ	
1.	0.70
2.	0.73
3.	0.84
4.	0.80
5.	0.77
ด้านกระบวนการ 6 ข้อ	
1.	0.72
2.	0.66
3.	0.86
4.	0.79
5.	0.56
6.	0.73
ด้านผลผลิต 6 ข้อ	
1.	0.75
2.	0.68
3.	0.79
4.	0.84
5.	0.85

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
6.	0.66
ด้านผลกระทบ 6 ข้อ	
1.	0.80
2.	0.85
3.	0.85
4.	0.83
5.	0.76
6.	0.71
ด้านประสิทธิผล 6 ข้อ	
1.	0.69
2.	0.87
3.	0.83
4.	0.74
5.	0.82
6.	0.67
ด้านความยั่งยืน 6 ข้อ	
1.	0.78
2.	0.80
3.	0.86
4.	0.81
5.	0.85
6.	0.63
ด้านการถ่ายโยงความรู้ 6 ข้อ	
1.	0.63
2.	0.78
3.	0.78
4.	0.80

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
5.	0.67
6.	0.78

จากตาราง 23 แสดงว่า แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ชุดที่ 1 จำนวน 46 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.49 ถึง 0.86 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้านดังนี้ ด้านบริบทร่วมมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76 ด้านปัจจัยนำเข้ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 ด้านกระบวนการมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 ด้านผลผลิตมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 ด้านผลกระทบมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 ด้านประสิทธิผลมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 ด้านความยั่งยืนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 และการถ่ายโยงความรู้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 สรุปค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 24 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการวิจัย การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ชุดที่ 2

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
ด้านบริบท 3 ข้อ	
1.	0.41
2.	0.59
3.	0.63
ด้านปัจจัยนำเข้า 3 ข้อ	
1.	0.70
2.	0.57
3.	0.58
ด้านกระบวนการ 2 ข้อ	
1.	0.67
2.	0.83
ด้านผลผลิต 6 ข้อ	
1.	0.72
2.	0.75
3.	0.83
4.	0.65
5.	0.87
6.	0.85
ด้านผลกระทบ 5 ข้อ	
1.	0.82
2.	0.71
3.	0.78
4.	0.78
5.	0.73

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
ด้านประสิทธิผล 4 ข้อ	
1.	0.75
2.	0.70
3.	0.61
4.	0.65
ด้านความยั่งยืน 6 ข้อ	
1.	0.79
2.	0.58
3.	0.66
4.	0.80
5.	0.77
6.	0.77
การถ่ายโยงความรู้ 6 ข้อ	
1.	0.81
2.	0.67
3.	0.91
4.	0.90
5.	0.81
6.	0.73

จากตาราง 24 แสดงว่า แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ชุดที่ 2 จำนวน 35 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.41 ถึง 0.90 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้านดังนี้ ด้านบริบทร่วมมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.54 ด้านปัจจัยนำเข้ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.71 ด้านกระบวนการมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76 ด้านผลผลิตมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 ด้านผลกระทบมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 ด้านประสิทธิผลมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 ด้านความยั่งยืนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 และการถ่ายโยงความรู้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 สรุปค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

ประวัติย่อผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นายอนันตชัย ทองปาน
วัน เดือน ปีเกิด	7 มิถุนายน 2534
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดตราด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 223/18 หมู่ 5 ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2550	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมงคลวิทยา จังหวัดระยอง
พ.ศ. 2553	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตราษตระการคุณ จังหวัดตราด
พ.ศ. 2558	ครุศาสตรบัณฑิต ค.บ. (สาขาวิชาภาษาไทย) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
พ.ศ. 2564	ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี